

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาการใช้หลักสูตรอนุบาลสำหรับเด็กวัย 3 ขวบครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 577 คน แยกเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 289 คน และครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ จำนวน 288 คน โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเรียงตามลำดับ ดังนี้

1. ข้อมูลจากแบบสอบถาม

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการบริหารและบริการหลักสูตร ซึ่งได้จากแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 289 คน โดยแบ่งเป็นภาคตามลักษณะภูมิศาสตร์ 4 ภาค นำเสนอข้อมูลเป็น 3 ตอนในรูปของตารางประกอบความเรียง ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

(ตารางที่ 14)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารและบริการหลักสูตร

(ตารางที่ 15-22)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาในการใช้หลักสูตรอนุบาลสำหรับเด็กวัย

3 ขวบ ด้านการบริหารและบริการหลักสูตร (ตารางที่ 23-39)

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร ซึ่งได้จากแบบสอบถามสำหรับครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ จำนวน 288 คน โดยแบ่งเป็นภาคตามลักษณะภูมิภาค 4 ภาค นำเสนอข้อมูลในรูปของตารางประกอบความเรียง ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

(ตารางที่ 30)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียน

การสอนตามหลักสูตร (ตารางที่ 31-36)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาในการใช้หลักสูตรอนุบาลสำหรับเด็กวัย 3

ขวบ ด้านการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร

(ตารางที่ 37-42)

2. ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการบริหารและบริการหลักสูตร ซึ่งได้จากแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 12 คน นำเสนอในรูปของการบรรยายตามลำดับความถี่ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์
- ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารและบริการหลักสูตร
- ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการใช้หลักสูตรอนุบาลสำหรับเด็กวัย 3 ขวบ ด้านการบริหารและบริการหลักสูตร

2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร ซึ่งได้จากแบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ จำนวน 12 คน นำเสนอในรูปของการบรรยายตามลำดับความถี่ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์
- ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร
- ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการใช้หลักสูตรอนุบาลสำหรับเด็กวัย 3 ขวบ ด้านการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการบริหารและบริการหลักสูตร

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 14 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามสถานภาพ

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
เพศ										
ชาย	54	88.5	63	92.6	118	88.7	24	88.9	259	89.6
หญิง	7	11.5	5	7.4	15	11.3	3	11.1	30	10.4
อายุ										
ต่ำกว่า 26 ปี	-	-	-	-	1	0.7	-	-	1	0.3
26-30 ปี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31-35 ปี	3	4.9	4	5.9	5	3.8	1	3.7	13	4.5
36-40 ปี	8	13.1	8	11.8	14	10.5	1	3.7	31	10.7
41-45 ปี	9	14.7	16	23.5	32	24.1	9	33.3	66	22.8
46-50 ปี	14	23	18	26.5	29	21.8	8	29.6	69	23.9
51-55 ปี	17	27.9	12	17.6	35	24.8	4	14.8	66	22.8
มากกว่า 55 ปี	10	16.4	10	14.7	19	14.3	4	14.8	43	14.9

ตารางที่ 14 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามสถานภาพ (ต่อ)

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
วุฒิการศึกษา										
ปริญญาตรี	55	90.2	65	95.6	117	88	19	70.4	256	88.6
ปริญญาโท	6	9.8	2	2.9	13	9.8	8	29.6	29	10
อื่น ๆ	-	-	1	1.5	3	2.3	-	-	4	1.4
ตำแหน่งปัจจุบัน										
ครูใหญ่	1	1.6	2	2.9	10	7.5	1	3.7	14	4.8
อาจารย์ใหญ่	44	72.1	30	44.1	80	60.2	10	37	164	56.8
ผู้อำนวยการ	10	16.4	28	41.2	31	23.3	11	40.7	80	27.7
ผู้ช่วยผู้อำนวยการ/ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	6	9.8	8	11.8	12	9	5	18.5	31	10.7
ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งปัจจุบัน										
ต่ำกว่า 1 ปี	2	3.3	3	4.4	15	11.3	4	14.8	24	8.3
1-5 ปี	12	19.7	12	17.6	20	15	9	33.3	53	18.3
6-16 ปี	9	14.8	17	25	23	17.3	2	7.4	51	17.7
มากกว่า 10 ปี	38	62.3	36	52.9	75	56.4	12	44.4	161	55.7

จากตารางที่ 14 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติส่วนใหญ่เป็นชาย ร้อยละ 89.6 มีช่วงอายุระหว่าง 46-50 ปี มากที่สุด ร้อยละ 23.9 รองลงมาผู้บริหารร้อยละ 22.8 มีช่วงอายุ 41-45 ปี และ 51-55 ปี และอายุน้อยที่สุด ร้อยละ 0.3 มีอายุต่ำกว่า 26 ปี ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ มีวุฒิปริญญาตรี ร้อยละ 88.6 ดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ มากที่สุด ร้อยละ 56.8 และดำรงตำแหน่งมานานมากกว่า 10 ปี ร้อยละ 55.7

ผู้บริหารที่ตอบแบบสอบถามภาคเหนือส่วนใหญ่เป็นชาย ร้อยละ 88.5 มีช่วงอายุระหว่าง 51-55 ปี มากที่สุด ร้อยละ 27.9 มีวุฒิปริญญาตรีมากที่สุด ร้อยละ 90.2 ดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่มากที่สุด ร้อยละ 72.1 และดำรงตำแหน่งมานานกว่า 10 ปีมากที่สุด ร้อยละ 62.3

ผู้บริหารที่ตอบแบบสอบถามภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่เป็นชาย ร้อยละ 92.6 มีช่วงอายุระหว่าง 46-50 ปี มากที่สุด ร้อยละ 26.5 มีวุฒิปริญญาตรีมากที่สุด ร้อยละ 95.6 ดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่มากที่สุด ร้อยละ 44.1 และดำรงตำแหน่งมานานกว่า 10 ปีมากที่สุด ร้อยละ 52.9

ผู้บริหารตอบแบบสอบถามภาคกลาง ส่วนใหญ่เป็นชาย ร้อยละ 88.7 มีช่วงอายุระหว่าง 51-55 ปี มากที่สุด ร้อยละ 24.8 มีวุฒิปริญญาตรีมากที่สุด ร้อยละ 88.0 ดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่มากที่สุด ร้อยละ 60.2 และดำรงตำแหน่งมานานกว่า 10 ปี มากที่สุด ร้อยละ 56.4

ผู้บริหารที่ตอบแบบสอบถามภาคใต้ ส่วนใหญ่เป็นชาย ร้อยละ 88.9 มีช่วงอายุระหว่าง 41-45 ปี มากที่สุด ร้อยละ 33.3 มีวุฒิปริญญาตรีมากที่สุด ร้อยละ 70.4 ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการมากที่สุด ร้อยละ 40.7 และดำรงตำแหน่งมานานกว่า 10 ปี มากที่สุด ร้อยละ 44.4

นอกจากนี้เมื่อเปรียบเทียบกันทั้ง 4 ภูมิภาค พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ในภาคใต้มีช่วงอายุ 41-45 ปี ซึ่งเป็นผู้บริหารที่มีช่วงอายุน้อยกว่าผู้บริหารที่ตอบแบบสอบถามภาคอื่น ๆ ภาคที่มีผู้บริหารที่มีวุฒิปริญญาโทมากที่สุด คือ ภาคใต้ ร้อยละ 29.6 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีผู้บริหารที่มีวุฒิปริญญาโทน้อยที่สุด ร้อยละ 2.9 และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการตอบแบบสอบถามมากที่สุด ร้อยละ 41.2 ส่วนภาคเหนือมีผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด ร้อยละ 16.4

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารและบริการหลักสูตร

ตารางที่ 15 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการใช้หลักสูตรด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
หลักสูตรสำหรับเด็กวัย 3 ขวบ ที่โรงเรียนนำมาใช้										
หลักสูตรของกรมวิชาการ	21	34.4	20	29.4	28	21.1	10	37	79	27.3
แนวการจัดประสบการณ์อนุบาล 3 ขวบของ สปช.	36	59	42	61.8	97	72.9	17	63	192	66.4
หลักสูตรที่กลุ่มโรงเรียนหรือโรงเรียนทำขึ้น	7	11.5	2	2.9	5	3.8	2	7.4	16	5.5
หลักสูตรของกรมวิชาการและแนวการจัด ประสบการณ์อนุบาล 3 ขวบ ของ สปช.	25	41	32	47.1	56	42.1	16	59.3	129	44.6
เป้าหมายการนำหลักสูตร มาใช้ในโรงเรียน										
ตอบสนองความต้องการของชุมชน	55	90.2	44	64.7	111	83.5	24	88.9	234	81
ตอบสนองนโยบายของ สปช.	34	55.7	51	75	78	58.6	14	51.8	177	61.2
เป็นสวัสดิการแก่บุคลากรในโรงเรียน	3	4.9	5	7.4	10	7.5	4	14.8	22	7.6
เพิ่มจำนวนนักเรียนในโรงเรียน	9	14.8	6	8.8	8	6	2	7.4	25	8.6

ตารางที่ 15 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการใช้หลักสูตรด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร (ต่อ)

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
จุดมุ่งหมายการใช้หลักสูตรสำหรับเด็กวัย 3 ขวบ										
ส่งเสริมพัฒนาการเด็กทั้ง 4 ด้าน	61	100	65	95.6	129	97	25	92.6	280	96.9
ปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม	26	42.6	30	44.1	70	52.6	18	66.7	144	49.8
ปลูกฝังการอนุรักษ์ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม										
วัฒนธรรมในท้องถิ่นและความเป็นไทย	20	32.8	24	35.3	56	42.1	12	44.4	112	38.7
จัดให้เด็กเรียนรู้เนื้อหาวิชาต่าง ๆ	20	32.8	16	23.5	36	27.1	9	33.3	81	28
แนวทางการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กวัย 3 ขวบ										
สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ การเรียนรู้	42	68.9	54	79.4	94	70.7	22	81.5	212	73.4
สภาพแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนรู้ อบอุ่น	35	57.4	38	55.9	84	63.2	19	70.4	176	60.9
ให้เด็กได้เรียนรู้จากประสาทสัมผัสทั้ง 5	27	44.3	30	44.1	70	52.6	13	48.1	140	48.4
สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม วัฒนธรรมท้องถิ่น										
และเอื้อต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	26	42.6	32	47	70	52.6	15	55.6	143	49.4
ให้เด็กมีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม	16	26.2	17	25	53	39.8	10	37	96	33.2
ให้ผู้ปกครอง ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก	20	32.8	23	33.8	60	45.1	14	51.8	117	40.4

ตารางที่ 15 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการใช้หลักสูตรด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร (ต่อ)

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
การกำหนดแผนงานเพื่อจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก										
ผู้สอนเสนอโครงการ ฝ่ายวิชาการจัดแผนปฏิบัติ	25	41	34	50	53	39.8	13	48.1	125	43.2
คณะกรรมการจัดทำโครงการ แผนปฏิบัติงาน	31	50.8	29	42.6	47	35.3	16	59.3	123	42.6
ฝ่ายบริหารเสนอโครงการ จัดทำแผนปฏิบัติงาน	2	3.3	1	1.5	9	6.8	-	-	12	4.2
ยังไม่มีการดำเนินการกำหนดแผนงานที่แน่นอน	14	23	11	16.2	41	30.8	4	14.8	70	24.2
ผู้ที่พัฒนาหลักสูตรสำหรับเด็กวัย 3 ขวบ ในโรงเรียน										
ผู้บริหารโรงเรียน	35	57.4	40	58.8	67	50.3	15	55.6	157	54.3
คณะกรรมการการพัฒนาหลักสูตร	9	14.8	19	27.9	25	18.8	7	25.9	60	20.7
ฝ่ายวิชาการโรงเรียน	12	19.7	18	26.5	50	37.6	11	40.7	91	31.5
คณะครูในระดับก่อนประถมศึกษา	39	63.9	37	54.4	81	60.9	18	66.7	175	60.6
ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ	34	55.7	40	58.8	85	63.9	14	51.8	173	59.9

สถาบันวิจัยประชากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการใช้หลักสูตรด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร (ต่อ)

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
การดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสำหรับเด็กวัย 3 ขวบ										
ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรด้วยตนเอง	2	3.3	6	8.8	5	3.8	-	-	13	4.5
แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน	15	24.6	24	35.3	31	23.3	11	40.7	81	28
มอบหมายให้ฝ่ายวิชาการดำเนินการ	12	19.7	17	25	28	21.1	6	22.2	63	21.8
มอบหมายให้คณะครูในระดับก่อนประถมศึกษา	39	63.9	38	55.9	73	54.9	17	63	167	57.8
มอบหมายให้ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ	33	54.1	35	51.5	81	60.9	10	37	159	55
ไม่มีการดำเนินการ	8	-	2	2.9	9	6.7	2	7.4	21	7.2

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 15 แสดงว่า หลักสูตรอนุบาลสำหรับเด็กวัย 3 ขวบ ที่โรงเรียนนำมาใช้มากที่สุด คือ แนวการจัดประสบการณ์อนุบาล 3 ขวบ ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ร้อยละ 66.4 รองลงมา คือ ใช้หลักสูตรระดับก่อนประถมศึกษา ของกรมวิชาการ ร่วมกับแนวการจัดประสบการณ์อนุบาล 3 ขวบ ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ร้อยละ 44.6 หลักสูตรที่โรงเรียนนำมาใช้น้อยที่สุด คือ หลักสูตรที่กลุ่มโรงเรียนหรือโรงเรียนดำเนินการจัดทำขึ้นเอง ร้อยละ 5.5 โดยมีเป้าหมายของการนำหลักสูตรอนุบาลสำหรับเด็กวัย 3 ขวบ มาใช้ในโรงเรียนเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนมากที่สุด ร้อยละ 81.0 รองลงมา คือ เพื่อตอบสนองนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ร้อยละ 61.2 และเพื่อเป็นการเพิ่มจำนวนนักเรียนในโรงเรียนน้อยที่สุด ร้อยละ 8.6

โรงเรียนส่วนใหญ่กำหนดจุดมุ่งหมายในการใช้หลักสูตรเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มากที่สุด ร้อยละ 96.9 และมีแนวทางในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กวัย 3 ขวบ โดยจัดให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็กมากที่สุด ร้อยละ 73.4 รองลงมา คือ จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และมีบรรยากาศที่อบอุ่น ร้อยละ 60.9 จัดให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม วัฒนธรรมท้องถิ่นและเอื้อต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ร้อยละ 49.4 จัดประสบการณ์ให้เด็กได้เรียนรู้จากประสาทสัมผัสทั้ง 5 ร้อยละ 48.4 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก ร้อยละ 40.4 และจัดกิจกรรมให้เด็กมีสำนึกในการรับผิดชอบตนเองและส่วนร่วม ร้อยละ 33.2

ส่วนวิธีการกำหนดแผนงานในการนำหลักสูตรไปจัดประสบการณ์ให้กับเด็กวัยนั้น โรงเรียนส่วนใหญ่ให้ครูเป็นผู้เสนอโครงการ แผนปฏิบัติงานและปฏิทินงาน ร้อยละ 43.2 รองลงมา คือ การแต่งตั้งคณะกรรมการให้จัดทำโครงการ แผนปฏิบัติงานและปฏิทินงาน ร้อยละ 42.6 สำหรับผู้ที่ทำหน้าที่พัฒนาหลักสูตรสำหรับเด็กวัย 3 ขวบ ในโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นคณะครูในระดับก่อนประถมศึกษา ร้อยละ 60.6 รองลงมาคือ ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ร้อยละ 59.9 และผู้บริหารโรงเรียน ร้อยละ 54.3 ในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรนั้นผู้บริหารโรงเรียนมอบหมายให้คณะครูในระดับก่อนศึกษาดำเนินการมากที่สุด ร้อยละ 57.8

นอกจากนี้ พบว่า ภาคได้นำหลักสูตรระดับก่อนประถมศึกษา พ.ศ. 2540 ของกรมวิชาการมาใช้มากที่สุด ร้อยละ 97.0 และมีการกำหนดแผนงานโดยแต่งตั้งคณะกรรมการให้จัดทำโครงการ แผนปฏิบัติงาน และปฏิทินงานมากที่สุด ร้อยละ 59.3 ส่วนภาคกลางยังไม่มี การดำเนินการกำหนดเป็นแผนงานที่แน่นอนมากที่สุด ร้อยละ 30.8

ตารางที่ 16 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการใช้หลักสูตรด้านการเตรียมบุคลากร

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
วิธีการเตรียมตัวของผู้บริหาร										
ศึกษาหลักสูตรและเอกสารหลักสูตรด้วยตนเอง	41	67.2	41	60.3	88	66.2	15	55.6	185	64
สอบถามศึกษานิเทศก์	12	19.7	11	16.2	32	24.1	8	29.6	63	21.8
เข้ารับการอบรม	36	59	48	70.6	84	63.2	19	70.4	187	64.7
ศึกษาดูงาน	25	41	25	36.8	43	32.3	8	29.6	101	35
วิธีสำรวจความพร้อมของครูในโรงเรียน										
แบบสอบถาม	5	8.2	9	13.2	17	12.8	8	29.6	39	13.5
สอบถามครูด้วยวาจา	24	39.3	31	45.6	64	48.1	14	51.8	133	46
ประชุมครู	46	75.4	50	73.5	99	74.4	19	70.4	214	74.1
ศึกษาจากแฟ้มประวัติของบุคลากรโรงเรียน	15	24.6	17	25	20	15	8	29.6	60	20.8
การดำเนินการเพื่อให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร										
สนับสนุน/ส่งเสริม ให้ครูศึกษาหลักสูตรด้วยตนเอง	35	57.4	40	58.8	73	54.9	16	59.3	164	56.7
ส่งครูเข้ารับการอบรม	57	93.4	60	88.2	128	96.2	25	92.6	270	93.4
สนับสนุนให้ครูไปศึกษาดูงานในโรงเรียนต้นแบบ	24	39.3	28	41.2	57	42.9	11	40.7	120	41.5
เชิญศึกษานิเทศก์/วิทยากรมาให้ความรู้แก่ครู	12	19.7	9	13.2	22	16.5	3	11.1	46	15.9

ตารางที่ 16 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการใช้หลักสูตรด้านการเตรียมบุคลากร (ต่อ)

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289		
วิธีเพิ่มทักษะการจัดประสบการณ์ให้แก่ครูผู้สอน											
สนับสนุน/ส่งเสริมให้ครูศึกษาหลักสูตรด้วยตนเอง	33	54.1	39	57.4	80	60.2	19	70.4	171	59.2	
ส่งครูเข้ารับการอบรม	51	83.6	61	89.7	119	89.5	25	92.6	256	88.6	
สนับสนุนให้ครูไปศึกษาดูงานในโรงเรียนต้นแบบ	32	52.5	28	41.2	61	45.8	11	40.7	132	45.7	
เชิญศึกษานิเทศก์/วิทยากรมาให้ความรู้แก่ครู	9	14.8	8	11.8	23	17.3	6	22.2	46	15.9	
การดำเนินการให้ผู้ปกครองมีความรู้เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร											
ปฐมนิเทศผู้ปกครอง	51	83.6	60	88.2	109	82	26	96.3	246	85.1	
จัดป้ายนิเทศ/จัดนิทรรศการ	8	13.1	18	26.5	25	18.8	8	26.9	59	20.4	
จดหมายข่าว/เอกสารชี้แจง	6	9.8	13	19.1	45	33.8	11	40.7	75	26	
เผยแพร่ข่าวสารทางสื่อมวลชน	7	11.5	5	7.4	5	3.8	4	14.8	21	7.3	
ให้ครูผู้สอนชี้แจงผู้ปกครองด้วยตนเอง	31	50.8	35	51.5	82	61.7	14	51.8	162	56.1	

จากตารางที่ 16 แสดงว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีวิธีการเตรียมตัวก่อนใช้หลักสูตร อนุบาลสำหรับเด็กวัย 3 ขวบ ด้วยการเข้ารับการอบรม/การสัมมนา/การประชุมเชิงปฏิบัติการ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรอนุบาลสำหรับเด็กวัย 3 ขวบ ร้อยละ 64.7 รองลงมา คือ การเตรียมตัว ด้วยการศึกษาคำความเข้าใจหลักสูตรและเอกสารหลักสูตรด้วยตนเอง ร้อยละ 64.0 และใช้วิธีการสอบถามศึกษานิเทศก์น้อยที่สุด ร้อยละ 21.8

สำหรับการสำรวจความพร้อมของครูในโรงเรียน พบว่า ใช้วิธีการประชุมครูมากที่สุด ร้อยละ 74.1 รองลงมา ใช้การสอบถามครูด้วยวาจา ร้อยละ 46.0 ศึกษาจากแฟ้มประวัติของบุคลากรในโรงเรียน ร้อยละ 20.8 และที่น้อยที่สุด ร้อยละ 13.5 สำรวจโดยการใช้แบบสอบถาม

การดำเนินการเพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรอนุบาลสำหรับเด็กวัย 3 ขวบ ส่วนใหญ่ส่งครูเข้ารับการอบรม/การสัมมนา/การประชุมเชิงปฏิบัติการ ร้อยละ 93.4 รองลงมา คือ การสนับสนุน/ส่งเสริมให้ครูศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรด้วยตนเอง ร้อยละ 56.7 และน้อยที่สุด คือ การเชิญศึกษานิเทศก์/วิทยากรมาให้ความรู้ความเข้าใจแก่ครู ร้อยละ 15.9 สำหรับการเพิ่มพูนทักษะในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กวัย 3 ขวบ ให้แก่ครูผู้สอน ส่วนใหญ่ใช้วิธีการอบรม/การสัมมนา/การประชุมเชิงปฏิบัติการ ร้อยละ 88.6

ส่วนการดำเนินการเพื่อให้ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร สำหรับเด็กวัย 3 ขวบ ส่วนใหญ่ใช้การปฐมนิเทศผู้ปกครอง ร้อยละ 85.1 รองลงมา ร้อยละ 56.1 ให้ครูผู้สอนชี้แจงผู้ปกครองด้วยตนเอง และที่น้อยที่สุด คือ ใช้การเผยแพร่ข่าวสารทางสื่อมวลชน ร้อยละ 7.3

นอกจากนี้ พบว่า ผู้บริหารในภาคเหนือมีวิธีการเตรียมตัวโดยการศึกษาดูงาน ร้อยละ 41.0 และมีวิธีการเพิ่มพูนทักษะในการจัดประสบการณ์ของครูผู้สอนด้วยการสนับสนุน ให้ศึกษาดูงาน ร้อยละ 52.5 ซึ่งมากกว่าภาคอื่น ๆ ส่วนภาคใต้มีการดำเนินการเพื่อให้ ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจด้วยการทำจดหมายข่าว/เอกสารชี้แจง ร้อยละ 40.7 ซึ่งมากกว่า ภาคอื่น ๆ เช่นกัน

ตารางที่ 17 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการใช้หลักสูตรด้านการจัดครูเข้าชั้นเรียน และการให้ขวัญและกำลังใจ

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289		
อัตราส่วนจำนวนครูผู้สอนต่อจำนวนนักเรียนในแต่ละห้อง											
1 คน : ต่ำกว่า 5 คน	2	3.3	-	-	-	-	-	-	2	0.7	
1 คน : 5-15 คน	26	42.6	11	16.2	57	42.9	6	22.2	100	34.6	
1 คน : 16-30 คน	28	45.9	44	64.7	65	48.9	12	44.4	149	51.6	
1 คน : มากกว่า 30 คน	5	8.2	13	19.1	11	8.2	9	33.3	38	13.2	
วิธีการพิจารณาจัดครูเข้าสอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ											
จัดตามวุฒิการศึกษา	19	31.1	24	35.3	41	30.8	12	44.4	96	33.2	
จัดตามประสบการณ์ของครู	33	54.1	46	67.6	86	64.7	14	51.8	179	61.9	
จัดตามความสมัครใจของครู	21	34.4	22	32.4	50	37.6	14	51.8	107	37	
จัดตามคุณลักษณะของผู้บริหาร	20	32.8	24	35.3	37	27.8	10	37	91	31.5	

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 17 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการใช้หลักสูตรด้านการจัดครูเข้าชั้นเรียน และการให้ขวัญและกำลังใจ (ต่อ)

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
การจัดสอนแทนในกรณีลาป่วย/ลาภัก/ไปราชการ										
จัดครูเข้าสอนแทน	37	60.7	47	69.1	83	62.4	19	70.4	186	64.4
หยุดเรียนเฉพาะห้องที่ครูไปราชการ	12	19.7	14	20.6	24	18	4	14.8	54	18.7
จัดครูที่เลี้ยงเข้าสอนแทน	28	45.9	30	44.1	69	51.9	13	48.1	140	48.4
นำเด็ก ไปเรียนร่วมกับห้องเรียนอื่น	11	18	15	22.1	30	22.6	7	25.9	63	21.8
จัดนักเรียน ในระดับชั้นประถมศึกษามาดูแลเด็ก	4	6.6	5	7.4	5	3.7	2	7.4	16	5.5
วิธีการสร้างเสริมขวัญและกำลังใจให้แก่ครูผู้สอน										
ให้คำปรึกษาในทุกเรื่อง	29	47.5	37	54.4	93	69.9	16	59.3	175	60.6
ซักถามปัญหา ให้ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา	41	67.2	50	73.5	98	73.7	21	77.8	210	72.7
ชมเชยผลงานที่ปรากฏ	27	44.3	33	48.5	80	60.1	16	59.3	156	54
จัดหาที่เลี้ยง หรืออาสาสมัครผู้ช่วยสอน	22	36.1	24	35.3	51	38.3	15	55.5	112	38.8
ให้เพิ่มความรู้โดยการศึกษาต่อ/ดูงาน/สัมมนา	24	39.3	30	44.1	70	52.6	14	51.8	138	47.8
สนับสนุนให้เป็นวิทยากร/สาริการสอน	7	11.5	12	17.6	22	16.5	5	18.5	46	15.9
พิจารณาความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษ	5	8.2	10	14.7	16	12	6	22.2	37	12.8

จากตารางที่ 17 แสดงว่า ชั้นเรียนเด็กวัย 3 ขวบ ส่วนใหญ่มีอัตราส่วนระหว่างจำนวนครูผู้สอนต่อจำนวนนักเรียนเป็น 1 : 16-30 คน ร้อยละ 51.6 รองลงมา คือ 1 : 5 -15 คน ร้อยละ 34.6 และที่น้อยที่สุด คือ 1 : ต่ำกว่า 5 คน ร้อยละ 0.7 ผู้บริหารส่วนใหญ่จัดครูเข้าสอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ตามประสบการณ์ของครูผู้สอน ร้อยละ 61.9 รองลงมา คือ จัดตามความสมัครใจของครู ร้อยละ 37.0 จัดตามวุฒิการศึกษา ร้อยละ 33.2 และจัดตามดุลพินิจของผู้บริหาร ร้อยละ 31.5 ในกรณีที่ครูผู้สอนลาป่วย/ลากิจ/ไปราชการ ส่วนใหญ่จัดครูเข้าสอนแทน ร้อยละ 64.4 รองลงมา คือ จัดครูที่เลี้ยงสอนแทน ร้อยละ 48.4 นำเด็กไปเรียนรวมกับห้องเรียนอื่น ร้อยละ 21.8 หยุดเรียนเฉพาะห้องที่ครูไปราชการ ร้อยละ 18.7 และที่น้อยที่สุด คือ จัดนักเรียนระดับประถมศึกษามาดูแลแทน ร้อยละ 5.5

สำหรับวิธีการให้ขวัญและกำลังใจให้แก่ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ผู้บริหารส่วนใหญ่ใช้วิธีการซักถามปัญหาและให้ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาอยู่เสมอ ร้อยละ 72.7 รองลงมา คือ การให้คำปรึกษาทุกเรื่อง ร้อยละ 60.6 ส่วนวิธีการพิจารณาความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษ เป็นวิธีที่ใช้น้อยที่สุด ร้อยละ 12.8

นอกจากนี้ พบว่า ผู้บริหารภาคใต้มีวิธีการให้ขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ด้วยการจัดหาพี่เลี้ยง หรืออาสาสมัครช่วยสอน มากที่สุด ร้อยละ 55.5 และมีการพิจารณาความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษ มากที่สุด ร้อยละ 22.2 ซึ่งแตกต่างจากภาคอื่น ๆ

สถาบันวิทย์บริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 18 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการใช้หลักสูตรด้านการจัดบริการเอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตร

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
แหล่งที่มาของเอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตร										
สปช.	34	55.7	47	69.1	94	70.7	16	59.3	191	60.1
กรมวิชาการ	16	26.2	30	44.1	50	37.6	8	29.6	104	36
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด	19	31.1	33	48.5	66	49.6	18	66.7	136	47.1
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ	35	57.4	26	38.2	65	48.9	10	37	136	47.1
เอกสารประกอบหลักสูตรที่ครูผู้สอนนำมาใช้										
หลักสูตรระดับก่อนประถมศึกษา พ.ศ. 2540	27	44.3	40	58.8	81	60.9	16	59.3	164	56.7
คู่มือหลักสูตรระดับก่อนประถมศึกษา พ.ศ. 2540	32	52.5	44	64.7	81	60.9	16	59.3	173	59.9
แนวการจัดประสบการณ์อนุบาล 3 ขวบ	39	63.9	52	76.5	104	78.2	18	66.7	213	73.7
คู่มือการดำเนินงานอนุบาล 3 ขวบ	28	45.9	33	48.5	64	48.1	11	40.7	136	47.1
คู่มือสื่อและเครื่องเล่นสำหรับเด็กระดับก่อนประถม	20	32.8	26	38.2	52	39.1	9	33.3	107	37
แผนการจัดประสบการณ์อนุบาล 1 ของ สปช.	29	47.5	27	39.7	60	45.1	10	37	126	43.6
แผนการจัดประสบการณ์อนุบาล 1 ของ สช.	6	9.8	14	20.6	28	21.1	6	22.2	54	18.7
คู่มือการประเมินพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถม	17	27.9	25	36.8	70	52.6	11	40.7	123	42.6

ตารางที่ 18 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการใช้หลักสูตรด้านการจัดบริการเอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตร (ต่อ)

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
ผู้ที่รับผิดชอบให้บริการเอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตร										
ผู้บริหารโรงเรียน	35	57.4	46	67.6	88	66.2	11	40.7	180	62.3
หัวหน้าฝ่ายวิชาการกลุ่มโรงเรียน	5	8.2	6	8.8	6	4.5	2	7.4	19	6.6
หัวหน้าฝ่ายวิชาการโรงเรียน	31	50.8	35	51.5	70	52.6	20	74.1	156	54
หัวหน้าระดับชั้นอนุบาล	27	44.3	41	60.3	66	49.6	17	63	151	52.2
วิธีการจัดบริการเอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตร										
มอบเอกสารที่ได้รับให้แก่ครูผู้สอนนำไปศึกษา	51	83.6	59	86.8	114	85.7	23	85.2	247	85.5
ฝ่ายวิชาการโรงเรียนเป็นผู้จัดบริการ	16	26.2	13	19.1	29	21.8	9	33.3	67	23.2
ให้คำแนะนำแก่ครูในการทำเอกสารเพิ่มเติม	25	41	30	44.1	62	46.6	14	51.8	131	45.3
ขอความร่วมมือจาก คน/ผู้เชี่ยวชาญในการจัดทำ	6	9.8	7	10.3	18	13.5	5	18.5	36	12.5

ตารางที่ 18 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการใช้หลักสูตรด้านการจัดบริการเอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตร (ต่อ)

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
ผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดทำเอกสารประกอบการใช้หลักสูตร										
ศึกษานิเทศก์จังหวัด	8	13.1	9	13.2	34	25.6	11	40.7	62	21.4
ศึกษานิเทศก์อำเภอ	20	32.8	18	26.5	43	32.3	9	33.3	90	31.1
ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน	5	8.2	10	14.7	5	3.8	5	18.5	25	8.6
ครูวิชาการโรงเรียน	31	50.8	34	50	53	39.8	12	44.4	130	45
คณะกรรมการระดับก่อนประถมศึกษา	40	65.6	51	75	93	69.9	17	63	201	69.5
ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ	42	68.9	51	75	105	78.9	19	70.4	217	75.1
สิ่งที่ครูผู้สอนจัดทำก่อนการใช้หลักสูตร										
แผนการจัดประสบการณ์	50	82	56	82.4	101	75.9	23	85.2	230	79.6
ตารางกิจกรรมประจำวัน	46	75.4	57	83.8	108	81.2	24	88.9	235	81.3
กำหนดการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	25	41	35	51.5	62	46.6	11	40.7	133	46
ศึกษาการจัดมุมประสบการณ์	31	50.8	42	61.8	72	54.1	17	63	162	56
จัดสื่อเครื่องเล่นให้เหมาะสมกับกิจกรรม	38	62.3	46	67.6	94	70.7	22	81.5	200	69.2
แนวการประเมินพัฒนาการ	22	36.1	36	52.9	60	45.1	14	51.8	132	45.7

ตารางที่ 18 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการใช้หลักสูตรด้านการจัดบริการเอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตร (ต่อ)

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
การจัดทำเอกสารคู่มือประกอบการใช้หลักสูตร										
ครูผู้สอน เป็นผู้จัดทำ	37	60.7	42	61.8	75	56.4	14	51.8	168	58.1
ขณะครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาพร้อมกันจัดทำ	28	45.9	50	73.5	69	51.9	12	44.4	159	55
ศึกษานิเทศก์ร่วมมือกับผู้บริหารและครูผู้สอนจัดทำ	8	13.1	9	13.2	25	18.8	10	37	52	18
ครูผู้สอนจัดทำร่วมกับผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานอื่น	6	9.8	10	14.7	22	16.5	2	7.4	40	13.8
การสนับสนุนการจัดทำเอกสารประกอบการใช้หลักสูตร										
จัดสรรงบประมาณให้	29	47.5	39	57.4	41	53.4	15	55.6	154	53.3
ให้บริการวัสดุ อุปกรณ์ในการจัดทำ	51	83.6	57	83.8	117	88	21	77.8	246	85.1
ให้บริการพิมพ์/พิมพ์แบบฟอร์ม	18	29.5	22	32.4	64	48.1	12	44.4	116	40.1

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 18 แสดงว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ได้รับเอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตรรออนุบาลสำหรับเด็กวัย 3 ขวบ จากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ร้อยละ 60.1 รองลงมา คือ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ร้อยละ 47.1 และได้รับเอกสารจากกรมวิชาการน้อยที่สุด ร้อยละ 36.0 เอกสารที่มีการนำมาใช้มากที่สุด คือ แผนการจัดประสบการณ์อนุบาล 3 ขวบ ร้อยละ 73.7 รองลงมา คือ คู่มือหลักสูตรระดับก่อนประถมศึกษา พ.ศ. 2540 (3-6 ขวบ) ร้อยละ 59.9 หลักสูตรระดับก่อนประถมศึกษา พ.ศ. 2540 ร้อยละ 56.7 และที่มีการนำมาใช้น้อยที่สุด คือ แผนการจัดประสบการณ์อนุบาล 1 (3 ขวบ) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ร้อยละ 18.7

ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นผู้รับผิดชอบการให้บริการเอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตร ร้อยละ 62.3 รองลงมา คือ หัวหน้าฝ่ายวิชาการโรงเรียน ร้อยละ 54.0 และหัวหน้าระดับชั้นอนุบาล ร้อยละ 52.2 โดยมีวิธีการให้บริการโดยการนำเอกสารที่ได้รับจากแหล่งต่าง ๆ มอบให้ครูผู้สอนนำไปศึกษาและใช้ในการจัดกิจกรรมต่อไป มากที่สุด ร้อยละ 85.5 รองลงมา คือ การให้คำแนะนำแก่ครูผู้สอนในการทำเอกสารเพิ่มเติม ร้อยละ 45.3 ส่วนวิธีการขอความร่วมมือจากศึกษานิเทศก์/ผู้เชี่ยวชาญในการจัดทำ เป็นวิธีการให้บริการที่มีการนำมาใช้น้อยที่สุด คือ ร้อยละ 12.5

ในการจัดทำเอกสารประกอบการใช้หลักสูตรสำหรับเด็กวัย 3 ขวบ ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการจัดทำมากที่สุด ร้อยละ 75.1 รองลงมา คือ คณะครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา ร้อยละ 69.5 และครูวิชาการโรงเรียน ร้อยละ 45.0 โดยมีการจัดทำตารางกิจกรรมประจำวันมากที่สุด ร้อยละ 81.3 รองลงมา คือ แผนการจัดประสบการณ์ ร้อยละ 79.6 และมีการจัดสื่อเครื่องเล่นให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน ร้อยละ 69.2 และในการจัดทำเอกสารประกอบการใช้หลักสูตร ผู้บริหารส่วนใหญ่ให้การสนับสนุนด้วยการให้บริการวัสดุอุปกรณ์ในการจัดทำ ร้อยละ 85.1 รองลงมา คือ จัดสรรงบประมาณให้และให้บริการพิมพ์/พิมพ์แบบฟอร์มเอกสารประกอบการสอน แผนการสอน ร้อยละ 53.3 และ 40.1 ตามลำดับ

นอกจากนี้พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ในภาคใต้ได้รับเอกสารของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด มากที่สุด ร้อยละ 66.7 โดยมีหัวหน้าฝ่ายวิชาการโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบการให้บริการเอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตรมากที่สุด ร้อยละ 74.1 และเมื่อเปรียบเทียบกับทุกภาคแล้ว พบว่า ภาคใต้มีการสนับสนุนและให้คำแนะนำแก่ครูผู้สอนให้จัดทำเอกสารเพิ่มเติมมากที่สุด ร้อยละ 51.8

ตารางที่ 19 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการใช้หลักสูตรด้านการจัดบริการสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
วิธีการสำรวจ สื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ ก่อนนำไปใช้										
แต่งตั้งคณะกรรมการสำรวจขึ้นโดยเฉพาะ	11	18	32	47.1	23	17.3	10	37	76	26.3
หัวหน้าระดับชั้นเป็นผู้สำรวจ	8	13.1	18	26.5	27	20.3	5	18.5	58	20.1
ฝ่ายบริหารเป็นผู้สำรวจ	4	6.6	6	8.8	15	11.3	-	-	25	8.6
ครูผู้สอนเป็นผู้สำรวจ	50	82	56	82.4	118	88.7	22	81.5	246	85.1
วิธีการให้บริการครูด้านสื่อ เครื่องเล่น และวัสดุอุปกรณ์										
ทำการสำรวจความต้องการ และจัดหาให้	39	63.9	52	76.5	103	77.4	22	81.5	216	74.7
จัดหา และจัดซื้อวัสดุต่าง ๆ ที่ใช้ในการผลิตให้	36	59	41	60.3	80	60.2	16	59.3	173	59.9
จัดหาสื่อ เครื่องเล่นต้นแบบให้	15	24.6	28	41.2	44	33.1	14	51.8	101	34.9
จัดเป็นศูนย์สื่อเพื่อจัดเก็บและซ่อมแซม	16	26.2	20	29.4	33	24.8	9	33.3	78	27
การพิจารณาความเหมาะสมของสื่อ										
ความสอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรม	50	82	60	88.2	121	91	25	92.6	256	88.6
ความทันสมัย	15	24.6	17	25	39	29.3	10	37	81	28
ความสามารถในการใช้งาน	25	41	30	44.1	65	48.9	12	44.4	132	45.7
การจัดหาง่ายและประหยัด	36	59	45	66.2	98	73.7	18	66.7	197	68.2

ตารางที่ 19 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารจำแนกตามการใช้หลักสูตรด้านการจัดบริการสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน(ต่อ)

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
การจัดสรรงบประมาณในการจัดหา จัดซื้อ และการผลิตสื่อ										
จัดสรรไว้ให้เฉพาะชั้นอนุบาล 3 ขวบ	40	65.6	37	54.4	74	55.6	16	59.3	167	57.8
ใช้ร่วมกับชั้นอนุบาล 1 และอนุบาล 2	23	37.7	37	54.4	67	50.4	14	51.8	141	48.8
จัดสรรให้ตามความจำเป็น ไม่แน่นอน	10	16.4	20	29.4	24	18	5	18.5	59	20.4
จัดหาเงินนอกงบประมาณไว้เฉพาะ	10	16.4	10	14.7	28	21.1	7	25.9	55	19
วิธีการจัดหา จัดซื้อสื่อ เครื่องเล่น และวัสดุอุปกรณ์										
ครูผู้สอน เป็นผู้จัดหา จัดซื้อ	24	39.3	30	44.1	56	42.1	9	33.3	119	41.2
คณะกรรมการก่อนประถมศึกษาเป็นผู้จัดหาร่วมกัน	24	39.3	35	51.5	66	49.6	13	48.1	138	47.7
แต่งตั้งคณะกรรมการในการจัดหา จัดซื้อ	30	49.2	36	52.9	64	48.1	18	66.7	148	51.2
ผู้บริหารดำเนินการจัดหา จัดซื้อด้วยตนเอง	1	1.6	1	1.5	2	1.5	1	3.7	5	1.7

ตารางที่ 19 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารจำแนกตามการใช้หลักสูตรด้านการจัดบริการสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน(ต่อ)

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
การสนับสนุนครูเกี่ยวกับการจัดหา จัดซื้อ และการผลิตสื่อ										
จัดงบประมาณเพื่อจัดซื้อวัสดุสำเร็จรูป อุปกรณ์ต่าง ๆ	37	60.7	49	72.1	98	73.7	16	59.3	200	69.2
จัดหาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้และการผลิตสื่อให้	30	49.2	31	45.6	70	52.6	15	55.6	146	50.5
จัด/สนับสนุนให้เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ										
เกี่ยวกับการสร้าง/การผลิตสื่อ	24	39.3	25	36.8	63	47.4	13	48.1	125	43.2
จัดหาสื่อต้นแบบให้ครู เพื่อใช้ในการผลิต	19	31.1	13	26.5	41	30.8	7	25.9	80	27.7
ขอวัสดุเหลือใช้/วัสดุอุปกรณ์จากท้องถิ่นมาใช้										
ผลิตสื่อ และประกอบการจัดกิจกรรม	16	26.2	21	30.9	43	32.3	8	29.6	88	30.4

จากตารางที่ 19 แสดงว่า ส่วนใหญ่ครูผู้สอนเป็นผู้สำรวจสื่อ เครื่องเล่น และวัสดุ อุปกรณ์ ร้อยละ 85.1 และผู้บริหารโรงเรียนให้บริการโดยการจัดให้มีการสำรวจ และจัดหา ให้มากที่สุด ร้อยละ 74.7 รองลงมา คือ การให้บริการโดย จัดหา และจัดซื้อวัสดุต่าง ๆ ที่ ใช้ในการผลิตให้ ร้อยละ 59.9 และจัดหาสื่อ เครื่องเล่นต้นแบบให้เพื่อเป็นตัวอย่างในการผลิต ร้อยละ 34.9 สำหรับเรื่องความเหมาะสมของสื่อ เครื่องเล่น และวัสดุอุปกรณ์ ส่วนใหญ่ พิจารณาจากความสอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรม ร้อยละ 88.6 รองลงมา เป็นการพิจารณา การจัดหาง่ายและประหยัด ร้อยละ 68.2 ความสามารถในการใช้งาน ร้อยละ 45.7 และความ ทนสมัย ร้อยละ 28.0

ในการดำเนินการด้านงบประมาณในการจัดหา จัดซื้อ และการผลิต สื่อ เครื่องเล่น วัสดุอุปกรณ์ โรงเรียนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ จัดสรรงบประมาณไว้ให้เฉพาะชั้นอนุบาล 3 ขวบ ร้อยละ 57.8 รองลงมา คือ ใช้งบประมาณร่วมกับชั้นอนุบาล 1 และ อนุบาล 2 ร้อยละ 48.8 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการจัดหา จัดซื้อ มากที่สุด ร้อยละ 51.2 รองลงมา คือ คณะ ครูระดับก่อนประถมศึกษาเป็นผู้จัดหา จัดซื้อร่วมกัน ร้อยละ 47.7 ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ เป็นผู้จัดหา จัดซื้อ ร้อยละ 41.2 และวิธีการจัดหา จัดซื้อ โดยผู้บริหารดำเนินการเองเป็นวิธีที่มี การใช้น้อยที่สุด ร้อยละ 1.7

ผู้บริหารส่วนใหญ่ให้การสนับสนุนครูผู้สอนในการจัดหา จัดซื้อ และการผลิตสื่อ ด้วยการจัดสรรงบประมาณในการซื้อวัสดุสำเร็จรูป อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ทำเองได้ยาก และวัสดุ สิ้นเปลืองที่นำมาผลิตสิ่งตามความจำเป็น ร้อยละ 89.2 รองลงมา คือ การจัดหาเอกสาร ประกอบหลักสูตร คู่มือครูที่เกี่ยวข้องกับการใช้และการผลิตสื่อมาให้ครูศึกษา ร้อยละ 50.5 และการสนับสนุนให้เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการสร้าง/ผลิตสื่อประกอบการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน ร้อยละ 43.2 และการสนับสนุนด้วยการจัดหาสื่อต้นแบบให้ครู เพื่อ ใช้ในการผลิตเป็นวิธีที่ใช้น้อยที่สุด ร้อยละ 27.7

ตารางที่ 20 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการใช้หลักสูตรด้านการจัดการสถานที่ และการใช้แหล่งวิทยาการในห้องถิ่น

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม		
	จำนวน ร้อยละ		จำนวน ร้อยละ		จำนวน ร้อยละ		จำนวน ร้อยละ		จำนวน ร้อยละ		
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289		
การจัดบริเวณโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตร											
ร่มรื่น สวยงาม มีไม้ดอกไม้ประดับและไม้ให้ร่มเงา	41	67.2	50	73.5	94	70.7	21	77.8	206	71.3	
มีสนามสำหรับเด็กเพียงพอ	27	44.3	23	33.8	72	54.1	12	44.4	134	46.4	
มีบริเวณที่ติดตั้งอุปกรณ์การเล่นสนาม	33	54.1	33	48.5	82	61.6	15	55.6	163	56.4	
มีบริเวณที่เป็นสนามหญ้า	36	59	42	61.8	85	63.9	14	51.8	177	61.2	
ลักษณะอาคารเรียน สำหรับเด็กวัย 3 ขวบ											
เป็นอาคารชั้นเดียว สำหรับชั้นอนุบาลโดยเฉพาะ	22	36.1	24	35.3	40	30.1	14	51.8	100	34.6	
เป็นอาคารชั้นเดียว โดยใช้ร่วมกับชั้นเรียนอื่น ๆ	17	27.9	15	22.1	41	30.8	3	11.1	76	26.3	
อยู่ชั้นล่างของอาคารเรียน	21	34.4	29	42.6	51	38.4	10	37	111	38.4	
ใช้อาคารร่วมกับชั้นอื่น ๆ โดยไม่ได้จัดให้อยู่ชั้นล่าง	1	1.6	-	-	1	0.7	-	-	2	0.7	

ตารางที่ 20 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการใช้หลักสูตรด้านการจัดการสถานที่ และการใช้แหล่งวิชาการในท้องถิ่น (ต่อ)

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
การจัดห้องเรียนสำหรับเด็กวัย 3 ขวบ										
จัดไว้สำหรับจัดกิจกรรมอย่างเดียว	15	24.6	17	25	43	32.3	-	-	76	26.3
จัดเพื่อใช้ประโยชน์หลายทาง	41	67.2	52	76.5	83	62.4	20	74.1	196	67.8
มีอ่างล้างมือขนาดเหมาะสมกับเด็ก	9	14.8	16	23.5	29	21.8	6	22.2	60	20.8
มีห้องน้ำ ห้องส้วม ขนาดเหมาะสมกับเด็ก	14	23	16	23.5	28	21.1	5	18.5	63	21.8
มีมุมประสบการณ์อย่างน้อย 5 มุม	27	44.3	34	50	77	57.9	19	70.4	157	54.3
มีที่เก็บของใช้ส่วนตัวของเด็กเป็นสัดส่วน	32	52.5	39	51.4	91	68.4	15	55.6	177	61.2
การจัดห้องประกอบเพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตร										
ห้องพยาบาล หรือ จัดเป็นเตียงพยาบาล	18	29.5	20	29.4	57	42.9	8	29.6	107	37
ห้องน้ำ ห้องส้วมในตัวอาคาร	12	19.7	12	17.6	30	22.6	4	14.8	58	20.1
ห้องน้ำ ห้องส้วมอยู่ใกล้กับตัวอาคาร	21	34.4	17	25	37	27.8	9	33.3	84	29.1
ห้องอเนกประสงค์สำหรับทำกิจกรรมระดับ										
ก่อนประถมศึกษาโดยเฉพาะ	17	27.9	25	36.8	31	23.3	6	22.2	79	27.3
มีบริเวณสำหรับเป็นที่นั่งที่พักของผู้ปกครอง	17	27.9	18	26.5	53	39.8	11	40.7	99	34.3

ตารางที่ 20 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการใช้หลักสูตรด้านการจัดการสถานที่ และการใช้แหล่งวิชาการในท้องถิ่น (ต่อ)

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
แหล่งวิชาการที่นำมาส่งเสริมการใช้หลักสูตร										
แหล่งวิชาการในโรงเรียน	49	80.3	56	82.4	117	88	23	85.2	245	84.8
แหล่งวิชาการในกลุ่มโรงเรียน	14	23	17	25	26	19.5	10	37	67	23.2
แหล่งวิชาการในท้องถิ่น	21	34.4	32	47.1	43	32.3	14	51.8	110	38.1
แหล่งวิชาการนอกท้องถิ่น	2	3.3	7	10.3	14	10.5	7	25.9	30	10.4
สิ่งที่นำมาให้เป็นแหล่งวิชาการสำหรับเด็กวัย 3 ขวบ										
สถานที่	34	55.7	43	63.2	77	57.9	11	40.7	165	57.1
บุคคล	42	68.9	56	82.4	97	72.9	23	85.2	218	75.4
เอกสาร	47	77	45	66.2	104	78.2	18	66.7	214	74
วัสดุ	33	54.1	33	47.5	78	58.6	14	51.8	158	54.7

จากตารางที่ 20 แสดงว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีบริเวณโรงเรียนที่ร่มรื่นสวยงามมี
ไม้ดอก ไม้ประดับ และไม้ที่ให้ร่มเงา ร้อยละ 71.3 รองลงมา คือ มีบริเวณที่เป็นสนามหญ้า
สำหรับเด็กเล่น หรือจัดกิจกรรมกลางแจ้ง ร้อยละ 61.2 และมีบริเวณที่ติดตั้งอุปกรณ์เครื่องเล่น
สนามเป็นสัดส่วน ร้อยละ 56.4

ลักษณะอาคารเรียนสำหรับเด็กวัย 3 ขวบ ส่วนใหญ่อยู่ชั้นล่างของอาคารเรียน
ร้อยละ 38.4 รองลงมา คือ เป็นอาคารชั้นเดียว สำหรับชั้นอนุบาลโดยเฉพาะ ร้อยละ 34.6
เป็นอาคารชั้นเดียว แต่ใช้ร่วมกับชั้นเรียนอื่น ร้อยละ 26.3 และ พบว่า ลักษณะอาคารเรียน
สำหรับเด็กวัย 3 ขวบในภาคใต้มีลักษณะเป็นอาคารเรียนชั้นเดียว สำหรับชั้นอนุบาลโดยเฉพาะ
มากที่สุด ร้อยละ 51.8

การจัดห้องเรียนสำหรับเด็กวัย 3 ขวบ ส่วนใหญ่จัดเพื่อใช้ประโยชน์หลายทาง เช่น
จัดกิจกรรม รับประทานอาหาร นอน ร้อยละ 67.8 รองลงมา คือ จัดให้มีที่เก็บของใช้ส่วนตัว
ของเด็กเป็นสัดส่วน ร้อยละ 61.2 และจัดให้มีมุมประสบการณ์อย่างน้อย 5 มุม ร้อยละ
54.3

การจัดห้องประกอบ โรงเรียนส่วนใหญ่จัดให้มีห้องพยาบาลมากที่สุด ร้อยละ
37.0 รองลงมา คือ การจัดให้มีบริเวณหรือสถานที่ สำหรับเป็นที่พักของผู้ปกครอง ร้อยละ
34.3 และจัดห้องน้ำห้องส้วมที่แยกจากตัวอาคาร แต่อยู่ใกล้กับตัวอาคาร ร้อยละ 29.1

แหล่งวิทยาการที่นำมาใช้ส่วนใหญ่เป็นแหล่งวิทยาการในโรงเรียน ร้อยละ 84.8
รองลงมา คือ การนำแหล่งวิทยาการในท้องถิ่นมาใช้ ร้อยละ 38.1 และเป็นการใช้แหล่งวิทยาการ
ประเภทบุคคลมากที่สุด ร้อยละ 75.4 รองลงมา คือ แหล่งวิทยาการประเภทเอกสาร ร้อยละ
74.0 ประเภทสถานที่ ร้อยละ 57.1 และประเภทวัสดุ ร้อยละ 54.7

นอกจากนี้ พบว่า ภาคใต้มีการนำแหล่งวิทยาการในท้องถิ่นมาใช้มากที่สุด ร้อยละ
51.8 ภาคกลางนำแหล่งวิทยาการประเภทเอกสารมาใช้มากที่สุด คือ ร้อยละ 78.2

ตารางที่ 21 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการใช้หลักสูตรด้านการนิเทศและติดตามผล การใช้หลักสูตร

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
ผู้ที่รับผิดชอบการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร										
ศึกษานิเทศก์จังหวัด	9	14.8	18	26.5	33	24.8	10	37	70	24.2
ศึกษานิเทศก์อำเภอ	29	47.5	35	51.5	67	50.4	16	59.3	147	50.9
หัวหน้าฝ่ายวิชาการกลุ่มโรงเรียน	14	23	14	20.6	8	6	2	7.4	38	13.1
ผู้บริหารโรงเรียน	54	88.5	56	82.4	119	89.5	22	81.5	251	86.8
หัวหน้าฝ่ายวิชาการโรงเรียน	31	50.8	35	51.5	71	53.4	20	74.1	157	54.3
กิจกรรมการนิเทศที่ใช้										
การประชุมเพื่อปรับนิเทศบุคลากรที่เกี่ยวข้อง	33	54.1	53	77.9	85	63.9	20	74.1	191	66.1
การประชุมกลุ่ม	14	23	16	23.5	24	18	13	48.1	67	23.2
การอบรมสัมมนา	21	34.4	31	45.6	67	50.4	11	40.7	130	45
การประชุมเชิงปฏิบัติการ	20	32.8	28	41.2	42	31.6	9	33.3	99	34.3
การพบปะสนทนา	32	52.5	37	54.4	78	58.6	17	63	164	56.7
การสังเกตการสอน	44	72.1	40	58.8	95	71.4	20	74.1	199	68.9
การจัดสตูดิโอการสอน	9	14.8	15	22.1	13	9.8	5	18.5	42	14.5

ตารางที่ 21 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการใช้หลักสูตรด้านการนิเทศและติดตามผล การใช้หลักสูตร (ต่อ)

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
การศึกษานอกสถานที่	25	41	22	32.4	43	32.3	11	40.7	101	34.9
การเชิญผู้เชี่ยวชาญมาบรรยายหรือปาฐกถา	4	6.6	3	7.4	8	6	4	14.8	19	6.6
การสร้างเอกสารประกอบการสอน	12	19.7	21	30.9	31	23.3	5	18.5	69	23.9
วิธีการปฏิบัติเพื่อให้การใช้หลักสูตรบรรลุจุดหมาย										
ให้คำแนะนำในการจัดกิจกรรม	49	80.3	46	67.6	101	75.9	22	81.5	218	75.4
ให้บริการด้านเอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตร	41	67.2	43	63.2	104	78.2	21	77.8	209	72.3
ให้บริการด้านสื่อและวัสดุอุปกรณ์	48	78.7	50	73.5	112	84.2	24	88.9	234	81
ติดตามผลการใช้หลักสูตรของครู	27	44.3	41	60.3	72	54.1	16	59.3	156	54
ประเมินผลการใช้หลักสูตรของครู	20	32.8	34	50	63	47.4	15	55.6	132	45.7
ปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น	18	29.5	23	33.8	48	36.1	8	29.6	97	33.6

ตารางที่ 21 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการใช้หลักสูตรด้านการนิเทศและติดตามผล การใช้หลักสูตร (ต่อ)

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
การนิเทศภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา										
ดำเนินการนิเทศภายในด้วยตนเอง	46	75.4	51	75	106	79.7	19	70.4	222	76.8
ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ/หัวหน้าฝ่ายวิชาการเป็นผู้ดำเนินการ	16	26.2	26	38.2	36	27.1	12	44.4	90	31.1
หัวหน้าระดับก่อนประถมศึกษาเป็นผู้ดำเนินการ	15	24.6	27	39.7	47	34.6	16	59.3	105	36.3
แต่งตั้งครูในโรงเรียนให้รับผิดชอบการนิเทศภายใน	24	39.3	30	44.1	37	27.8	7	25.9	98	33.9
กิจกรรมการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร										
สังเกตการสอน	41	67.2	47	69.1	100	72.2	19	70.4	207	71.6
เยี่ยมชมชั้นเรียน	53	86.9	58	85.3	121	91	23	85.2	255	88.2
สอบถามจากครูผู้สอน	47	77	42	61.8	101	75.9	21	77.8	211	73
สอบถามผู้ปกครอง	34	55.7	31	45.6	77	57.9	15	55.6	157	54.3
การช่วยเหลือเมื่อครูประสบปัญหาในการใช้หลักสูตร										
ให้คำแนะนำด้วยตนเอง	51	83.6	45	66.2	94	70.7	22	81.5	212	73.4
เชิญวิทยากรมาให้ความรู้	10	16.4	14	20.6	26	19.5	6	22.2	56	19.4
จัดหาเอกสารที่เกี่ยวข้องให้ศึกษา	35	57.4	43	63.2	79	59.4	20	74.1	177	61.2
ส่งครูเข้ารับการอบรม	49	80.3	50	73.5	114	85.7	20	74.1	233	80.6

ตารางที่ 21 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการใช้หลักสูตรด้านการนิเทศและติดตามผล การใช้หลักสูตร (ต่อ)

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
ช่วงเวลาที่ใช้ประเมินผลการจัดกิจกรรมของครูผู้สอน										
ประเมินผลด้วยตนเองเทอมละครั้ง	30	49.2	40	58.8	90	67.7	17	63	177	61.2
ประเมินผลด้วยตนเองปีละครั้ง	8	13.1	9	13.2	7	5.3	-	-	24	8.3
มอบหมายฝ่ายวิชาการให้ดำเนินการเทอมละครั้ง	22	36.1	28	41.2	44	33.1	13	48.1	107	37
มอบหมายให้ฝ่ายวิชาการดำเนินการปีละครั้ง	4	6.6	6	8.8	3	2.3	-	-	13	4.5
จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินการ	14	23	23	33.8	19	14.3	9	33.3	65	22.5

จากตารางที่ 21 แสดงว่า ผู้ที่รับผิดชอบการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรในโรงเรียนส่วนใหญ่ คือ ผู้บริหารโรงเรียน ร้อยละ 86.8 รองลงมา คือ หัวหน้าฝ่ายวิชาการโรงเรียน ร้อยละ 54.3 ศึกษานิเทศก์อำเภอ ร้อยละ 50.9 และที่น้อยที่สุด คือ หัวหน้าฝ่ายวิชาการกลุ่มโรงเรียน ร้อยละ 13.1 และเป็นการนิเทศโดยใช้วิธีการสังเกตการสอนมากที่สุด ร้อยละ 68.9 รองลงมา คือ ใช้กิจกรรมการประชุมเพื่อประเมินเทคนิคบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 66.1 การพบปะสนทนา ร้อยละ 56.7 และกิจกรรมที่ใช้ น้อยที่สุด คือ การเชิญผู้เชี่ยวชาญมาบรรยายหรือปาฐกถา ร้อยละ 6.6

ผู้บริหารส่วนใหญ่ใช้วิธีการให้บริการด้านสื่อและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้การใช้หลักสูตรบรรลุตามจุดมุ่งหมาย ร้อยละ 81.0 รองลงมา คือ การให้คำแนะนำในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ร้อยละ 75.4 และการบริการด้านเอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตร ร้อยละ 72.3

การนิเทศภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนส่วนใหญ่ ผู้บริหารดำเนินการด้วยตนเอง ร้อยละ 76.8 โดยใช้กิจกรรมเยี่ยมชมชั้นเรียนมากที่สุด ร้อยละ 88.2 รองลงมา คือ ใช้กิจกรรมการสอบถามจากครูผู้สอน ร้อยละ 73.0 และการสังเกตการสอน ร้อยละ 71.6 ส่วนการดำเนินการเพื่อช่วยเหลือครูที่ประสบปัญหาในการใช้หลักสูตรผู้บริหารใช้วิธีการส่งครูเข้ารับการอบรม/สัมมนา/ประชุมเชิงปฏิบัติการมากที่สุด ร้อยละ 80.6 รองลงมา คือการให้คำแนะนำด้วยตนเอง ร้อยละ 73.4 จัดหาเอกสารที่เกี่ยวข้องให้ศึกษา ร้อยละ 61.2 และที่น้อยที่สุด คือ การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ ร้อยละ 19.4

ส่วนการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ส่วนใหญ่ผู้บริหารเป็นผู้ประเมินผลด้วยตนเองภาคเรียนละครั้ง ร้อยละ 61.2 รองลงมา คือ มอบหมายให้ฝ่ายวิชาการดำเนินการภาคเรียนละครั้ง ร้อยละ 37.0 และจัดตั้งกรรมการดำเนินการ ร้อยละ 22.5

นอกจากนี้ พบว่า ผู้บริหารในภาคเหนือมีวิธีการปฏิบัติเพื่อให้การใช้หลักสูตรบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดด้วยการให้คำแนะนำในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากที่สุด ร้อยละ 80.3 และดำเนินการเพื่อช่วยเหลือครูเมื่อประสบปัญหาในการใช้หลักสูตร ด้วยการให้คำแนะนำด้วยตนเองมากที่สุด ร้อยละ 83.6 รองลงมา เป็นภาคใต้ ร้อยละ 81.5

ตารางที่ 22 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการใช้หลักสูตรด้านการประชาสัมพันธ์หลักสูตร

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
วิธีประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรในโรงเรียน										
ประชุมชี้แจงคณะกรรมการในโรงเรียน	42	68.9	52	76.5	111	83.5	22	81.5	227	78.5
ชี้แจงเฉพาะครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ	28	45.9	31	45.6	60	45.1	9	33.3	128	44.3
จัดป้ายนิเทศภายในโรงเรียน	11	18	20	29.4	26	19.5	11	40.7	68	23.5
มอบหมายให้ฝ่ายวิชาการเป็นผู้ดำเนินการ	9	14.8	17	25	28	21.1	10	37	64	22.1
วิธีประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรในท้องถิ่น										
จัดประชุมผู้ปกครอง	50	82	56	82.4	106	79.7	25	92.6	237	82
จัดทำเอกสารชี้แจง	15	24.6	19	27.9	60	45.1	13	48.1	107	37
จัดทำป้ายนิเทศ	8	13.1	18	26.5	30	22.6	11	40.7	67	23.2
เชิญผู้ปกครองมามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน	47	77	59	86.8	92	69.2	22	81.5	220	76.1
เผยแพร่ข่าวสารทางสื่อมวลชน	6	9.8	15	22.1	17	12.8	1	3.7	39	13.5

ตารางที่ 22 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการใช้หลักสูตรด้านการประชาสัมพันธ์หลักสูตร (ต่อ)

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
การนำชุมชนมามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา										
แต่งตั้งเป็นกรรมการ โรงเรียน	45	73.8	49	72.1	94	70.7	19	70.4	207	71.6
เป็นสมาชิกของสมาคมครูและผู้ปกครอง	2	3.3	7	10.3	4	30	-	-	13	4.5
เชิญบุคคลในท้องถิ่นมาร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ	34	55.7	38	55.9	82	61.6	16	59.3	170	58.8
เชิญบุคคลในท้องถิ่นมาเป็นวิทยากร	5	8.2	7	10.3	13	9.8	6	22.2	31	10.7
เชิญผู้ปกครองมาเป็นอาสาสมัคร มาช่วยสอน	4	6.6	9	13.2	14	10.5	5	18.5	32	11.1
ขอบริจาควัสดุ อุปกรณ์สำหรับเด็กวัย 3 ขวบ	34	55.7	32	47.1	65	48.9	16	59.3	147	50.9
จัดประชุมระหว่างโรงเรียน/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	12	19.7	13	19.1	24	18	4	14.8	53	18.3
วิธีการให้บริการชุมชน										
ให้ครูออกเยี่ยมบ้านผู้ปกครองตามโอกาส	43	70.5	55	80.9	101	75.9	19	70.4	218	75.4
ให้ชุมชนใช้อาคารสถานที่	45	73.8	49	72.1	108	81.2	20	74.1	222	76.8
เป็นแหล่งวิทยากรให้กับท้องถิ่น	24	39.3	31	45.6	60	45.1	13	48.1	128	44.3
จัดนิทรรศการการอบรมเลี้ยงดูเด็กวัย 3 ขวบ	11	18	19	27.9	31	23.3	11	40.7	72	24.9

ตารางที่ 22 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการใช้หลักสูตรด้านการประชาสัมพันธ์หลักสูตร (ต่อ)

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
เรื่องที่ทำให้ความรู้ผู้ปกครองและชุมชน										
การเตรียมตัวก่อนเข้าโรงเรียน	43	70.5	50	73.5	101	75.9	233	85.2	217	75.1
วิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กวัย 3 ขวบ	29	47.5	39	57.4	73	54.9	14	51.8	155	53.6
พัฒนาการของเด็กวัย 3 ขวบ	35	57.4	43	63.2	83	62.4	15	55.6	176	60.9
การส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัย 3 ขวบ	36	59	46	67.6	91	68.4	17	63	190	65.7
วิธีการให้ความรู้ผู้ปกครองและชุมชน										
ปฐมนิเทศผู้ปกครอง	54	88.5	57	83.8	99	74.4	22	81.5	232	80.3
ประชุม/อบรม	25	41	37	54.4	52	39.1	9	33.3	123	42.6
จัดป้ายนิเทศ/จัดนิทรรศการ	14	23	22	32.4	37	27.8	11	40.7	84	29.1
จดหมายข่าว/เอกสารชี้แจง	22	36	20	29.4	63	47.4	12	44.4	117	40.5
เผยแพร่ความรู้ทางสื่อมวลชน	5	8.2	12	17.6	13	9.8	2	7.4	32	11.1

จากตารางที่ 22 แสดงว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้การประชุมชี้แจงคณะครูในโรงเรียน เป็นการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรภายในโรงเรียน ร้อยละ 78.5 รองลงมา คือ ชี้แจงเฉพาะครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ร้อยละ 44.3 และใช้วิธีการประชุมผู้ปกครอง เพื่อประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรให้แก่ท้องถิ่น มากที่สุด ร้อยละ 82.0 รองลงมา คือ การเชิญผู้ปกครองมามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ร้อยละ 76.1 และวิธีที่นำมาใช้น้อยที่สุด คือ การเผยแพร่ข่าวสารทางสื่อมวลชน ร้อยละ 13.5

วิธีการนำชุมชนเข้ามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กวัย 3 ขวบ คือ การแต่งตั้งเป็นกรรมการโรงเรียนมากที่สุด ร้อยละ 71.6 รองลงมา คือ การเชิญบุคคลในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ร้อยละ 58.8 การขอบริจาควัสดุ อุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัย 3 ขวบ ร้อยละ 50.9 และวิธีที่นำมาใช้น้อยที่สุด คือ การเชิญเป็นสมาชิกของสมาคมครูและผู้ปกครอง ร้อยละ 4.5

โรงเรียนให้บริการชุมชนในเรื่องการให้ใช้อาคารสถานที่มากที่สุด ร้อยละ 76.8 รองลงมา คือ ให้ครูออกเยี่ยมบ้านผู้ปกครองตามโอกาส ร้อยละ 75.4 และมีการจัดให้ความรู้ผู้ปกครองและชุมชนในเรื่องการเตรียมตัวเด็กวัย 3 ขวบ ก่อนเข้าโรงเรียนมากที่สุด ร้อยละ 75.1 รองลงมา คือ เรื่องการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัย 3 ขวบ ร้อยละ 65.7 และเรื่องพัฒนาการของเด็กวัย 3 ขวบ ร้อยละ 60.9 และใช้วิธีการปฐมนิเทศผู้ปกครองเป็นการให้ความรู้ผู้ปกครอง มากที่สุด ร้อยละ 80.3

สถาบันวิทย์บริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 ปัญหาในการบริหารและบริการหลักสูตร

ตารางที่ 23 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามปัญหาการใช้หลักสูตร ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
ปัญหาการดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร										
ขาดแผนการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร	21	34.4	21	30.9	50	37.6	10	37	102	35.3
ขาดครูที่มีความรู้ความเข้าใจในการใช้หลักสูตร	28	45.9	30	44.1	48	36.1	10	37	116	40.1
ขาดความร่วมมือจากหน่วยงานระดับสูงขึ้นไป	14	23	19	27.9	33	24.8	8	29.6	74	25.6
ขาดงบประมาณสนับสนุน	29	47.5	41	60.3	55	41.4	13	48.1	138	47.7
ผู้ปกครองต้องการให้สอนอ่าน เขียน	33	54.1	39	57.3	72	54.1	9	33.3	153	52.9
ขาดเอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตร	18	29.5	24	35.8	26	19.2	8	29.6	76	26.3
ไม่พบปัญหา	9	14.8	13	19.1	25	18.8	4	14.8	51	17.6

ตารางที่ 23 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามปัญหาการใช้หลักสูตร ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร (ต่อ)

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
ปัญหาในการกำหนดแนวทางการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก										
ไม่มีการกำหนดอย่างจริงจัง	13	21.3	22	32.4	33	24.8	5	18.5	73	25.2
ขาดการเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน	30	49.2	32	47.1	56	42.1	9	33.3	127	43.9
ขาดตัวอย่างแนวทางการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม	21	34.4	25	36.8	51	38.3	8	29.6	105	36.3
ขาดความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียน	4	6.6	11	16.2	8	6	-	-	23	8
โรงเรียนขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจ	29	47.5	28	41.2	39	29.3	8	29.6	104	36
ไม่พบปัญหา	15	75.4	23	33.8	50	37.6	9	33.3	97	33.6
ปัญหาการกำหนดแผนงานในการนำหลักสูตร ไปใช้										
ขาดการประสานงานระหว่างผู้กำหนดกับผู้ปฏิบัติ	15	24.6	17	25	27	20.3	6	22.2	65	22.5
ขาดการนิเทศติดตามผลจากหน่วยงานระดับสูงขึ้นไป	33	54.1	36	52.9	54	40.6	12	44.4	135	46.7
ขาดแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กวัย 3 ขวบ	24	39.3	24	35.3	37	27.8	7	25.9	92	31.8
ไม่พบปัญหา	13	21.3	23	33.8	57	42.9	10	37	103	35.6

ตารางที่ 23 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามปัญหาการใช้หลักสูตร ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร (ต่อ)

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
ปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น										
โรงเรียนไม่มีการปฏิบัติอย่างจริงจัง	17	27.9	25	36.8	33	24.8	9	33.3	84	29.1
บุคลากรในโรงเรียนขาดความรู้ความเข้าใจ	34	55.7	35	51.5	49	36.8	11	40.7	129	44.6
บุคลากรในโรงเรียนไม่สนใจที่จะพัฒนาหลักสูตร	17	27.9	16	23.5	28	21.1	3	11.1	64	22.1
ไม่มีเวลาเพียงพอในการพัฒนาหลักสูตร	15	24.6	21	30.9	30	22.6	8	29.6	74	25.6
ไม่พบปัญหา	14	23	23	33.8	57	42.9	8	29.6	102	35.3

จากตารางที่ 23 แสดงว่า การที่ผู้ปกครองขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาให้กับเด็กวัย 3 ขวบ จึงต้องการให้ครูสอนอ่าน เขียน เป็นปัญหาที่พบมากที่สุดในการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่หลักสูตรกำหนด ร้อยละ 52.9 รองลงมา คือ ขาดงบประมาณสนับสนุน ร้อยละ 47.7 ขาดครูผู้สอนที่มีความรู้ความเข้าใจในการใช้หลักสูตรสำหรับเด็กวัย 3 ขวบ ร้อยละ 40.1 และขาดแผนการปฏิบัติงานที่ชัดเจนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรสำหรับเด็กวัย 3 ขวบ ร้อยละ 35.3

ส่วนปัญหาในการกำหนดแนวทางการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กวัย 3 ขวบ ส่วนใหญ่ขาดการเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจนจากศึกษานิเทศก์จังหวัด / อำเภอ ร้อยละ 43.9 รองลงมา คือ ขาดตัวอย่างแนวทางการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม ร้อยละ 36.3 และโรงเรียนขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจ ร้อยละ 36.0 ส่วนปัญหาที่พบน้อยที่สุด คือ ขาดความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียน ร้อยละ 8.0

ปัญหาที่พบมากที่สุดในการกำหนดแผนงานในการนำหลักสูตรไปใช้ คือ ขาดการนิเทศและติดตามผลจากหน่วยงานระดับสูงขึ้นไป ร้อยละ 46.7 รองลงมา คือ ขาดแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กวัย 3 ขวบ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดแผนงาน ร้อยละ 31.8

ปัญหาที่พบมากที่สุดในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น คือ บุคลากรในโรงเรียนขาดความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตร ร้อยละ 44.6 รองลงมา คือ โรงเรียนไม่มีการปฏิบัติในเรื่องการพัฒนาหลักสูตรอย่างจริงจัง ร้อยละ 29.1 มีเวลาไม่เพียงพอในการพัฒนาหลักสูตร ร้อยละ 25.6 และบุคลากรในโรงเรียนไม่สนใจที่จะพัฒนาหลักสูตร ร้อยละ 22.1

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 24 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามปัญหาการใช้หลักสูตรด้านการเตรียมบุคลากร

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
ปัญหาในการเตรียมบุคลากรในการใช้หลักสูตร										
ขาดความร่วมมือจากหน่วยงานระดับสูงขึ้นไป	20	32.8	21	30.9	27	20.3	5	18.5	73	25.3
ผู้บริหารยังเข้าใจไม่ชัดเจน และขาดบุคลากร	19	31.1	31	45.6	40	30.1	8	29.6	98	33.9
ขาดงบประมาณ	28	45.9	36	52.9	53	39.8	12	44.4	129	44.6
ขาดเอกสารประกอบการเตรียมความพร้อม	23	37.7	22	32.4	39	29.3	8	29.6	92	31.8
ระยะเวลาในการดำเนินการไม่เพียงพอ	6	9.8	11	16.2	18	13.5	5	18.5	40	13.8
ครูไม่มีการเพิ่มประสิทธิภาพการสอนของตนเอง	16	26.2	13	19.1	22	16.5	7	25.9	58	20.1
ไม่พบปัญหา	11	18	21	30.9	55	41.4	7	25.9	95	32.9
ปัญหาในการจัดครูเข้าชั้นเรียน										
ขาดครูผู้สอนที่มีวุฒิด้านการศึกษาปฐมวัย	42	68.9	42	61.8	70	52.6	20	74.1	174	60.2
ครูในโรงเรียนไม่พอที่จะจัดเข้าชั้นเด็กวัย 3 ขวบ	19	31.1	26	32.8	44	33.1	7	25.9	96	33.2
ครูยังไม่เห็นความสำคัญของการพัฒนาตนเอง	17	27.9	15	22.1	19	14.3	4	14.8	55	19
ไม่พบปัญหา	13	21.3	21	30.9	56	42.1	6	22.2	96	33.2

ตารางที่ 24 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามปัญหาการใช้หลักสูตรด้านการเตรียมบุคลากร (ต่อ)

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N =61		N =68		N =133		N =27		N =289	
ปัญหาในการส่งเสริมขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้สอน										
แหล่งสนับสนุนทางการเงินมีจำกัด	35	57.4	41	60.3	62	46.6	13	48.1	151	52.2
ปัญหาของครูผู้สอนมีหลากหลาย	23	37.7	27	39.7	39	29.3	7	25.9	96	33.2
ไม่มีเวลาพอในการจัดกิจกรรมส่งเสริมขวัญกำลังใจ	10	16.4	11	16.2	18	13.5	-	-	39	13.5
ไม่พบปัญหา	19	31.1	21	30.9	57	42.9	10	37	107	37

จากตารางที่ 24 แสดงว่า ปัญหาในการเตรียมบุคลากรในการใช้หลักสูตรส่วนใหญ่ ขาดงบประมาณในการเตรียมบุคลากร ร้อยละ 44.6 รองลงมา คือ ผู้บริหารยังมีความเข้าใจไม่กระจ่างชัด และขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจด้านการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาอย่างแท้จริงเข้ามาช่วยดำเนินการ ร้อยละ 33.9 และขาดเอกสารประกอบการเตรียมความพร้อมบุคลากร ร้อยละ 31.8 และขาดความร่วมมือจากหน่วยงานระดับสูงขึ้นไปในการเข้ามาช่วยเตรียมความพร้อมบุคลากร ร้อยละ 25.3

ปัญหาในการจัดครูเข้าชั้นเรียน ส่วนใหญ่ขาดแคลนครูผู้สอนที่มีวุฒิด้านการศึกษาปฐมวัย ร้อยละ 60.2 รองลงมา คือ ครูในโรงเรียนมีจำนวนจำกัด ไม่เพียงพอที่จะจัดเข้าสอนชั้นเรียนเด็กวัย 3 ขวบ โดยเฉพาะ ร้อยละ 33.2 ส่วนปัญหาในการสร้างเสริมขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ที่พบมากที่สุด คือ แหล่งสนับสนุนทางการเงินมีจำกัด ทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมขวัญและกำลังใจได้อย่างเต็มที่ ร้อยละ 52.2

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 25 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามปัญหาการใช้หลักสูตรด้านการจัดบริการเอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตร

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
ปัญหาในการจัดทำเอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตร										
ขาดประสบการณ์และความรู้ความเข้าใจในการจัดทำ	31	50.8	33	48.5	51	38.3	13	48.1	128	44.3
ขาดข้อมูลและรูปแบบที่เป็นแนวทางในการจัดทำ	26	42.6	23	33.8	44	33.1	10	37	103	35.6
ขาดงบประมาณในการจัดทำเอกสาร	35	57.4	42	61.8	54	40.6	14	51.8	145	50.2
ช่วงเวลาในการจัดทำไม่เพียงพอ	14	23	18	26.5	30	22.6	6	22.2	68	23.5
วัสดุ ครุภัณฑ์ไม่พร้อมในการจัดทำ	20	32.8	23	33.8	42	31.6	8	29.6	93	32.2
ไม่พบปัญหา	8	13.1	17	25	45	33.8	7	25.9	77	26.6
ปัญหาในการให้บริการเอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตร										
เอกสารมีน้อย ไม่เพียงพอ	21	34.4	34	50	58	43.6	14	51.8	127	43.9
การจัดหาเอกสารไม่สะดวกและล่าช้า	24	39.3	29	42.6	28	21.1	9	33.3	90	31.1
โรงเรียนได้รับเอกสารหลักสูตรและคู่มือไม่ครบถ้วน	36	59	34	50	51	38.3	12	44.4	133	46
ครูมีเวลาไม่เพียงพอในการศึกษาเอกสารที่มีอยู่	12	19.7	15	22.1	25	18.8	3	11.1	55	19
ไม่พบปัญหา	14	23	20	29.4	54	40.6	9	33.3	97	33.6

จากตารางที่ 25 ปัญหาส่วนใหญ่ในการจัดทำเอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตร คือ ขาดงบประมาณในการจัดทำเอกสาร ร้อยละ 50.2 รองลงมา คือ ขาดประสบการณ์และความรู้ความเข้าใจในการจัดทำเอกสาร ร้อยละ 44.3 และขาดข้อมูลและรูปแบบที่จะใช้เป็นแนวทางในการจัดทำเอกสาร ร้อยละ 35.6 และวัสดุ ครุภัณฑ์ไม่พร้อมในการจัดทำเอกสาร ร้อยละ 32.2

ส่วนปัญหาในการให้บริการเอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตรที่พบมากที่สุด คือ โรงเรียนได้รับเอกสารหลักสูตรและคู่มือไม่ครบถ้วน ร้อยละ 46.0 รองลงมา คือ เอกสารมีน้อยไม่เพียงพอ ร้อยละ 43.9 และไม่พบปัญหาในการให้บริการ ร้อยละ 33.6

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 26 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามปัญหาการใช้หลักสูตรด้านการจัดบริการสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
ปัญหาในการดำเนินการจัดหา จัดซื้อ และการผลิต										
งบประมาณมีจำกัด	45	73.8	48	70.6	85	63.9	20	74.1	198	68.5
เครื่องเล่นมีราคาแพง ขำรุงง่ายไม่คุ้มค่า	35	57.4	47	69.1	86	64.7	14	51.8	182	63
รายการสื่อที่บริษัทเสนอ ไม่ตรงตามความต้องการ	24	39.3	24	35.3	54	40.6	13	48.1	115	39.8
วัสดุครุภัณฑ์ไม่พร้อมในการจัดทำสื่อ	10	16.4	20	29.4	30	22.6	6	22.2	66	22.8
ขาดความร่วมมือจากครูผู้สอนในการผลิตสื่อใช้เอง	9	14.8	14	20.6	33	24.8	3	11.1	59	20.4
ไม่พบปัญหา	11	18	13	19.1	32	24.1	4	14.8	60	20.8
ปัญหาในการบริการสื่อ เครื่องเล่น วัสดุครุภัณฑ์										
สื่อมีน้อยไม่เพียงพอกับความจำเป็น	42	68.9	51	75	75	56.4	17	63	185	64
การจัดเก็บรักษา และซ่อมแซม ไม่มีประสิทธิภาพ	23	37.7	30	44.1	40	30.1	8	29.6	101	35
ขาดความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียน	14	23	18	26.5	24	18	5	18.5	61	21.1
สื่อที่มีอยู่ไม่สามารถนำมาใช้ในการจัดกิจกรรม	8	13.1	9	13.2	23	17.3	2	7.4	42	14.5
ไม่พบปัญหา	12	19.7	15	22.1	37	27.8	8	29.6	72	24.9

จากตารางที่ 26 แสดงว่า ปัญหาที่พบมากที่สุดในการดำเนินการจัดหาจัดซื้อ และผลิตสื่อเครื่องเล่น และวัสดุอุปกรณ์ คือ งบประมาณมีจำกัด ร้อยละ 68.5 รองลงมา คือ เครื่องเล่นมีราคาแพงไม่แข็งแรงทนทาน ซ้ำรูดง่ายไม่คุ้มค่า ร้อยละ 63.0 และปัญหาที่พบน้อยที่สุด คือ ขาดความร่วมมือจากครูผู้สอนในการผลิตสื่อใช้เอง ร้อยละ 20.4

ส่วนปัญหาในการบริการสื่อ เครื่องเล่น วัสดุครุภัณฑ์ที่พบมากที่สุด คือ สื่อมีน้อย ไม่เพียงพอกับความจำเป็น ร้อยละ 64.0 รองลงมา คือ ระบบการจัดเก็บ การบำรุงรักษา และการซ่อมแซมไม่มีประสิทธิภาพ ร้อยละ 35.0 และผู้บริหารที่ตอบแบบสอบถามไม่พบปัญหาในการให้บริการสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ร้อยละ 24.9

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 27 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามปัญหาการใช้หลักสูตรด้านการจัดอาคารสถานที่ และการใช้แหล่งวิทยาการในห้องเรียน

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
ปัญหาการจัดอาคารสถานที่ เพื่อนำหลักสูตรไปใช้										
บริเวณโรงเรียนมีพื้นที่คับแคบ	13	21.3	23	33.8	38	28.6	10	37	84	29.1
อาคารเรียนไม่เหมาะสม ต้องใช้ร่วมกับชั้นอื่น	20	32.8	34	50	42	31.6	7	25.9	103	35.6
ห้องเรียน ไม่เพียงพอ	24	39.3	34	50	40	30.1	10	37	108	37.4
ขาดห้องเรียนไม่เหมาะสมกับจำนวนเด็ก	9	14.8	22	32.4	30	22.5	8	29.6	69	23.9
ขาดห้องนำห้องส้วมที่มีขนาดเหมาะสมกับเด็ก	25	41	37	54.4	64	48.1	12	44.4	138	47.7
ไม่พบปัญหา	15	14.6	12	17.6	44	33.1	5	18.5	76	26.3
ปัญหานำแหล่งวิทยาการมาใช้ในการจัดประสบการณ์										
ขาดความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียน	8	13.1	11	16.2	13	9.8	2	7.4	40	11.8
ขาดความร่วมมือจากชุมชน	11	18	19	27.9	25	17.3	3	11.1	56	19.4
แหล่งวิทยาการในห้องเรียนหาได้ยาก	36	59	41	60.3	65	48.9	12	44.4	154	53.3
ไม่พบปัญหา	19	31.1	26	38.2	67	50.4	12	44.4	124	42.9

จากตารางที่ 27 แสดงว่า โรงเรียนส่วนใหญ่พบปัญหาเกี่ยวกับการจัดอาคารสถานที่ เรื่องการขาดห้องน้ำห้องส้วมที่มีขนาดเหมาะสมกับเด็ก ร้อยละ 47.7 รองลงมา คือ ห้องเรียนไม่เพียงพอ ร้อยละ 37.4 และอาคารเรียนไม่เหมาะสมกับเด็กเพราะต้องใช้ร่วมกับชั้นเรียนอื่น ร้อยละ 35.6

สำหรับปัญหาในการนำแหล่งวิทยากรมาใช้ในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กวัย 3 ขวบ ที่พบมากที่สุด คือ แหล่งวิทยากรในท้องถิ่นหาได้ยาก ร้อยละ 53.3 รองลงมา คือ ขาดความร่วมมือจากชุมชน ร้อยละ 19.4 และขาดความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียน ร้อยละ 11.8 ส่วนร้อยละ 42.9 ของผู้บริหารที่ตอบแบบสอบถามไม่พบปัญหาในการนำแหล่งวิทยากรมาใช้แต่อย่างใด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 28 จำนวนและคำร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามปัญหาการใช้หลักสูตรด้านการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
ปัญหาในการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน										
ผู้รับผิดชอบการนิเทศในโรงเรียน ไม่ปฏิบัติหน้าที่	8	13.1	15	22.1	15	11.3	1	3.7	39	13.5
ขาดผู้นิเทศจากหน่วยงานระดับสูงขึ้นไป	28	45.9	34	50	54	40.6	10	37	126	43.6
ผู้นิเทศไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่นิเทศ	15	24.6	22	32.4	36	27	7	25.9	80	27.7
ขาดเครื่องมือในการนิเทศ	15	24.6	21	30.9	32	24	3	11.1	71	24.6
มีเวลาไม่เพียงพอที่จะจัดสรรให้กับการนิเทศ	9	14.8	17	25	26	19.5	6	22.2	58	20.1
ครูไม่เข้าใจความหมายของการนิเทศ	10	16.4	17	25	35	26.3	5	18.5	67	23.2
ไม่พบปัญหา	19	31.1	21	30.9	54	40.6	10	37	104	36
ปัญหาในการติดตามผลการใช้หลักสูตร										
ขาดการติดตามผลจากหน่วยงานระดับสูง	33	54.1	36	52.9	60	45.1	17	63	146	50.5
โรงเรียนขาดการวางแผนติดตามผลอย่างเป็นระบบ	20	32.8	23	33.8	37	27.8	7	25.9	87	30.1
ขาดแนวทางในการติดตามประเมินผล	19	31.1	21	30.9	45	33.8	5	18.5	90	31.1
ไม่พบปัญหา	18	29.5	25	36.8	58	43.6	6	22.2	107	37

จากตารางที่ 28 แสดงว่า ปัญหาในการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สำหรับเด็กวัย 3 ขวบ ที่พบมากที่สุด คือ ขาดผู้นิเทศจากหน่วยงานระดับสูงขึ้นไป ร้อยละ 43.6 รองลงมา คือ ปัญหาที่ผู้นิเทศก็ไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่นิเทศอย่างแท้จริง ร้อยละ 27.7 และขาดเครื่องมือในการนิเทศ ร้อยละ 24.6

สำหรับปัญหาในการติดตามผลการใช้หลักสูตรที่พบมากที่สุด คือ ขาดการติดตามผลจากหน่วยงานระดับสูง ร้อยละ 50.5 รองลงมา คือ ขาดแนวทางในการติดตามประเมินผล และโรงเรียนขาดการวางแผนติดตามผลอย่างเป็นระบบ ร้อยละ 31.1 และ 30.1 ตามลำดับ

ส่วนผู้บริหารที่ตอบแบบถาม ร้อยละ 36.0 ไม่พบปัญหาในการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และ ร้อยละ 37.0 ไม่พบปัญหาในการติดตามผลการใช้หลักสูตร สำหรับเด็กวัย 3 ขวบ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 29 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามปัญหาการใช้หลักสูตรด้านการประชาสัมพันธ์หลักสูตร

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
ปัญหาในการดำเนินการประชาสัมพันธ์หลักสูตร										
ขาดความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียน	12	19.7	16	23.5	15	11.3	3	11.1	46	15.9
มีเวลาทบทวนผู้ปกครองโดยตรงน้อย	25	41	31	45.6	60	45.1	14	51.8	130	45
มีการประชุมชี้แจงผู้ปกครองนักเรียนน้อย	26	42.6	33	48.5	48	36.1	10	37	117	40.5
การใช้เครื่องขยายเสียง มีข้อจำกัด	10	16.4	13	19.1	23	17.3	4	14.8	50	17.3
ไม่พบปัญหา	20	32.8	28	41.2	56	41.2	9	33.3	113	39.1
ปัญหาในการนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในโรงเรียน										
คนในชุมชนเข้าใจว่าการร่วมกิจกรรมจะต้องเสียเงิน	18	29.5	23	33.8	36	27.1	4	14.8	81	28
คนในชุมชนไม่ให้ความสำคัญ ไม่สนใจ	15	24.6	20	29.4	26	19.5	5	18.5	66	22.8
คนในชุมชนไม่เข้าใจเรื่องการค้าเนื้องานตามหลักสูตร	29	47.5	31	45.6	62	46.6	10	37	132	45.7
คนในชุมชนไม่มีเวลาให้กับโรงเรียน	27	44.3	31	45.6	67	50.4	10	37	135	46.7
ไม่พบปัญหา	18	29.5	26	38.2	44	33.1	10	37	98	33.9

ตารางที่ 29 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามปัญหาการใช้หลักสูตรด้านการประชาสัมพันธ์หลักสูตร (ต่อ)

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน ร้อยละ		จำนวน ร้อยละ		จำนวน ร้อยละ		จำนวน ร้อยละ		จำนวน ร้อยละ	
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
ปัญหาในการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเด็กวัย 3 ขวบ										
ผู้ปกครองไม่เอาใจใส่ ไม่สนใจเอกสารที่แจก	19	31.1	27	39.7	34	25.6	5	18.5	85	29.4
ผู้ปกครองอ่านหนังสือไม่ออก	7	11.5	22	32.3	21	15.8	7	25.9	57	19.7
ผู้ปกครองไม่เข้าใจหลักสูตรสำหรับเด็กวัย 3 ขวบ	19	31.1	32	47.1	34	25.6	12	44.4	97	33.6
ไม่พบปัญหา	19	31.1	36	52.9	55	41.4	9	33.3	119	41.2

จากตารางที่ 29 แสดงว่า ปัญหาในการดำเนินการประชาสัมพันธ์หลักสูตรที่พบมากที่สุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนมีเวลาพบผู้ปกครองโดยตรงน้อย ร้อยละ 45.0 รองลงมา คือ มีการประชุมชี้แจงผู้ปกครองนักเรียนน้อย ร้อยละ 40.5 และผู้บริหารโรงเรียน ร้อยละ 39.1 ไม่พบปัญหาในการดำเนินการประชาสัมพันธ์หลักสูตรแต่อย่างใด

ปัญหาในการนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในโรงเรียน ที่พบมากที่สุด คือ คนในชุมชนไม่มีเวลาให้กับโรงเรียน ร้อยละ 46.7 รองลงมา คือ คนในชุมชนไม่เข้าใจเรื่องการบริหารงานตามหลักสูตร ร้อยละ 45.7 และผู้บริหารโรงเรียน ร้อยละ 33.9 ไม่พบปัญหาในการนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในโรงเรียนแต่อย่างใด

ส่วนปัญหาในการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเด็กวัย 3 ขวบ ส่วนใหญ่ไม่พบปัญหา ร้อยละ 41.2 และปัญหาที่พบ คือ ปัญหาที่ผู้ปกครองไม่เข้าใจหลักสูตรสำหรับเด็กวัย 3 ขวบ ร้อยละ 33.6 รองลงมา คือ ผู้ปกครองไม่เอาใจใส่ ไม่สนใจเอกสารที่แจก ร้อยละ 29.4 และผู้ปกครองอ่านหนังสือไม่ออก ร้อยละ 19.7

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 30 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ จำแนกตามสถานภาพ

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
เพศ										
ชาย	5	8.5	2	3	3	2.2	1	3.7	11	3.8
หญิง	54	91.5	65	97	132	97.8	26	96.3	277	96.2
อายุ										
ต่ำกว่า 21 ปี	1	1.7	2	3	6	4.4	1	3.7	10	3.5
21-25 ปี	12	20.3	10	14.9	27	20	4	14.8	53	18.4
26-30 ปี	7	11.9	14	20.9	12	8.9	4	14.8	37	12.8
31-35 ปี	7	11.9	11	16.4	14	10.4	2	7.4	34	11.8
36-40 ปี	10	16.9	12	17.9	30	22.2	4	14.8	56	19.4
41-45 ปี	9	15.2	13	19.4	33	24.4	8	29.6	63	21.9
46-50 ปี	7	11.9	2	3	4	3	4	14.8	17	5.9
มากกว่า 50 ปี ขึ้นไป	6	10.2	3	4.5	9	6.7	-	-	18	6.3

ตารางที่ 30 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ จำแนกตามสถานภาพ (ต่อ)

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
วุฒิการศึกษา										
ปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัย	9	15.2	7	10.4	19	14.1	5	18.5	40	13.9
ปริญญาตรี สาขาอื่น ๆ	28	47.5	44	65.7	64	47.4	17	63	153	53.1
ปริญญาโท สาขาอื่น ๆ	-	-	1	1.5	-	-	1	3.7	2	0.7
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	8	13.6	4	6	28	20.7	1	3.7	41	14.2
ม.6ปวส. หรือเทียบเท่า	14	23.7	11	16.4	24	17.8	3	11.1	52	18.1
ประสบการณ์ในการสอนระดับก่อนประถมศึกษา										
น้อยกว่า 1 ปี	25	42.4	23	34.3	46	34.1	7	25.9	101	35.1
1-5 ปี	26	44.1	31	46.3	52	38.5	15	55.6	124	43
6-10 ปี	6	10.2	8	11.9	20	14.8	1	3.7	35	12.2
มากกว่า 10 ปี	2	3.4	5	7.5	17	12.6	4	14.8	28	9.7

ตารางที่ 30 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ จำแนกตามสถานภาพ (ต่อ)

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289		
หน้าที่อื่นนอกเหนือจากงานสอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ											
งานสอนชั้นเรียนอื่น	11	18.6	12	17.9	20	14.8	1	3.7	44	15.3	
งานกิจกรรมนักเรียน	16	27.1	36	53.7	52	38.5	8	29.6	112	38.9	
งานวิชาการ	8	13.6	4	6	6	4.4	7	25.9	25	8.7	
งานธุรการ-การเงิน	9	15.3	10	14.9	12	8.9	4	14.8	35	12.1	
รับผิดชอบเฉพาะงานสอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ	19	32.2	16	23.9	45	33.3	7	25.9	87	30.2	

จากตารางที่ 30 แสดงว่า ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นหญิง ร้อยละ 96.2 มีช่วงอายุระหว่าง 41-45 ปี มากที่สุด ร้อยละ 21.9 รองลงมา คือ มีช่วงอายุระหว่าง 36-40 ปี ร้อยละ 19.4 และมีช่วงอายุระหว่าง 21-25 ปี ร้อยละ 18.4 มีวุฒิปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัยเพียง ร้อยละ 13.9 มีวุฒิปริญญาสาขาอื่น ๆ มากที่สุด ร้อยละ 53.1 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอนระดับก่อนประถมศึกษา 1-5 ปี ร้อยละ 43.0 รองลงมาคือ มีประสบการณ์ในการสอนระดับก่อนประถมศึกษาน้อยกว่า 1 ปี ร้อยละ 35.1 ส่วนงานนอกเหนือจากงานสอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ที่ครูผู้สอนต้องรับผิดชอบ มากที่สุด คือ งานกิจกรรมนักเรียน ร้อยละ 38.9 และมีครูผู้สอนที่รับผิดชอบเฉพาะงานสอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ อย่างเดียว ร้อยละ 30.2

ครูผู้สอนในภาคเหนือส่วนใหญ่เป็นหญิง ร้อยละ 91.5 มีช่วงอายุระหว่าง 21-25 ปี ร้อยละ 20.3 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาอื่น มากที่สุด ร้อยละ 47.5 มีประสบการณ์ในการสอนระดับก่อนประถมศึกษาอยู่ในช่วง 1-5 ปี มากที่สุด ร้อยละ 44.1 และครูผู้สอนส่วนใหญ่รับผิดชอบเฉพาะงานสอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ เพียงอย่างเดียว ร้อยละ 32.2

ครูผู้สอนภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นเพศหญิง ร้อยละ 97.0 มีช่วงอายุระหว่าง 26-30 ปี มากที่สุด ร้อยละ 20.9 รองลงมา คือ มีช่วงอายุระหว่าง 41-45 ปี ร้อยละ 19.4 ส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี สาขาอื่น ร้อยละ 65.7 และมีประสบการณ์การสอนในระดับก่อนประถมศึกษาอยู่ในช่วง 1-5 ปี ร้อยละ 46.3 นอกจากนี้ครูผู้สอนส่วนใหญ่รับผิดชอบงานกิจกรรมนักเรียนนอกเหนือจากงานสอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ร้อยละ 53.7

ครูผู้สอนในภาคกลางเป็นหญิง ร้อยละ 97.8 มีช่วงอายุระหว่าง 41-45 ปี มากที่สุด ร้อยละ 29.6 ส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี สาขาอื่น ร้อยละ 63.0 มีประสบการณ์ในการสอนระดับก่อนประถมศึกษาอยู่ในช่วง 1-5 ปี ร้อยละ 55.6 และรับผิดชอบงานกิจกรรมนักเรียนนอกเหนือจากงานสอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ร้อยละ 38.5 ส่วนครูผู้สอนที่รับผิดชอบงานสอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ เพียงอย่างเดียว ในภาคกลางมีร้อยละ 33.3

ครูผู้สอนในภาคใต้เป็นหญิง ร้อยละ 96.3 มีช่วงอายุระหว่าง 46-50 ปี มากที่สุด ร้อยละ 29.6 เมื่อเปรียบเทียบกับภาคอื่น ๆ แล้ว ครูผู้สอนในภาคใต้ มีวุฒิปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัยมากที่สุด ร้อยละ 18.5 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอนอยู่ในช่วง 1-5 ปี ร้อยละ 55.6 และรับผิดชอบงานกิจกรรมนักเรียนนอกเหนือจากงานสอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ มากที่สุด ร้อยละ 29.6 รองลงมา คือ งานวิชาการ ร้อยละ 25.9 ซึ่งเท่ากับค่าร้อยละของครูผู้สอนที่รับผิดชอบงานสอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ เพียงอย่างเดียว

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามหลักสูตร

ตารางที่ 31 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ จำแนกตามการใช้เอกสารหลักสูตร

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
เอกสารที่ใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม										
หลักสูตรระดับก่อนประถมศึกษา พ.ศ. 2540	23	39	37	55.2	57	42.2	14	51.8	131	45.5
แนวการจัดประสบการณ์อนุบาล 3 ขวบ	42	71.2	44	65.7	99	73.3	18	66.7	203	70.5
คู่มือหลักสูตรระดับก่อนประถมศึกษา พ.ศ. 2540	35	59.3	39	58.2	74	54.8	18	66.7	166	57.6
คู่มือดำเนินงานอนุบาล 3 ขวบ	21	35.6	22	32.8	54	40	10	37	107	37.1
คู่มือสื่อและเครื่องเล่นสำหรับเด็กระดับก่อนประถม	19	32.2	18	26.9	39	28.9	11	40.7	87	30.2
แผนการจัดประสบการณ์อนุบาล 1 ของ สปช.	23	39	22	32.8	46	34.1	8	29.6	99	34.4
คู่มือการประเมินพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถม	25	42.4	34	50.7	66	48.9	19	70.4	144	50
หลักสูตรที่โรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนจัดทำขึ้น	1	1.7	3	4.5	8	5.9	2	7.4	14	4.9

ตารางที่ 31 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ จำแนกตามการใช้เอกสารหลักสูตร (ต่อ)

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
วัตถุประสงค์ในการใช้เอกสารข้างต้น										
ศึกษาเทคนิคและวิธีการจัดกิจกรรม	41	69.5	58	86.6	119	88.1	23	85.2	241	83.7
วางแผนการจัดเตรียมสื่อ เครื่องเล่น และวัสดุอุปกรณ์	32	54.2	47	70.1	104	77	19	70.4	202	70.1
วางแผนการประเมินพัฒนาการเด็ก	32	54.2	47	70.1	82	60.7	14	51.8	174	60.4
วางแผนการประเมินผลการจัดกิจกรรม	28	47.5	44	65.7	69	51.1	14	51.8	155	53.8
การนำเอกสาร ไปใช้เป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์										
จัดสภาพแวดล้อมทั้งในและนอกห้องเรียน	45	76.3	55	82.1	102	75.6	18	66.7	220	76.4
จัดอาคารสถานที่	12	20.3	23	34.3	34	25.2	7	25.9	76	26.4
จัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	36	61	55	82.1	88	65.2	19	70.4	198	68.7
จัดสื่อ เครื่องเล่น และวัสดุอุปกรณ์	43	72.9	54	80.6	112	83	22	81.5	231	80.2
ประเมินพัฒนาการ	31	52.5	45	67.2	75	55.6	14	51.8	165	57.3

จากตารางที่ 31 แสดงว่า ครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้แนวการจัด ประสบการณ์อนุบาล 3 ขวบ เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ร้อยละ 70.5 รองลงมา คือ คู่มือหลักสูตรระดับก่อนประถมศึกษา พ.ศ. 2540 (อายุ 3-6 ขวบ) ร้อยละ 57.6 ส่วนเอกสารที่นำมาใช้น้อยที่สุด คือ หลักสูตรและคู่มือหลักสูตรที่โรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียน จัดทำขึ้นเอง ร้อยละ 4.9

ครูผู้สอนส่วนใหญ่ นำเอกสารข้างต้นมาใช้เพื่อศึกษาเทคนิคและวิธีการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน ร้อยละ 83.7 รองลงมา คือ นำมาใช้เพื่อวางแผนการจัดเตรียมสื่อ เครื่องเล่น และวัสดุอุปกรณ์ ร้อยละ 70.1 วางแผนการประเมินพัฒนาการเด็ก ร้อยละ 60.4 และวางแผนการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ร้อยละ 53.8

นอกจากนี้ยังนำเอกสารดังกล่าวไปใช้เป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์ในเรื่อง การจัดสื่อ เครื่องเล่น และวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มากที่สุด ร้อยละ 80.2 รองลงมา คือ เป็นการ จัดสภาพแวดล้อมทั้งในและนอกห้องเรียน ร้อยละ 76.4 และจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ร้อยละ 68.7

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 32 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ จำแนกตามการใช้หลักสูตรด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289		
ผู้ที่พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น											
ผู้บริหาร โรงเรียน	26	44.1	32	47.8	57	42.2	13	48.1	128	44.4	
คณะกรรมการการพัฒนาหลักสูตรที่โรงเรียนแต่งตั้ง	5	8.5	6	9	6	4.4	5	18.5	22	7.6	
ฝ่ายวิชาการ โรงเรียน	9	15.3	8	11.9	19	14.1	8	29.6	44	15.3	
คณะครูในระดับชั้นอนุบาล	28	47.5	38	56.7	62	45.9	15	55.6	143	49.7	
ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ	43	72.9	50	74.6	100	74.1	20	74.1	213	74	
การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น											
ปรับวัตถุประสงค์ตามความจำเป็นของท้องถิ่น	25	42.4	36	53.7	69	51.1	15	55.6	145	50.3	
คัดเลือกประสบการณ์ให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น	32	54.2	44	65.7	69	51.1	17	63	162	56.2	
จัดลำดับประสบการณ์ตามสภาพการเปลี่ยนแปลงของท้องถิ่น	18	30.5	36	53.7	44	32.6	12	44.4	110	38.2	
ประเมินพัฒนาการเด็กจากพฤติกรรมตามสภาพจริง	28	47.5	39	58.2	76	56.3	16	59.3	159	55.2	

ตารางที่ 32 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ จำแนกตามการใช้หลักสูตรด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (ต่อ)

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
วิธีรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความจำเป็นของท้องถิ่น										
แบบสอบถาม	12	20.3	17	25.4	20	14.8	5	18.5	54	18.7
แบบสัมภาษณ์	7	11.9	22	32.8	19	14.1	6	22.2	54	18.7
สอบถามผู้ปกครอง/บุคคลในท้องถิ่นด้วยวาจา	52	88.1	67	100	126	93.3	24	88.9	269	93.4
วิธีการเตรียมการก่อนการจัดทำแผนการจัดกิจกรรม										
ศึกษาทำความเข้าใจเอกสารหลักสูตร	38	64.4	47	70.1	96	71.1	18	66.7	199	69.1
ศึกษาเทคนิคและวิธีการจัดกิจกรรม	36	61	52	77.6	102	75.6	21	77.8	211	73.3
เข้ารับการอบรม/สัมมนา/ประชุมเชิงปฏิบัติการ	44	74.6	54	80.6	109	80.7	16	59.3	223	77.4
ขอคำแนะนำจากผู้บริหาร	15	25.4	15	22.4	43	31.9	14	51.8	87	30.2
ขอคำแนะนำจากศึกษานิเทศก์อำเภอ/จังหวัด	9	15.3	12	17.9	29	21.5	5	18.5	55	19.1

ตารางที่ 32 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ จำแนกตามการใช้หลักสูตรด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (ต่อ)

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน										
วางแผนล่วงหน้าทุกครั้งอย่างน้อย 1 วัน	9	15.3	9	13.4	24	17.8	2	7.4	44	15.3
วางแผนล่วงหน้าทุกครั้งอย่างน้อย 1 สัปดาห์	42	71.2	61	91	99	73.3	22	81.5	224	77.8
วางแผนล่วงหน้าทุกครั้งอย่างน้อย 1 เดือน	1	1.7	6	9	5	3.7	2	7.4	14	4.9
วางแผนล่วงหน้าทุกครั้งอย่างน้อย 1 ภาคเรียน	5	8.5	4	6	13	9.6	3	11.1	25	8.7
วางแผนล่วงหน้าทุกครั้งอย่างน้อย 1 ปีการศึกษา	2	3.4	1	1.5	5	3.7	1	3.7	9	3.1
จัดทำแผนล่วงหน้าเป็นบางครั้ง	9	15.3	5	7.5	13	9.6	-	-	27	9.4
ไม่มีการวางแผนล่วงหน้า	2	3.4	1	1.5	3	2.2	1	3.7	7	2.4
วิธีการเลือกเนื้อหาประสบการณ์										
เรียงเนื้อหาประสบการณ์จากง่ายไปหายาก	29	49.2	40	59.7	62	45.9	15	55.6	146	50.7
เรียงจากเรื่องใกล้ตัวเด็กไปสู่เรื่องไกลตัวเด็ก	40	67.8	48	71.6	95	70.4	21	77.8	204	70.8
เลือกตามหน่วยการสอนของชั้นอนุบาล 1 และ 2	17	28.8	19	29	38	28.1	5	18.5	79	27.4
เลือกตามความต้องการและความสนใจของเด็ก	25	42.4	37	55.2	56	41.5	14	51.8	132	45.8
ทำนึ่งถึงพัฒนาการและประสบการณ์พื้นฐานตามวัย	30	50.8	41	61.2	82	60.7	12	44.4	165	57.3
เลือกตามสภาพฤดูกาลและการเปลี่ยนแปลงของท้องถิ่น	16	27.1	30	44.8	51	37.8	8	29.6	105	36.5

ตารางที่ 32 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ จำแนกตามการใช้หลักสูตรด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (ต่อ)

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
วิธีการสำรวจแหล่งวิชาการท้องถิ่น										
แบบสอบถาม	13	22	11	16.4	10	7.4	7	25.9	41	14.2
แบบสัมภาษณ์	6	10.2	16	23.9	15	11.1	3	11.1	40	13.9
สอบถามจากผู้ปกครอง/บุคคลในท้องถิ่น	53	89.8	63	94	128	94.8	24	88.9	268	93.1
การเตรียมการใช้แหล่งวิชาการท้องถิ่นในการจัดกิจกรรม										
เตรียมการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นทุกครั้ง	6	10.2	10	14.9	22	16.3	3	11.1	41	14.2
เตรียมการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเป็นบางครั้ง	37	62.7	39	58.2	85	63	17	63	178	61.8
เตรียมเฉพาะสื่อที่มีอยู่ในห้องเรียน	26	44.1	25	37.3	37	27.4	8	29.6	96	33.3
วิธีการนำแหล่งวิชาการท้องถิ่นมาใช้ประกอบการจัดกิจกรรม										
เชิญบุคคลในท้องถิ่นมาเป็นวิทยากร/สาริต	4	6.8	6	9	5	3.7	6	22.2	21	7.3
นำวัสดุในท้องถิ่นมาใช้เป็นสื่อสำหรับเด็ก	48	81.4	62	92.5	120	88.9	22	81.5	252	87.5
นำนักเรียนไปศึกษากับบุคคลและสถานที่ในท้องถิ่น	16	27.1	18	26.9	21	15.6	5	18.5	60	20.8

ตารางที่ 32 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ จำแนกตามการใช้หลักสูตรด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (ต่อ)

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
สิ่งที่เตรียมการเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน										
แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	34	57.6	45	67.2	91	67.4	20	74.1	190	66
บันทึกการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	26	44.1	30	44.8	60	44.4	14	51.8	130	45.1
สื่อ เครื่องเล่น วัสดุอุปกรณ์	51	86.4	57	85.1	118	87.4	20	74.1	246	85.4
เตรียมผู้ช่วยสอน/ครูที่เลี้ยง	15	25.4	28	41.8	37	27.4	11	40.7	91	31.6

จากตารางที่ 32 แสดงว่า ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ เป็นผู้ที่ทำหน้าที่พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นมากที่สุด ร้อยละ 74.0 โดยใช้วิธีการคัดเลือกประสบการณ์ให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการและความจำเป็นของท้องถิ่นมากที่สุด ร้อยละ 56.2 รองลงมา คือ การกำหนดแนวทางการประเมินพัฒนาการจากพฤติกรรมที่เด็กแสดงตามสภาพที่แท้จริง ร้อยละ 55.2 และการปรับวัตถุประสงค์ตามสภาพความต้องการและความจำเป็นของท้องถิ่น ร้อยละ 50.3 ส่วนวิธีการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการและความจำเป็นของท้องถิ่นส่วนใหญ่ ใช้วิธีการสอบถามผู้ปกครอง/บุคคลในท้องถิ่นด้วยวาจา ร้อยละ 93.4

สำหรับวิธีการเตรียมการก่อนการจัดทำแผนการจัดกิจกรรม ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เข้ารับการอบรม/สัมมนา/ประชุมเชิงปฏิบัติการ ร้อยละ 77.4 รองลงมา คือ ศึกษาเทคนิคและวิธีการจัดกิจกรรม ร้อยละ 73.3 ศึกษาทำความเข้าใจเอกสารหลักสูตร ร้อยละ 69.1 และวิธีที่นำมาใช้น้อยที่สุด คือ การขอคำแนะนำจากศึกษานิเทศก์ อำเภอ/จังหวัด ร้อยละ 19.1 โดยมีการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนล่วงหน้าทุก ครั้งอย่างน้อย 1 สัปดาห์ มากที่สุด ร้อยละ 77.8

ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีวิธีการเลือกเนื้อหาประสบการณ์ ด้วยการเรียงเนื้อหาประสบการณ์จากเรื่องใกล้ตัวเด็กไปสู่เรื่องไกลตัวเด็ก ร้อยละ 70.8 รองลงมา คือ การเลือกโดยคำนึงถึงพัฒนาการ และประสบการณ์พื้นฐานตามวัย ร้อยละ 57.3 และการเรียงเนื้อหาประสบการณ์จากง่ายไปหายาก ร้อยละ 50.7

ส่วนวิธีเตรียมการใช้แหล่งวิทยาการท้องถิ่นในการจัดกิจกรรม ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีวิธีการสำรวจแหล่งวิทยาการท้องถิ่นโดยการสอบถามผู้ปกครอง/บุคคลในท้องถิ่น ร้อยละ 93.1 และเตรียมการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อประกอบการจัดกิจกรรมเป็นบางครั้ง มากที่สุด ร้อยละ 61.8 รองลงมา คือ เตรียมเฉพาะสื่อ เครื่องเล่น และวัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่ในห้องเรียน ไม่มีการเตรียมการใช้แหล่งวิทยาการท้องถิ่น ร้อยละ 33.3 นอกจากนี้ ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ มีวิธีการนำแหล่งวิทยาการท้องถิ่นมาใช้ประกอบการจัดกิจกรรม ด้วยการนำวัสดุในท้องถิ่นมาใช้เป็นสื่อ เครื่องเล่น สำหรับเด็ก มากที่สุด ร้อยละ 87.5

ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีการเตรียมการเพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้วยการเตรียมสื่อ เครื่องเล่น วัสดุอุปกรณ์ ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ร้อยละ 85.4 รองลงมา คือ การเตรียมแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ร้อยละ 66.0 และสิ่งที่มีการเตรียมการน้อยที่สุด คือ การเตรียมผู้ช่วยสอน/ครูพี่เลี้ยง ร้อยละ 31.6

ตารางที่ 33 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ จำแนกตามการใช้หลักสูตรด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289		
วิธีการจัดชั้นเรียนเด็กวัย 3 ขวบ											
จัดให้มีเพศชายและเพศหญิงจำนวนเท่า ๆ กัน	7	11.9	17	25.4	17	12.6	6	22.2	47	16.3	
จัดตามลำดับในการสมัครเข้าเรียน	11	18.6	10	14.9	23	17	9	33.3	53	18.4	
จัดตามลำดับตัวอักษร	2	3.4	7	10.4	5	3.7	2	7.4	16	5.6	
จัดตามคุณพินิจของครูผู้สอน	9	15.3	7	10.4	24	17.8	5	18.5	45	15.6	
ไม่ต้องจัดชั้นเรียน เนื่องจากมี 1 ห้องเรียน	38	64.4	42	62.7	83	61.5	10	37	173	60.1	
จำนวนเด็กอนุบาล 3 ขวบ ใน 1 ห้องเรียน											
ต่ำกว่า 5 คน	3	5.1	-	-	-	-	-	-	3	1	
5 - 15 คน	24	40.7	6	9	50	37	3	11.1	83	28.8	
16 - 30 คน	26	44.1	49	73.1	69	51.1	16	59.3	160	55.6	
มากกว่า 30 คน	6	10.2	12	17.9	16	11.9	8	29.6	42	14.6	

ตารางที่ 33 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ จำแนกตามการใช้หลักสูตรด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร (ต่อ)

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร										
จัดตามความต้องการ และความสนใจของเด็ก	34	57.6	43	64.2	79	58.5	19	70.4	175	60.8
จัดให้มีความสมดุลทั้งกิจกรรมในและนอกห้องเรียน										
รายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่	20	33.9	34	50.7	59	43.7	14	51.8	127	44.1
จัดกิจกรรมที่ทั้งครูและเด็กริเริ่มร่วมกัน	32	54.2	39	58.2	66	48.9	14	51.8	151	52.4
จัดกิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่ม	14	23.7	18	26.9	35	25.9	10	37	77	26.7
จัดกิจกรรมตามเนื้อหาประสบการณ์ที่กำหนดไว้	26	44.1	35	52.2	66	48.9	14	51.8	141	49
ส่งเสริมทักษะการช่วยตนเอง	36	61	46	68.7	100	74.1	24	88.9	206	71.5
ส่งเสริมความสามารถในการปรับตัว	35	59.3	48	71.6	89	65.9	19	70.4	191	66.3
ให้เด็กเรียนรู้โดยผ่านการเล่น	36	61	53	79.1	101	74.8	24	88.9	214	74.3
จัดกิจกรรมโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม	32	54.2	43	64.2	90	66.7	18	66.7	183	63.5
จัดกิจกรรมที่เด็กได้มีโอกาสทดลอง	19	32.2	28	41.8	56	41.5	15	55.6	118	41
ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก	21	35.6	31	46.3	50	37	13	48.1	115	39.9

ตารางที่ 33 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ จำแนกตามการใช้หลักสูตรด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร (ต่อ)

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
เอกสารที่ใช้ในการกำหนดตารางกิจกรรมประจำวัน										
คู่มือหลักสูตรของกรมวิชาการ	24	40.7	36	53.7	57	42.2	14	51.8	131	45.5
แนวการจัดประสบการณ์อนุบาล 3 ขวบ ของสพข.	37	62.7	44	65.7	99	73.3	20	14.8	200	69.4
แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาล 1 ของ สพข.	19	32.2	27	40.3	36	26.7	13	48.1	95	33
กำหนดตามหลักสูตรที่กลุ่มโรงเรียน/โรงเรียนจัดทำ	3	5.1	3	4.5	5	3.7	4	14.8	15	5.2
การจัดกิจกรรมตามตารางกิจกรรมประจำวัน										
จัดตามที่กำหนดไว้ในตารางทุกกิจกรรม	17	28.8	27	40.3	32	23.7	8	2.6	84	29.2
จัดตามที่กำหนดไว้ในตารางบางกิจกรรม	16	27.1	16	23.9	25	18.5	5	18.5	62	21.5
จัดโดยยึดหยุ่นตามสภาพเหตุการณ์ในแต่ละวัน	43	72.9	52	77.6	114	84.4	23	85.2	232	80.6
ไม่สามารถจัดกิจกรรมตามที่กำหนดได้	2	3.4	2	3	2	1.5	-	-	6	2.1

ตารางที่ 33 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ จำแนกตามการใช้หลักสูตรด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร (ต่อ)

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
กิจกรรมหลักที่จัดให้กับเด็กวัย 3 ขวบ ทุกวัน										
กิจกรรมวงกลม	42	71.2	61	91	114	84.4	20	74.1	237	82.9
กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ	55	93.2	65	97	127	94.1	26	96.3	273	94.8
กิจกรรมสร้างสรรค์	44	74.6	58	86.6	111	82.2	23	85.2	236	81.9
กิจกรรมการเล่านิทาน	41	69.5	49	73.1	103	76.3	21	77.8	214	74.3
กิจกรรมการเล่นตามมุม	46	78	55	82.1	115	85.2	23	85.2	239	83
การใช้เพลงและเกม	41	69.5	58	86.6	110	81.5	22	81.5	231	80.2
กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง	46	78	56	83.6	110	81.5	22	81.5	234	81.2
เกมการศึกษา	34	57.6	44	65.7	66	48.9	14	51.8	158	54.9
มุมประสบการณ์ที่จัดในห้องเรียนเด็กวัย 3 ขวบ										
มุมศิลปะหรือมุมสร้างสรรค์	45	76.3	52	77.6	106	78.5	21	77.8	224	77.8
มุมธรรมชาติหรือมุมวิทยาศาสตร์	21	35.6	37	55.2	65	48.1	18	66.7	141	49
มุมบทบาทสมมติ	28	47.5	43	64.2	73	54.1	16	59.3	160	55.6

ตารางที่ 33 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ จำแนกตามการใช้หลักสูตรด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร (ต่อ)

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
มุมดนตรี	30	50.8	42	62.7	85	63	14	51.8	171	59.4
มุมบล็อก	48	81.4	56	83.6	124	91.9	25	92.6	253	87.8
มุมหนังสือ	36	61	48	71.6	96	71.1	19	70.4	199	69.1
กิจกรรมที่จัดเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย										
กิจกรรมกลางแจ้ง เช่น การออกกำลังกาย	51	86.4	58	86.6	119	88.1	25	92.6	253	87.8
กิจกรรมการเคลื่อนไหวที่เป็นอิสระตามจินตนาการ	48	81.4	60	89.6	116	85.9	25	92.6	249	86.5
กิจกรรมสร้างสรรค์ เช่น การฉีก การปั้น	35	59.3	46	68.7	99	73.3	22	81.5	202	70.1
การรักษาความสะอาด การรับประทานอาหาร	44	74.6	53	79.1	100	74.1	19	70.4	216	75
การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน เช่น การจับถ่าย	49	83.1	53	79.1	110	81.5	19	70.4	231	80.2
กิจกรรมที่จัดเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ										
กิจกรรมสร้างสรรค์ เช่น การวาดภาพ	50	84.7	55	82.1	120	88.9	25	92.6	250	86.8
กิจกรรมเกี่ยวกับดนตรี การฟังนิทาน คำคล้องจอง	52	88.1	60	89.6	124	91.9	25	92.6	261	90.6
กิจกรรมให้เด็กรู้จักการควบคุมตนเอง การอยู่ร่วมกัน	36	61	48	71.6	99	73.3	21	77.8	204	70.8
กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง	35	59.3	49	73.1	101	74.8	18	66.7	203	70.5

ตารางที่ 33 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ จำแนกตามการใช้หลักสูตรด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร (ต่อ)

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
กิจกรรมที่จัดเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม										
กิจกรรมให้เด็กได้ช่วยเหลือโรงเรียน เช่น เก็บขยะ	48	81.4	64	95.5	113	83.7	21	77.8	246	85.4
กิจกรรมการเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น	45	76.3	61	91	114	84.4	23	85.2	243	84.4
กิจกรรมเพื่อฝึกความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ	51	86.4	62	92.5	125	92.6	22	81.5	260	90.3
กิจกรรมที่ส่งเสริมบุคลิกภาพ เช่น การทำความสะอาด	50	84.7	58	86.6	115	85.2	22	81.5	245	85.1
กิจกรรมที่จัดเพื่อให้เด็กรู้จักสื่อความหมายกับผู้อื่น	32	54.2	45	67.2	98	72.6	16	59.3	191	66.3
กิจกรรมที่จัดเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางประสาทสัมผัสทั้ง 5										
กิจกรรมสร้างสรรค์ เช่น การวาดภาพ การฉีก	50	84.7	60	89.6	119	88.1	24	88.9	253	87.8
กิจกรรมเกี่ยวกับการฟัง เช่น การฟังนิทาน	46	78	62	92.5	120	88.9	21	77.8	249	86.5
กิจกรรมการทดลองโดยใช้กิจกรรมการชิม	21	35.6	39	58.2	83	62.5	13	48.1	156	54.2
กิจกรรมการทดลองโดยใช้กิจกรรมการสังเกต	36	61	46	68.7	95	70.4	15	55.6	192	66.7
กิจกรรมการทดลองโดยใช้กิจกรรมการดม	23	39	44	65.7	84	62.2	15	55.6	166	57.6
กิจกรรมการทดลองโดยใช้กิจกรรมการสัมผัส	36	61	50	74.6	96	71.1	15	55.6	197	68.4

ตารางที่ 33 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ จำแนกตามการใช้หลักสูตรด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร (ต่อ)

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
กิจกรรมที่จัดเพื่อส่งเสริมการคิดให้เหตุผล										
กิจกรรมการแยกประเภท ขนาด สี รูปร่าง	52	88.1	63	94	116	85.9	24	88.9	255	88.5
กิจกรรมการแบ่ง และการนับจำนวนสิ่งของ	43	72.9	60	89.6	111	82.2	19	70.4	233	80.9
กิจกรรมการเล่นน้ำ	12	20.3	28	41.8	44	32.6	13	48.1	97	33.7
กิจกรรมการเล่นทราย	20	33.9	41	61.2	67	49.6	14	51.8	142	49.3
กิจกรรมการชั่ง ตวง	10	16.9	28	41.8	48	35.6	10	37	96	33.3
การสร้างข้อคดงก่อนและหลังการจัดทัศนศึกษา	16	27.1	31	46.3	47	34.8	11	40.7	105	36.5
กิจกรรมที่จัดเพื่อส่งเสริมการสื่อความหมายโดยใช้ภาษา										
เล่าเหตุการณ์	40	67.8	51	76.1	101	74.8	19	70.4	211	73.3
เล่านิทานจากภาพ	46	78	63	94	119	88.1	23	85.2	251	87.2
การร้องเพลง	48	81.4	63	94	123	91.1	20	74.1	254	88.2
การเชิดหุ่น	26	44.1	31	46.3	70	51.9	16	59.3	143	49.7

ตารางที่ 33 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ จำแนกตามการใช้หลักสูตรด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร (ต่อ)

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน ร้อยละ		จำนวน ร้อยละ		จำนวน ร้อยละ		จำนวน ร้อยละ		จำนวน ร้อยละ	
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
กิจกรรมพัฒนาการคิดสร้างสรรค์และความงามซึ่งทางศิลปะ										
การทำของเล่นจากเศษวัสดุ	28	47.5	48	71.6	64	47.4	13	48.1	153	53.1
การวาดภาพกลุ่มหลังจากฟังนิทาน	18	30.5	35	52.2	56	41.5	9	33.3	118	41
การเคลื่อนไหวตามจังหวะและตามจินตนาการ	46	78	58	86.6	117	86.7	21	77.8	242	84
การเล่นละครสร้างสรรค์	13	22	21	31.3	34	25.2	8	29.6	76	26.4
การเล่นบทบาทสมมติ	30	50.8	35	52.2	76	56.3	11	40.7	152	52.8
กิจกรรมที่จัดเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม										
เก็บขยะบริเวณห้องเรียน/โรงเรียน	52	88.1	65	97	129	95.6	22	81.5	268	93.1
สำรวจต้นไม้ในโรงเรียน	24	40.7	27	40.3	72	53.3	16	59.3	139	48.3
ปลูกต้นไม้ในโรงเรียน	19	32.2	32	47.8	36	26.7	12	44.4	99	34.4
การใช้น้ำอย่างประหยัด	45	76.3	56	83.6	106	78.5	19	70.4	226	78.5
การปิดไฟทุกครั้งที่ไม่ใช้	29	49.2	46	68.7	84	62.2	12	44.4	171	59.4

จากตารางที่ 33 แสดงว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีชั้นเรียนเด็กวัย 3 ขวบ เพียง 1 ห้อง ร้อยละ 60.1 มีจำนวนเด็กระหว่าง 16-30 คน มากที่สุด ร้อยละ 55.6 และส่วนใหญ่จัดกิจกรรมโดยให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่น ร้อยละ 74.3 รองลงมา คือ การจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการช่วยตนเองโดยเริ่มจากกิจกรรมประจำวัน ร้อยละ 71.5 และจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนและโรงเรียน ร้อยละ 66.3 และมีการจัดกิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มน้อยที่สุด ร้อยละ 26.7 นอกจากนี้ พบว่า โรงเรียนในภาคใต้มีแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุน ให้การพัฒนาเด็กบรรลุจุดมุ่งหมายมากที่สุด ร้อยละ 48.1

ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่กำหนดตารางกิจกรรมประจำวันโดยใช้แผนการจัดประสบการณ์อนุบาล 3 ขวบ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติเป็นแนวทาง ร้อยละ 69.4 และจัดกิจกรรมโดยยืดหยุ่นตามสภาพเหตุการณ์ในแต่ละวันมากที่สุด ร้อยละ 80.6 ส่วนกิจกรรมที่จัดให้กับเด็กทุกวัน คือ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ร้อยละ 94.8 รองลงมา คือ กิจกรรมการเล่นตามมุม ร้อยละ 83.0 กิจกรรมวงกลม ร้อยละ 82.9 กิจกรรมสร้างสรรค์ ร้อยละ 81.9 และกิจกรรมกลางแจ้ง ร้อยละ 81.2 ส่วนมุมประสบการณ์ที่จัดในห้องเรียนเด็กวัย 3 ขวบ มากที่สุด คือ มุมบล็อก ร้อยละ 87.8 รองลงมา คือ มุมศิลปะหรือมุมสร้างสรรค์ ร้อยละ 77.8 มุมหนังสือ ร้อยละ 69.1 และมุมดนตรี ร้อยละ 59.4

ครูผู้สอนส่วนใหญ่จัดกิจกรรมกลางแจ้ง เช่น การออกกำลังกาย การเล่นเกมและการละเล่นอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย ร้อยละ 87.8 รองลงมา คือ การจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวที่เป็นอิสระตามจินตนาการ มีการใช้จังหวะเพลงและดนตรี ร้อยละ 86.5 และการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน เช่น การล้างหน้า แปรงฟัน การขับถ่าย และการพักผ่อนด้วยตนเอง ร้อยละ 80.2

กิจกรรมที่จัดเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ ส่วนใหญ่จัดกิจกรรมเกี่ยวกับดนตรีการร้องเพลง การฟังนิทาน คำคล้องจอง ร้อยละ 90.6 รองลงมา คือ กิจกรรมสร้างสรรค์ เช่น การวาดภาพ ระบายสี การปั้น การฉีก การปะ การร้อย ร้อยละ 86.8 กิจกรรมที่ให้เด็กรู้จักควบคุมตนเองในการทำงาน และการอยู่ร่วมกัน เช่น การเล่นเกมบทบาทสมมติ ร้อยละ 70.8 และกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง ร้อยละ 70.5

กิจกรรมที่จัดเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม ส่วนใหญ่จัดกิจกรรมเพื่อฝึกความมีระเบียบวินัยและการรับผิดชอบในหน้าที่ เช่น ปฏิบัติตามกฎของห้องเรียน การเก็บของเข้าที่

ร้อยละ 90.3 รองลงมา คือ กิจกรรมให้เด็กได้ช่วยเหลือโรงเรียน เช่น เก็บขยะ ทำความสะอาด ห้องเรียน ร้อยละ 85.4 กิจกรรมที่ส่งเสริมบุคลิกภาพและการแสดงออกทางวัฒนธรรมไทย เช่น การทำความเคารพ ร้อยละ 85.1 และกิจกรรมการเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น ร้อยละ 84.4

กิจกรรมที่จัดเพื่อส่งเสริมพัฒนาการการรับรู้ทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 มากที่สุด คือ กิจกรรมสร้างสรรค์ เช่น การวาดภาพ ระบายสี การปั้น การฉีก การปะ การร้อย ร้อยละ 87.8 รองลงมา คือ กิจกรรมเกี่ยวกับการฟัง ร้อยละ 86.5 กิจกรรมที่จัดเพื่อส่งเสริมการคิดให้เหตุผลมากที่สุด คือ กิจกรรมการแยกประเภท ขนาด สี รูปร่าง ร้อยละ 88.5 รองลงมา คือ กิจกรรมการแบ่ง และการนับจำนวนสิ่งของ ร้อยละ 80.9 ส่วนกิจกรรมที่จัดเพื่อส่งเสริมการสื่อความหมายโดยใช้ภาษามากที่สุด คือ กิจกรรมการร้องเพลง ร้อยละ 88.2 รองลงมา คือ การเล่า นิทานจากภาพ ร้อยละ 87.2 และมีการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวตามจังหวะและการเคลื่อนไหวตามจินตนาการเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และความซาบซึ้งทางศิลปะมากที่สุด ร้อยละ 84.0 นอกจากนี้ยังมีการจัดกิจกรรมการเก็บขยะบริเวณห้องเรียน/โรงเรียน เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมากที่สุด ร้อยละ 93.1 รองลงมา คือ การจัดกิจกรรมการใช้น้ำอย่างประหยัด ร้อยละ 78.5

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 34 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ จำแนกตามการใช้หลักสูตรด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
กิจกรรมนอกเหนือจากตารางกิจกรรมประจำวัน										
ฝึกสมาธิ	41	69.5	52	77.6	99	73.3	17	63	209	72.6
สอนดนตรี	7	11.9	13	19.4	13	9.6	4	14.7	37	12.8
ว่ายน้ำ	2	3.4	1	1.5	-	-	1	3.7	4	1.4
จัดทัศนศึกษานอกสถานที่	10	16.9	14	20.9	25	18.5	6	22.2	55	19.1
เชิญผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรม เช่น วันแม่	26	44.1	37	55.2	68	50.4	10	37	141	49
จัดประกวดหรือแข่งขัน เช่น ศิลปะ	19	32.2	23	34.3	39	28.9	10	37	91	31.6
กิจกรรมวันสำคัญเกี่ยวกับชาติ ศาสน์ กษัตริย์	35	59.3	42	62.7	87	64.4	13	48.1	177	61.5
การจัดกิจกรรมด้านสุขภาพอนามัย										
ตรวจสอบสุขภาพเด็ก โดยไม่บันทึก	23	39	22	32.8	64	47.4	9	33.3	118	41
ตรวจสอบสุขภาพเด็กและบันทึกสุขภาพเป็นรายบุคคล	38	64.4	54	80.6	71	52.6	17	63	180	62.5
มีเจ้าหน้าที่อนามัยมาตรวจสอบสุขภาพเด็ก	30	50.8	35	52.2	88	65.2	17	63	170	59
มีครูรับผิดชอบเรื่องสุขภาพอนามัยเด็กโดยเฉพาะ	20	33.9	25	37.3	56	41.5	10	37	111	38.5

ตารางที่ 34 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ จำแนกตามการใช้หลักสูตรด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร (ต่อ)

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
การจัดอาหารกลางวันให้กับเด็กวัย 3 ขวบ										
มีโครงการให้เด็กรับประทานฟรี	34	57.6	56	83.6	52	38.5	12	44.4	154	53.5
มีโครงการ โดยผู้ปกครองจ่ายเงินตามกำหนด	12	20.3	8	11.9	66	48.9	14	51.8	100	34.7
มีการจัดขายให้แก่เด็ก	9	15.3	8	11.9	37	27.4	12	44.4	66	22.9
เด็กนำอาหารมารับประทานเอง	43	72.9	33	49.3	47	34.8	7	25.9	130	45.1
ผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร										
ศึกษานิเทศก์	24	40.7	28	41.8	44	32.6	14	51.8	110	38.2
ผู้บริหาร โรงเรียน	41	69.5	50	74.6	103	76.3	20	74.1	214	74.3
ครูใน โรงเรียน	40	67.8	44	65.7	88	65.2	17	63	189	65.6
ผู้ปกครอง	29	49.2	41	61.2	55	40.7	14	51.8	139	48.3
การสนับสนุนของผู้บริหารในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร										
สนับสนุนด้านงบประมาณ	34	57.6	42	62.7	94	69.6	15	55.6	185	64.2
บริการวัสดุอุปกรณ์ และสื่อ	43	72.9	52	77.6	112	83	23	85.2	230	79.9
ได้รับคำแนะนำในการจัดกิจกรรม	31	52.5	35	52.2	77	57	16	59.3	159	55.2
ได้รับบริการด้านแหล่งวิทยาการต่าง ๆ	9	25.3	21	31.3	34	25.2	8	29.6	72	25

จากตารางที่ 34 แสดงว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรนอกเหนือจากกิจกรรมในตารางกิจกรรมประจำวัน ที่มีการจัดมากที่สุด คือ การฝึกสมาธิ ร้อยละ 72.6 รองลงมา คือ การนำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญเกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ หรือประเพณีต่าง ๆ ร้อยละ 61.5 ส่วนกิจกรรมที่จัดน้อยที่สุด คือ การว่ายน้ำ ร้อยละ 1.4

การจัดกิจกรรมด้านสุขภาพอนามัย ส่วนใหญ่เป็นการตรวจสุขภาพเด็ก และบันทึกสุขภาพเด็กเป็นรายบุคคล ร้อยละ 62.5 รองลงมา คือ มีเจ้าหน้าที่อนามัย หมอ พยาบาล มาตรวจสุขภาพเด็ก ร้อยละ 59.0 และตรวจสุขภาพเด็กโดยไม่บันทึก ร้อยละ 41.0 สำหรับการจัดอาหารกลางวันให้กับเด็กวัย 3 ขวบ ส่วนใหญ่มีโครงการอาหารกลางวันให้เด็กรับประทานฟรี ร้อยละ 53.5 รองลงมา คือ เด็กนำอาหารมารับประทานเอง ร้อยละ 45.1 และมีโครงการอาหารกลางวันโดยผู้ปกครองจ่ายเงินตามกำหนดของโรงเรียน ร้อยละ 34.7

ผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรมากที่สุดคือ ผู้บริหารโรงเรียน ร้อยละ 74.3 รองลงมา คือ คณะครูในโรงเรียน ร้อยละ 65.6 และผู้ปกครอง ร้อยละ 48.3 นอกจากนี้ ผู้บริหารส่วนใหญ่ให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ด้วยการบริการวัสดุอุปกรณ์ และสื่อประกอบการจัดกิจกรรม ร้อยละ 79.9 รองลงมา คือ การสนับสนุนด้านงบประมาณ ร้อยละ 64.2 และให้คำแนะนำในการจัดกิจกรรม ร้อยละ 55.2

สถาบันวิทย์บริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 35 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ จำแนกตามการใช้หลักสูตรด้านการใช้สื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
เกณฑ์ในการเลือกสื่อการเรียนการสอน										
ขนาดเหมาะสมกับวัยของเด็ก	45	76.3	63	94	124	91.9	24	88.9	256	88.9
ใช้ในกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กได้หลายด้าน	42	71.2	53	79.1	107	79.3	18	66.7	220	76.4
หาง่ายในท้องถิ่นและประหยัด	34	57.6	53	79.1	101	74.8	19	70.4	207	71.9
แข็งแรง ทนทาน	40	67.8	45	67.2	110	81.5	21	77.8	216	75
ปลอดภัยในเรื่องสี และวัสดุ	46	78	51	76.1	111	82.2	22	81.5	230	79.9
ตอบสนองความสนใจของเด็กตามวัย	35	59.3	53	79.1	107	79.3	19	70.4	214	74.3
สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม	36	61	47	70.1	96	71.1	17	63	196	68
เป็นการเล่นเป็นรายบุคคลและการเล่นร่วมกัน	39	66.1	48	71.6	102	75.6	19	70.4	208	72.2
แนวทางในการใช้สื่อ เครื่องเล่น และวัสดุอุปกรณ์										
ประกอบการอธิบาย	26	44.1	43	64.2	68	50.4	11	40.7	148	51.4
ให้เด็กรับประสบการณ์ตรงจากการใช้สื่อ เครื่องเล่น	42	71.2	54	80.1	110	81.5	17	63	223	77.4
ให้เด็กใช้สื่อ เพื่อให้เด็กเกิดการค้นพบด้วยตนเอง	37	62.7	51	76.1	105	77.8	22	81.5	215	74.6

ตารางที่ 35 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ จำแนกตามการใช้หลักสูตรด้านการใช้สื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (ต่อ)

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
การใช้สื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน										
ใช้เป็นประจำทุกครั้งที่จัดกิจกรรม	21	35.6	26	38.8	45	33.3	10	37	102	35.4
ใช้ตามความเหมาะสมเท่าที่มีสื่ออยู่	39	66.1	38	56.7	67	49.6	12	44.4	156	54.2
ใช้เฉพาะบางเรื่องที่ยากที่จะทำความเข้าใจ	8	13.6	4	6	14	10.4	5	18.5	31	10.8
ใช้สื่อทุกครั้งให้เหมาะสมกับกิจกรรมตามหลักสูตร	33	55.9	40	59.7	81	60	15	55.6	169	58.7
สื่อที่ใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน										
แบบฝึกต่าง ๆ	21	35.6	26	38.8	43	31.9	5	18.5	95	33
แผนภูมิ	5	8.5	13	19.4	11	8.1	4	14.8	33	11.5
เทปเพลง	45	76.3	55	82.1	106	78.5	21	77.8	227	78.8
ของจำลอง	33	55.9	35	52.2	72	53.3	14	51.8	154	53.5
เกมการศึกษา	31	52.5	43	64.2	68	50.4	15	55.6	157	54.5
วีดิทัศน์	14	23.7	12	17.9	23	17	5	18.5	54	18.7
รูปภาพ	51	86.4	67	100	124	91.9	23	85.2	265	92

ตารางที่ 35 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ จำแนกตามการใช้หลักสูตรด้านการใช้สื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (ต่อ)

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
บัตรคำ	10	16.9	19	28.4	30	22.2	6	22.2	65	22.6
ของจริง	34	57.6	48	71.6	97	71.9	21	77.8	200	69.4
หนังสือ	27	45.8	41	61.2	69	51.1	17	63	154	53.5
เครื่องเล่นตามมุมประสบการณ์	46	78	57	85.1	115	85.2	21	77.8	239	83
การนำสื่อจากแหล่งวิชาการท้องถิ่นมาใช้จัดกิจกรรม										
หาผลผลิตจากท้องถิ่นมาใช้ประกอบการจัดกิจกรรม	48	81.4	63	94	107	79.3	17	63	235	81.6
เชิญบุคคลในท้องถิ่นมาสาธิต/ให้ความช่วยเหลือ	5	8.5	8	11.9	7	5.2	6	22.2	26	9
ยืมเครื่องมือและวัสดุจากแหล่งต่าง ๆ	8	13.6	8	11.9	17	12.6	8	29.6	41	14.2
วิธีการจัดเก็บ การบำรุงรักษา และการซ่อมแซม										
ครูผู้สอนเป็นผู้รับผิดชอบ	55	93.2	62	92.5	123	91.1	24	88.9	264	91.7
จัดเป็นศูนย์สื่อ	3	5.1	11	16.4	8	5.9	4	14.8	26	9
แบ่งการจัดเก็บรักษา และการซ่อมแซมตามระดับชั้น	12	20.3	15	22.4	17	12.6	1	3.7	45	15.6
มีคณะกรรมการเพื่อดำเนินการซ่อมแซมสื่อ	1	1.7	3	4.5	3	2.2	-	-	7	2.4
ไม่มีการดำเนินการ	1	1.7	-	-	1	0.7	-	-	2	0.7

ตารางที่ 35 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ จำแนกตามการใช้หลักสูตรด้านการใช้สื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (ต่อ)

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
การดำเนินการซ่อมแซมสื่อ เครื่องเล่น และวัสดุอุปกรณ์										
ปีละครั้ง	3	5.1	-	-	3	2.2	-	-	6	2.1
เทอมละครั้ง	4	6.8	2	3	6	4.4	4	14.8	16	5.6
ซ่อมแซมทันทีที่ชำรุด	41	69.5	52	77.6	109	80.7	19	70.4	221	76.7
ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของผู้รับผิดชอบ	21	35.6	21	31.3	27	20	4	14.8	73	25.3
วิธีการจัดสื่อ เครื่องเล่น และวัสดุอุปกรณ์										
มีตู้ ชั้นวางของ และภาชนะต่าง ๆ ปิดฝาปิดมิดชิด และมีภาพติดเป็นสัญลักษณ์	49	83.1	52	77.6	92	68.1	15	55.6	208	72.2
เก็บในตู้ ภาชนะต่าง ๆ ที่มีฝาปิดมิดชิด	19	32.2	20	29.8	31	23	7	25.9	77	26.7
จัดสื่อต่าง ๆ อยู่ในตำแหน่งที่เด็กหยิบสะดวก	37	62.7	44	65.7	88	62.2	22	81.5	191	66.3

จากตารางที่ 35 แสดงว่า เกณฑ์ในการเลือกสื่อการเรียนการสอนส่วนใหญ่พิจารณาเรื่องขนาดที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก ร้อยละ 88.9 รองลงมาคือ การพิจารณาเรื่องความปลอดภัยในเรื่องสีและวัสดุ ร้อยละ 79.9 สามารถใช้ในกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กได้หลายด้าน ร้อยละ 76.4 และมีความแข็งแรง ทนทาน ร้อยละ 75.0

ครูผู้สอนส่วนใหญ่นำสื่อ เครื่องเล่น และวัสดุอุปกรณ์มาใช้เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงจากการใช้สื่อ ร้อยละ 77.4 รองลงมา คือ ใช้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยการค้นพบด้วยตนเอง ร้อยละ 74.6 และใช้เพื่อประกอบการอธิบาย ร้อยละ 51.4 และเลือกใช้สื่อทุกครั้งให้เหมาะสมกับกิจกรรมตามหลักสูตรมากที่สุด ร้อยละ 58.7 รองลงมา คือ การใช้สื่อตามความเหมาะสมเท่าที่มีสื่ออยู่ ร้อยละ 54.2 และใช้เป็นประจำทุกครั้งที่จัดกิจกรรม ร้อยละ 35.4

สื่อที่นำมาใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากที่สุด คือ รูปภาพ ร้อยละ 92.0 รองลงมา คือ เครื่องเล่นตามมุมประสบการณ์ ร้อยละ 83.0 เทปเพลง ร้อยละ 78.8 และของจริง ร้อยละ 69.4

นอกจากนี้วิธีการนำสื่อจากแหล่งวิทยากรท้องถิ่นมาใช้จัดกิจกรรม ส่วนใหญ่จัดหาสื่อที่เป็นผลผลิตจากทรัพยากรท้องถิ่นจากแหล่งสื่อต่าง ๆ มาใช้ ร้อยละ 81.6 และวิธีที่ใช้น้อยที่สุด คือ เชิญวิทยากรในท้องถิ่นมาสาธิตหรือให้ความช่วยเหลือ ร้อยละ 9.0

ครูผู้สอนส่วนใหญ่จัดเก็บสื่อในห้องเรียน บำรุงรักษา และซ่อมแซมด้วยตนเอง ร้อยละ 91.7 โดยดำเนินการซ่อมแซมทันทีที่ชำรุดมากที่สุด ร้อยละ 76.7 และครูผู้สอนส่วนใหญ่จัดสื่อประกอบการเรียนการสอนโดยมีตู้ชั้นวางของ และภาชนะเก็บของต่าง ๆ เช่น ตะกร้า ลัง กลัง และมีภาพวาด ภาพถ่าย หรือภาพลายเส้นติดเป็นสัญลักษณ์ ร้อยละ 72.2 รองลงมา คือ จัดสื่อต่าง ๆ ให้อยู่ในตำแหน่งที่เด็กสามารถหยิบได้สะดวก ร้อยละ 66.3

นอกจากนี้ พบว่า ครูผู้สอนในภาคใต้ส่วนใหญ่จัดสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ อยู่ในตำแหน่งที่เด็กสามารถหยิบได้สะดวก ร้อยละ 81.5

ตารางที่ 36 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ จำแนกตามการใช้หลักสูตรด้านการประเมินพัฒนาการ

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289		
การประเมินพัฒนาการ											
จัดเป็นกระบวนการ คือ ศึกษาพฤติกรรม บันทึกและ											
สรุปพฤติกรรม บันทึกแบบประเมินพัฒนา	23	39	37	55.2	61	45.2	12	44.4	133	46.2	
ประเมินพัฒนาการให้ครบทุกด้าน	22	37.3	41	61.2	69	51.1	16	59.3	148	51.4	
ประเมินเด็กเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอ	30	50.8	34	50.7	59	43.7	13	48.1	136	47.2	
ประเมินจากการทำกิจกรรมประจำวัน	20	33.9	30	44.8	65	48.1	11	40.7	126	43.7	
ประเมินตามสภาพที่แท้จริง โดยการสะสมผลงาน	31	52.5	40	59.7	73	54.1	13	48.1	157	54.5	
ช่วงเวลาในการประเมินพัฒนาการ											
เดือนละครั้ง	26	44.1	20	29.8	46	34.1	5	18.5	97	33.7	
ภาคเรียนละครั้ง	19	32.2	26	38.8	41	30.4	14	51.8	100	34.7	
ปีการศึกษาละครั้ง	1	17	-	-	-	-	-	-	1	0.3	
ยึดหยุ่นตามความเหมาะสม	23	39	37	55.2	63	46.7	11	40.7	134	46.5	

ตารางที่ 36 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ จำแนกตามการใช้หลักสูตรด้านการประเมินพัฒนาการ (ต่อ)

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
วิธีการศึกษาพฤติกรรมเด็กเพื่อประเมินพัฒนาการ										
สังเกต	54	91.5	64	95.5	130	96.3	25	92.6	273	94.8
สัมภาษณ์	31	52.5	44	65.7	75	55.6	16	59.3	166	57.6
สะสมผลงาน	36	61	46	68.7	90	66.7	18	66.7	190	66
ใช้แบบฝึกหัด	11	18.6	16	23.9	33	24.4	6	22.2	66	22.9
ใช้แบบสอบที่เป็นรูปภาพ	14	23.7	24	35.8	36	26.7	6	22.2	80	27.8
เอกสารที่ใช้ในการประเมินพัฒนาการ										
แบบรายงานพัฒนาการ (อบ.1, อบ.2)	37	62.7	46	68.7	90	66.7	18	66.7	191	66.3
แบบสังเกตพฤติกรรม	23	39	20	29.8	60	44.4	13	48.1	116	40.3
แบบประเมินพัฒนาการเด็ก	35	59.3	45	67.2	86	63.7	19	70.4	185	64.2
ระเบียบสะสม	14	23.7	15	22.4	40	29.6	9	33.3	78	27.1
บัตรสุภาพ หรือบันทึกสุขนิสัย	25	42.4	34	50.7	75	55.6	11	40.7	145	50.3

ตารางที่ 36 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ จำแนกตามการใช้หลักสูตรด้านการประเมินพัฒนาการ (ต่อ)

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
จุดมุ่งหมายในการวัดและประเมินพัฒนาการ										
เป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม	47	79.7	60	89.6	109	80.7	18	66.7	234	81.2
เป็นข้อมูลในการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครอง	26	44.1	40	59.7	80	59.3	14	51.8	160	55.6
เพื่อปรับปรุงคุณภาพการจัดประสบการณ์ของผู้สอน	32	54.2	35	52.2	65	48.1	15	55.6	147	51
เพื่อบันทึกระเบียบงานสะสมรายงานให้ครูในชั้นต่อไป	19	32.2	23	34.3	53	39.3	8	29.6	103	35.8
การดำเนินการหลังการประเมินพัฒนาการเด็ก										
ไม่มีการดำเนินการ	3	5.1	-	-	2	1.5	1	3.7	6	2.1
รายงานผล ต่อครูชั้นเรียนต่อไป	16	27.1	20	29.8	48	35.6	10	37	94	32.6
นำผลมาปรับปรุงกิจกรรมตามความแตกต่างของเด็ก	37	62.7	42	62.7	81	60	16	59.3	176	61.1
รายงานผลต่อผู้ปกครอง	46	78	52	77.6	107	79.3	22	81.5	227	78.8

จากตารางที่ 36 แสดงว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ประเมินพัฒนาการตามสภาพที่แท้จริง โดยการสะสมผลงานของเด็กเป็นรายบุคคล ร้อยละ 54.5 รองลงมา คือ จัดเป็นกระบวนการ เริ่มจากสังเกตพฤติกรรม บันทึก และสรุปพฤติกรรม แล้วจึงบันทึกแบบประเมินพัฒนาการ ร้อยละ 51.4 ส่วนใหญ่ประเมินพัฒนาการ ยึดหยุ่นตามความเหมาะสม ร้อยละ 46.5 รองลงมา คือ การประเมินพัฒนาการภาคเรียนละครั้ง ร้อยละ 34.7 และประเมินพัฒนาการเดือนละครั้ง ร้อยละ 33.7

ครูส่วนใหญ่ศึกษาพฤติกรรมเด็กด้วยการสังเกต ร้อยละ 94.8 รองลงมา คือ ใช้การสะสมผลงาน ร้อยละ 66.0 และใช้การสัมภาษณ์ ร้อยละ 57.6 และเอกสารที่นำมาใช้ในการประเมินพัฒนาการมากที่สุด คือ แบบรายงานพัฒนาการ. (อบ.1, อบ.2) ร้อยละ 66.3 รองลงมา คือ แบบประเมินพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา ร้อยละ 64.2 โดยครูผู้สอนส่วนใหญ่ มีจุดมุ่งหมายในการประเมินพัฒนาการ เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดประสบการณ์และกิจกรรมที่เหมาะสมให้กับเด็กมากที่สุด ร้อยละ 81.2

ส่วนการดำเนินการหลังการประเมินพัฒนาการเด็ก ส่วนใหญ่ครูผู้สอนรายงานผลการประเมินพัฒนาการต่อผู้ปกครอง ร้อยละ 78.8 รองลงมา คือ นำผลการประเมินมาปรับปรุงกิจกรรมตามความแตกต่างของเด็ก ร้อยละ 61.1 และรายงานผลการประเมินต่อครูในชั้นต่อไป ร้อยละ 32.6

สถาบันวิทย์บริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 ปัญหาในการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร

ตารางที่ 37 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ จำแนกตามปัญหาการใช้หลักสูตรด้านการใช้เอกสารหลักสูตร

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
ปัญหาในการนำเอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตร ไปใช้										
ไม่ได้รับการอบรมการใช้หลักสูตร	14	23.7	18	26.9	14	10.4	4	14.8	50	17.4
ขาดความเข้าใจในการปฏิบัติตามที่หลักสูตรกำหนด	16	27.1	15	22.4	25	18.5	5	18.5	61	21.2
หลักสูตรไม่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น	14	23.7	21	31.3	20	14.8	5	18.5	60	20.8
ขาดแผนการจัดประสบการณ์อนุบาล 3 ขวบ	20	33.9	25	37.3	40	29.6	12	44.4	97	33.7
ขาดเนื้อหาที่จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรม	19	32.2	26	38.8	42	31.1	10	37	97	33.7
ไม่พบปัญหา	17	28.8	20	29.8	56	41.5	8	29.6	101	35.1

จากตารางที่ 37 แสดงว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่พบปัญหาในการนำเอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตรไปใช้ ร้อยละ 35.1 ส่วนที่พบปัญหาส่วนใหญ่ คือ ขาดแผนการจัดประสบการณ์อนุบาล 3 ขวบ ร้อยละ 33.7 และขาดเนื้อหาประสบการณ์ที่จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรม ร้อยละ 33.7 เช่นกัน

นอกจากนี้ พบว่า ครูผู้สอนในภาคกลางส่วนใหญ่ไม่พบปัญหาในการนำเอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตรไปใช้ ร้อยละ 41.5

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 38 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ จำแนกตามปัญหาการใช้หลักสูตรด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N =61		N =68		N =133		N =27		N =289	
ปัญหาการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น										
ขาดความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์	23	39	24	35.8	26	19.3	11	40.7	84	29.2
มีเวลาในการดำเนินการ ไม่เพียงพอ	16	27.1	14	20.9	27	20	5	18.5	62	21.5
ขาดแนวทางในการดำเนินการ	14	23.7	23	34.3	30	22.2	6	22.2	73	25.3
ไม่มีการดำเนินการอย่างจริงจัง	10	16.9	11	16.4	17	12.6	3	11.1	41	14.2
ไม่พบปัญหา	25	42.4	24	35.8	66	48.9	12	44.4	127	44.1
ปัญหาในการวางแผนการจัดกิจกรรม										
ไม่เข้าใจในหลักการ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	11	18.6	8	11.9	10	7.4	1	3.7	30	10.4
ขาดการประสานงานเพื่อวางแผนการจัดกิจกรรม	12	20.3	13	19.4	17	12.6	5	18.5	47	16.3
ขาดเอกสารที่จะใช้ประกอบเพื่อวางแผนการจัด	22	37.3	21	31.3	50	37	13	48.1	106	36.8
ไม่มีเวลาเพียงพอในการวางแผนจัดกิจกรรม	11	18.6	37	55.2	18	13.3	1	3.7	67	23.3
ไม่พบปัญหา	23	39	23	34.3	66	48.9	10	37	122	42.4

ตารางที่ 38 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ จำแนกตามปัญหาการใช้หลักสูตรด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (ต่อ)

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
ปัญหาในการเลือกเนื้อหาประสบการณ์										
ขาดเอกสารที่เป็นแนวทางในการเลือกเนื้อหา	19	32.2	26	38.8	36	26.7	13	48.1	94	32.6
ขาดหลักเกณฑ์ทำให้ไม่มั่นใจ	15	25.4	19	28.4	34	25.2	8	29.6	76	26.4
เนื้อหาบางข้อในหลักสูตรเด็กไม่สนใจและทำไม่ได้	22	37.3	24	35.8	38	28.1	5	18.5	89	30.9
ไม่พบปัญหา	21	35.6	25	37.3	66	44.4	10	37	116	40.3
ปัญหาเกี่ยวกับการสนับสนุนการเตรียมการจัดกิจกรรม										
ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญ	8	13.6	7	10.4	9	6.7	2	7.4	26	9
ครูในโรงเรียนไม่ให้การสนับสนุน	10	16.9	8	11.9	7	5.2	4	14.8	29	10.1
ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือ	10	16.9	13	19.4	10	7.4	6	22.2	39	13.5
ไม่พบปัญหา	39	66.1	45	67.2	107	79.3	17	63	208	72.2

ตารางที่ 38 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ จำแนกตามปัญหาการใช้หลักสูตรด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (ต่อ)

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
ปัญหาในการสำรวจและการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น										
ไม่คุ้นเคยกับท้องถิ่น	9	15.3	7	10.4	11	8.1	2	7.4	29	10.1
ทรัพยากรในท้องถิ่นนำมาใช้ได้น้อย	15	25.4	21	31.3	35	25.9	4	14.8	75	26
เด็กไม่สนใจสื่อที่เป็นทรัพยากรท้องถิ่น	8	13.6	7	10.4	11	8.1	1	3.7	27	9.4
ไม่พบปัญหา	36	61	37	55.2	86	63.7	22	81.5	181	62.8
ปัญหาในการเตรียมสื่อ เครื่องเล่น วัสดุอุปกรณ์										
สื่อ ที่มีอยู่ไม่สอดคล้องกับกิจกรรม	10	16.9	12	17.9	16	11.9	4	14.8	42	14.6
สื่อมีจำนวนจำกัด ไม่เพียงพอ	33	55.9	49	73.1	65	48.1	16	59.3	163	56.6
ขาดแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กวัย 3 ขวบ	20	33.9	19	28.4	32	23.7	6	22.2	77	26.7
ไม่พบปัญหา	18	30.5	15	22.4	48	35.6	10	37	91	31.6

จากตารางที่ 38 แสดงว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่พบปัญหาในการพัฒนาหลักสูตร ร้อยละ 44.1 ส่วนปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ขาดความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์ในการพัฒนาหลักสูตร ร้อยละ 29.2 รองลงมา คือ ขาดแนวทางในการดำเนินการ ร้อยละ 25.3 และมีเวลาในการดำเนินการไม่เพียงพอ ร้อยละ 21.5

ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กวัย 3 ขวบ ส่วนใหญ่ไม่พบปัญหา ร้อยละ 42.4 ส่วนปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ขาดเอกสารที่จะใช้ประกอบเพื่อวางแผนการจัดกิจกรรม ร้อยละ 36.8 รองลงมา คือ ไม่มีเวลาเพียงพอในการวางแผนการจัดกิจกรรม ร้อยละ 23.3 และขาดการประสานงานเพื่อวางแผนการจัดกิจกรรมระหว่างครูในระดับก่อนประถมศึกษา ร้อยละ 16.3

ด้านการเลือกเนื้อหาประสบการณ์ส่วนใหญ่ไม่พบปัญหา ร้อยละ 40.3 ส่วนที่เป็นปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ขาดเอกสารที่เป็นแนวทางในการเลือกเนื้อหาประสบการณ์ ร้อยละ 32.6 รองลงมา คือ เนื้อหาประสบการณ์บางข้อที่กำหนดในหลักสูตรเด็กไม่สนใจและทำไม่ได้ ร้อยละ 30.9 และขาดหลักเกณฑ์ ทำให้ไม่มั่นใจในเรื่องความเหมาะสมของเนื้อหา ร้อยละ 26.4 ตามลำดับ

ด้านการสนับสนุนการเตรียมการจัดกิจกรรมส่วนใหญ่ไม่พบปัญหา ร้อยละ 72.2 และการสำรวจและการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ส่วนใหญ่ไม่พบปัญหา ร้อยละ 62.8 สำหรับด้านการเตรียมสื่อ เครื่องเล่น วัสดุอุปกรณ์และเอกสารในการจัดกิจกรรม พบว่า ส่วนใหญ่สื่อ เครื่องเล่น วัสดุอุปกรณ์มีจำนวนจำกัด ไม่เพียงพอ ร้อยละ 56.6 รองลงมา คือ ขาดแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กวัย 3 ขวบ ร้อยละ 26.7 และสื่อที่มีอยู่ไม่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน ร้อยละ 14.6

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 39 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ จำแนกตามปัญหาการใช้หลักสูตรด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
ปัญหาในการจัดมุมประสบการณ์										
งบประมาณที่จัดสรรให้มีจำกัด	33	55.9	47	70.1	82	60.7	15	55.6	177	61.5
อุปกรณ์ในมุมประสบการณ์ไม่พอกับจำนวนเด็ก	34	57.6	49	73.1	67	49.6	17	63	167	58
ขาดทักษะในการจัดมุมประสบการณ์	17	28.8	20	29.8	18	13.3	3	11.1	58	20.1
ไม่พบปัญหา	13	22	8	11.9	35	25.9	6	22.2	62	21.5
ปัญหาในการจัดกิจกรรมตามตารางกิจกรรมประจำวัน										
กิจกรรมในตารางมีมาก เวลาไม่พอที่จะจัดได้ครบ	14	23.7	15	22.4	19	14.1	4	14.8	52	18.1
ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนมาก	7	11.9	5	7.5	11	8.1	2	7.4	25	8.7
เด็กมีจำนวนมาก ไม่เหมาะสมกับบางกิจกรรม	14	23.7	19	28.4	27	20	5	18.6	65	22.6
ขนาดของห้องเรียนไม่เหมาะสม	16	27.1	27	40.3	30	22.2	8	29.6	81	28.1
เด็กแต่ละคนในห้องมีพัฒนาการแตกต่างกันมาก	27	45.8	36	53.7	54	40	9	33.3	126	43.7
ไม่พบปัญหา	24	40.7	19	28.4	58	43	10	37	111	38.5

ตารางที่ 39 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ จำแนกตามปัญหาการใช้หลักสูตรด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร (ต่อ)

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
ปัญหาในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการ										
ไม่มีความรู้ความเข้าใจในการส่งเสริมพัฒนาการ	6	10.2	9	13.4	13	9.6	1	3.7	29	10.1
ขาดทักษะและความชำนาญในการจัดกิจกรรม	22	37.3	26	38.8	33	24.4	5	18.6	86	29.9
ขาดการเตรียมวางแผนกิจกรรมที่จะจัดให้กับเด็ก	14	23.7	8	11.9	14	10.4	2	7.4	38	13.2
ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือ	6	10.2	10	14.9	11	8.1	3	11.1	30	10.4
ผู้บริหารไม่เอาใจใส่ดูแล นิเทศติดตามผล	5	8.5	5	7.5	6	4.4	1	3.7	17	5.9
ขาดคำแนะนำจากศึกษานิเทศก์จังหวัด/อำเภอ	12	20.3	10	14.9	18	13.3	2	7.4	42	14.6
ไม่พบปัญหา	28	47.5	31	46.3	80	59.3	20	74.1	159	55.2

จากตารางที่ 39 แสดงว่า ในการจัดมุมประสบการณ์ ส่วนใหญ่ งบประมาณที่จัดสรรให้มีจำกัด ไม่เพียงพอที่จะนำมาใช้จัดมุมประสบการณ์ได้ตามที่เสนอแนะไว้ในหลักสูตร ร้อยละ 61.5 รองลงมา คือ อุปกรณ์ที่มีในมุมประสบการณ์ไม่เพียงพอกับจำนวนเด็ก ร้อยละ 58.0 และขาดทักษะในการจัดมุมประสบการณ์ ร้อยละ 20.1 และปัญหาในการจัดกิจกรรมตามตารางกิจกรรมประจำวัน พบว่าส่วนใหญ่เด็กแต่ละคนในห้องมีพัฒนาการแตกต่างกันมาก ร้อยละ 43.7

นอกจากนี้ พบว่า ส่วนใหญ่ครูผู้สอนในภาคกลาง ไม่พบปัญหาในการจัดกิจกรรมตามตารางกิจกรรมประจำวัน ร้อยละ 43.0

สำหรับปัญหาในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการ ส่วนใหญ่ไม่พบปัญหา ร้อยละ 55.2 ส่วนปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ขาดทักษะและความชำนาญในการจัดกิจกรรม ร้อยละ 29.9

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 40 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ จำแนกตามปัญหาการใช้หลักสูตรด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
ปัญหาในการจัดกิจกรรมนอกเหนือกิจกรรมประจำวัน										
ไม่มีช่วงเวลาในการจัด	6	10.2	5	7.5	17	12.6	2	7.4	30	10.4
ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัด	12	20.3	13	19.4	22	16.3	2	7.4	49	17
ผู้บริหารไม่สนับสนุนให้จัด	6	10.2	2	3	3	2.2	-	-	11	3.8
ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือ	3	5.1	3	4.5	8	5.9	1	3.7	15	5.2
ไม่มีสถานที่ที่จะใช้จัด	10	16.9	13	19.4	21	15.6	4	14.8	48	16.7
งบประมาณสนับสนุนมีจำกัด	23	39	25	37.3	48	35.6	14	51.8	110	38.2
ไม่พบปัญหา	27	45.8	29	43.3	71	52.6	12	44.4	139	48.3
ปัญหาในการบริการด้านสุขภาพอนามัย										
ขาดความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	10	16.9	9	13.4	11	8.1	-	-	30	10.4
ขาดความร่วมมือจากผู้ปกครองในการเอาใจใส่ดูแล	24	40.7	16	23.9	36	26.7	6	22.2	82	28.5
ครูมีเวลาจำกัดในการดูแลให้ทั่วถึง	8	13.6	7	10.4	21	15.6	2	7.4	38	13.2
ไม่พบปัญหา	31	52.5	41	61.2	85	63	19	70.4	176	60.4

ตารางที่ 40 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ จำแนกตามปัญหาการใช้หลักสูตรด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร (ต่อ)

รายการ	ภาคกลาง		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
ปัญหาในการบริการด้านโภชนาการ										
งบประมาณมีจำกัด	15	25.4	18	26.9	29	21.5	5	18.5	67	23.3
เด็กยังไม่รู้จักการเลือกซื้ออาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย	31	52.5	37	55.2	65	48.1	7	25.9	140	48.6
เด็กซื้ออาหารรับประทานด้วยตนเองไม่ได้	9	15.3	8	11.9	18	13.3	3	11.1	38	13.2
ผู้ปกครองขาดการเอาใจใส่ดูแล	16	27.1	13	19.4	25	18.5	4	14.8	58	20.1
ไม่พบปัญหา	21	35.6	27	40.3	60	44.4	17	63	125	43.4
ปัญหาเกี่ยวกับการสนับสนุนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร										
ขาดเอกสารและคู่มือในการจัดกิจกรรม	19	32.2	28	41.8	33	24.4	7	25.9	87	30.2
ขาดความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียน	9	15.3	5	7.5	12	8.9	3	11.1	29	10.1
ขาดความร่วมมือจากผู้ปกครองในการเอาใจใส่ดูแล	8	13.6	7	10.4	11	8.1	2	7.4	28	9.7
ไม่พบปัญหา	34	57.6	35	52.2	89	65.9	17	63	175	60.8

จากตารางที่ 40 แสดงว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่พบปัญหาในการจัดกิจกรรมนอก
เหนือจากกิจกรรมประจำวัน ร้อยละ 48.3 ส่วนปัญหาที่พบมากที่สุด คือ งบประมาณสนับสนุน
มีจำกัด ร้อยละ 38.2 รองลงมา คือ ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัด ร้อยละ 17.0 และไม่มี
สถานที่ที่จะใช้จัดร้อยละ 16.7

ปัญหาในการบริการด้านสุขภาพอนามัย ส่วนใหญ่ไม่พบปัญหา ร้อยละ 60.4
ในส่วนที่เป็นปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ขาดความร่วมมือจากผู้ปกครองในการเอาใจใส่ดูแล
ร้อยละ 28.5

ปัญหาในการบริการด้านโภชนาการ พบว่า ส่วนใหญ่เด็กยังไม่จึกเลือกซื้ออาหารที่มี
ประโยชน์ต่อร่างกาย ร้อยละ 48.6 รองลงมาคือ งบประมาณมีจำกัด ร้อยละ 23.3 และผู้ปกครอง
ขาดการเอาใจใส่ดูแล ร้อยละ 20.1 สำหรับปัญหาเกี่ยวกับการสนับสนุนการจัดกิจกรรมเสริม
หลักสูตร พบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา ร้อยละ 60.8

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 41 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ จำแนกตามปัญหาการใช้หลักสูตรด้านการใช้สื่อ เครื่องเล่น และวัสดุอุปกรณ์ ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

รายการ	ภาคกลาง		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
ปัญหาเกี่ยวกับสื่อที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรม										
ไม่สามารถจัดหา จัดทำสื่อตามหลักสูตรได้	21	35.6	32	47.8	44	32.6	6	22.2	103	35.8
ขาดความร่วมมือจากคณะครูในการจัดสื่อ	8	13.6	2	3	3	2.2	2	7.4	15	5.2
ขาดผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือในการทำสื่อ	17	28.8	13	19.4	22	16.3	4	14.8	56	19.4
ขาดการบำรุงรักษา ซ่อมแซม และจัดเก็บที่เป็นระบบ	10	16.9	14	20.9	18	13.3	3	11.1	45	15.6
ไม่พบปัญหา	24	40.7	26	38.8	76	56.3	17	63	143	49.7
ปัญหาในการนำสื่อทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้										
สื่อท้องถิ่นไม่สามารถทดแทนสื่อสำเร็จรูปได้	19	32.2	14	20.9	17	12.6	5	18.5	55	19.1
แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่นนำมาใช้ได้น้อย	23	39	23	34.3	41	30.4	8	29.6	95	33
ไม่ได้รับความร่วมมือจากท้องถิ่น	10	16.9	7	10.4	8	5.9	4	14.8	29	10.1
ไม่พบปัญหา	25	42.4	37	55.2	87	64.4	17	63	166	57.6

จากตารางที่ 41 แสดงว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่พบปัญหาเกี่ยวกับสื่อที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรม ร้อยละ 49.7 ส่วนที่เป็นปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ไม่สามารถจัดหา จัดทำสื่อการเรียนการสอน ตามที่เสนอแนะไว้ในหลักสูตรได้ ร้อยละ 35.8 รองลงมา คือ ขาดผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือในการทำสื่อ ร้อยละ 19.4 และขาดการบำรุงรักษา ซ่อมแซม และจัดเก็บอย่างเป็นระบบ ร้อยละ 15.6

สำหรับปัญหาในการนำสื่อทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ ส่วนใหญ่ไม่พบปัญหา ร้อยละ 57.6 ส่วนที่เป็นปัญหาที่พบมากที่สุด คือ แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่นนำมาใช้กับเด็กวัย 3 ขวบได้น้อย ร้อยละ 33.0 รองลงมา คือ ครูผู้สอนเห็นว่าสื่อที่เป็นทรัพยากรท้องถิ่นไม่สามารถนำมาทดแทนสื่อสำเร็จรูปได้ ร้อยละ 19.1 และไม่ได้รับความร่วมมือจากท้องถิ่น ร้อยละ 10.1

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 42 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ จำแนกตามปัญหาการใช้หลักสูตรด้านการประเมินพัฒนาการ

รายการ	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=61		N=68		N=133		N=27		N=289	
ปัญหาในการศึกษาพฤติกรรมเด็กวัย 3 ขวบ										
เด็กมีมาก ทำให้ไม่สามารถศึกษาอย่างเป็นระบบ	23	39	25	37.3	49	36.3	8	29.6	15	36.5
ขาดแนวทางการศึกษาพฤติกรรม	13	22	14	20.9	19	14.1	6	22.2	52	18.1
สะสมผลงาน	12	20.3	18	26.9	24	17.8	6	22.2	60	20.8
ไม่พบปัญหา	29	49.2	31	46.3	69	51.1	11	40.7	140	48.6
ปัญหาการประเมินพัฒนาการเด็กวัย 3 ขวบ										
ขาดคู่มือการประเมินพัฒนาการ	16	27.1	12	17.9	22	16.9	1	3.7	51	19.7
เด็กไม่แสดงพฤติกรรมที่ต้องการประเมิน	15	25.4	8	14.9	17	12.6	1	3.7	41	14.2
ประเมินตามแบบบันทึก อบ.๓ ไม่ได้	9	15.3	7	10.4	9	6.7	1	3.7	26	9
แบบประเมินไม่สอดคล้องกับพัฒนาการเด็ก	8	13.6	10	14.9	10	7.4	2	7.4	30	10.4
ผู้ปกครองไม่เข้าใจกิจกรรมการประเมินของครู	16	27.1	12	17.9	27	20	5	18.5	60	20.8
ไม่พบปัญหา	26	44.1	35	52.2	81	60	20	74.1	162	56.2

จากตารางที่ 42 แสดงว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่พบปัญหาในการศึกษาพฤติกรรมเด็กวัย 3 ขวบ ร้อยละ 48.6 ในส่วนที่เป็นปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ขาดข้อมูลพื้นฐานทางครอบครัวของเด็ก ร้อยละ 36.5 รองลงมา คือ ขาดแนวทางในการศึกษาพฤติกรรมเด็กวัย 3 ขวบ ร้อยละ 20.8 และเด็กมีจำนวนมาก ทำให้ไม่สามารถศึกษาพฤติกรรมเด็กอย่างเป็นระบบได้ ร้อยละ 18.1

สำหรับปัญหาในการประเมินพัฒนาการเด็กวัย 3 ขวบ พบว่า ส่วนใหญ่ไม่พบปัญหา ร้อยละ 56.2 ในส่วนที่เป็นปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ผู้ปกครองขาดความเข้าใจในกิจกรรมการประเมินของครู ร้อยละ 20.8 รองลงมา คือ ขาดคู่มือการประเมินพัฒนาการเด็กวัย 3 ขวบ ร้อยละ 19.7 และปัญหาที่พบน้อยที่สุด คือ การที่ไม่สามารถประเมินพัฒนาการตามแบบบันทึก อบ.1 ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้ ร้อยละ 9.0

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการบริหารและบริการหลักสูตร

ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนรายบุคคล จำนวน 12 คน ผู้วิจัยนำเสนอวิธีการปฏิบัติงานและความคิดเห็นที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ในรูปของการบรรยายตามลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย มีรายละเอียดต่าง ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ผู้บริหารที่ตอบแบบสัมภาษณ์ทั้งหมด 12 คน เป็นชาย 11 คน หญิง 1 คน มีช่วงอายุ 41-45 ปี 4 คน อายุ 51-55 ปี 3 คน อายุ 46-50 ปี 3 คน และมีอายุมากกว่า 55 ปี 2 คน จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาบริหารการศึกษา 8 คน ปริญญาตรี สาขาอื่น 2 คน และจบการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา 2 คน ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ 5 คน อาจารย์ใหญ่ 4 คน ผู้ช่วยผู้อำนวยการ 2 คน และผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ 1 คน

ตอนที่ 2 การบริหารและบริการหลักสูตร

การวางแผนการใช้หลักสูตร

1. ผู้บริหารโรงเรียนที่ตอบแบบสัมภาษณ์ ใช้หลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (7 คน) ใช้หลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติร่วมกับหลักสูตรของกรมวิชาการ (4 คน) และใช้หลักสูตรของกรมวิชาการ (1 คน) เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัย 3 ขวบ ซึ่งมีการวางแผนการใช้หลักสูตรดังกล่าว ดังนี้

- 1.1 ศึกษาเอกสาร → อบรมสัมมนา → กำหนดแนวทางปฏิบัติ (2 คน)
- 1.2 เตรียมสถานที่ → เตรียมบุคลากร → ประชาสัมพันธ์ → รับสมัครเด็ก (2 คน)
- 1.3 ศึกษาเอกสาร → วางแนวทางการปฏิบัติในโรงเรียน (2 คน)
- 1.4 เตรียมบุคลากรด้วยการอบรมสัมมนา → ศึกษาดูงาน → วางแผนการปฏิบัติของโรงเรียน (1 คน)
- 1.5 เตรียมบุคลากรด้วยการให้ศึกษาเอกสาร → สร้างแบบวัดผล → ประชาสัมพันธ์ (1 คน)

- 1.6 ศึกษาเอกสาร → วางแนวทางการปฏิบัติ → สํารวจความต้องการของชุมชน → ประชาสัมพันธ์ (1 คน)
- 1.7 ให้คำแนะนำครู → ส่งครูเข้ารับการอบรมสัมมนา → ให้ครูกำหนดแนวทางการปฏิบัติด้วยตนเอง (1 คน)
- 1.8 อบรมผู้บริหาร → วางแผนการปฏิบัติในโรงเรียน (1 คน)
- 1.9 ประชุมกรรมการโรงเรียน และผู้ปกครอง → สํารวจเด็กและความต้องการของผู้ปกครอง → ทำเรื่องขออนุมัติเปิดชั้นเรียนเด็กวัย 3 ขวบ → เตรียมความพร้อมของครูและโรงเรียน → เตรียมปรับหลักสูตรไว้ให้พร้อม (1 คน)

ผู้บริหารโรงเรียนไม่พบปัญหาในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่หลักสูตรกำหนด (4 คน) ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่พบปัญหา ระบุว่า มีสาเหตุมาจากเด็กไม่มีความพร้อมในการทำกิจกรรมยังช่วยตัวเองไม่ได้ (3 คน) ชุมชนและผู้ปกครองยังไม่เข้าใจการดำเนินงานตามหลักสูตร (2 คน) ครูไม่มีความรู้และประสบการณ์ ทำให้ไม่บรรลุเป้าหมายเท่าที่ควร (1 คน) หน่วยงานระดับสูงขึ้นไปไม่ให้ความสำคัญ กำหนดนโยบายไม่ชัดเจนและแน่นอนทำให้แผนการดำเนินไปไม่ได้ (1 คน) หลักสูตรไม่ชัดเจนทำให้ขาดความมั่นใจในเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนด (1 คน) และสื่อการเรียนการสอนมีไม่เพียงพอ (1 คน)

ผู้บริหารโรงเรียนมีวิธีแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยการชี้แจงต่อผู้ปกครองและออกเยี่ยมบ้าน (2 คน) ให้ความรู้แก่ครูเพิ่มเติม (1 คน) ประสานงานกับกรรมการโรงเรียน ลงมติให้เก็บเงินผู้ปกครองเพื่อเป็นค่าจ้างพี่เลี้ยงและค่าอาหาร (1 คน) และหาสื่อที่ใกล้เคียงกับที่หลักสูตรกำหนดมาเพิ่มเติม (1 คน)

ส่วนการกำหนดแนวทางการดำเนินงานของผู้บริหารโรงเรียนไม่พบปัญหา(8 คน) ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่พบปัญหา ระบุว่า มีสาเหตุมาจากผู้ปกครองต้องการให้เด็กวัย 3 ขวบ อ่านออก เขียนได้ (2 คน) และเด็กวัย 3 ขวบ ยังช่วยตัวเองได้น้อย ต้องระมัดระวังเรื่องสวัสดิการและความปลอดภัย (2 คน) ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวนี้โดยการประชาสัมพันธ์ชี้แจงให้ผู้ปกครองเข้าใจพัฒนาการเด็กวัย 3 ขวบ (2 คน) มีคำสั่งที่ชัดเจน ให้ความคุ้มครองดูแลเด็กวัย 3 ขวบ อย่างใกล้ชิดเป็นพิเศษ (2 คน) ปรับแนวทางการดำเนินงานให้มีการสอน อ่าน เขียน มากยิ่งขึ้น (1 คน) และให้ครูที่เข้ารับการอบรมเป็นครูพี่เลี้ยงให้แก่พี่เลี้ยงที่ทางโรงเรียนจ้าง (1 คน)

นอกจากนี้ยังมีผู้บริหารโรงเรียนที่พบปัญหาในการกำหนดแผนงาน เพื่อนำจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมาใช้ในการจัดประสบการณ์ให้เด็กวัย 3 ขวบ ซึ่งมีสาเหตุมาจากโรงเรียนยังไม่มี การดำเนินการเรื่องดังกล่าว (5 คน) โรงเรียนยังขาดความพร้อมในการดำเนินการเรื่อง

ดังกล่าว (3 คน) ครูผู้สอนยังปรับตัวไม่ทันและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวน้อย (1 คน) ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยเน้นให้ครูปฏิบัติตามที่หลักสูตรกำหนดให้ได้มากที่สุด (1 คน) จัดเท่าที่ทำได้ (1 คน) พยายามปรับกระบวนการเรียนการสอนไปเรื่อยๆ ตามความเหมาะสม (1 คน) และให้ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 4 ขวบ เป็นครูพี่เลี้ยงให้กับครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ (1 คน)

2. เมื่อโรงเรียนได้รับหลักสูตรสำหรับเด็กวัย 3 ขวบแล้ว ผู้บริหารโรงเรียน ระบุว่าโรงเรียนไม่มีการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น (6 คน) ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่มีการพัฒนาหลักสูตร ดำเนินการโดยให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร (2 คน) ประชุมผู้ปกครองเด็กวัย 3 ขวบ เพื่อให้เข้าใจพัฒนาการเด็กวัยดังกล่าว (2 คน) ปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับพัฒนาการเด็กวัย 3 ขวบ (1 คน) และมอบหมายให้ครูผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการในเรื่องดังกล่าว (1 คน)

สำหรับการสำรวจความต้องการของท้องถิ่น ผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการโดยสอบถามจากผู้ปกครองโดยตรง (7 คน) สอบถามจากกรรมการโรงเรียนเมื่อมีการประชุมกรรมการโรงเรียน (2 คน) และเชิญผู้ปกครองมาทำแบบสำรวจความต้องการที่โรงเรียนสร้างขึ้น (1 คน) นอกจากนี้ยังมีผู้บริหารโรงเรียนบางแห่งไม่มีการสำรวจความต้องการของท้องถิ่น (4 คน) หลังจากได้ข้อมูลความต้องการของท้องถิ่นแล้ว ผู้บริหารโรงเรียนไม่มีการดำเนินการใดๆ ต่อ (6 คน) วางแผนเพื่อพัฒนาหลักสูตรให้เทียบเท่ากับโรงเรียนเอกชนที่ดีๆ (2 คน) ใช้ทัศนคติและสภาพในท้องถิ่นที่ได้จากการสำรวจมาวางแผนการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องและสามารถตอบสนองท้องถิ่น (2 คน) ครูในระดับอนุบาลมาวางแผนร่วมกัน (1 คน) ปรับเกณฑ์ของอนุบาล 4 ขวบ ให้เหมาะสมกับอนุบาล 3 ขวบ (1 คน)

ปัญหาที่พบในการดำเนินการพัฒนาการหลักสูตรผู้บริหารโรงเรียน ระบุว่า มีสาเหตุมาจากนโยบายจากหน่วยงานระดับสูงขึ้นไปไม่ชัดเจน (3 คน) ผู้ปกครองไม่เข้าใจเรื่องการพัฒนาหลักสูตรและไม่ให้ความสำคัญ (2 คน) และผู้ปกครองต้องการให้สอนอ่าน เขียน เช่นเดียวกับที่โรงเรียนเอกชนในเมืองสอน (1 คน)

การแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการโดยชี้แจงผู้ปกครองให้เกิดความเข้าใจ (2 คน) ใช้ระบบการนิเทศ (2 คน) ไม่ทุ่มเทในเรื่องการดำเนินงานอนุบาล 3 ขวบ มากเกินไป เพราะจะทำให้เป็นปัญหามาในภายหลังหากนโยบายเปลี่ยนแปลง (1 คน) และให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก (1 คน)

การจัดเตรียมบุคลากร

1. การจัดเตรียมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารโรงเรียนมีวิธีการเตรียมตัวเองด้วยการศึกษาเอกสาร (4 คน) เข้ารับการอบรม (4 คน) และการศึกษาดูงาน (3 คน) มีวิธีการเตรียมความพร้อมครูในโรงเรียนด้วยการส่งเข้ารับการอบรม (9 คน) ศึกษาดูงาน (4 คน) มอบหมายเอกสารและนโยบายแก่ครูให้ชัดเจน (4 คน) สอบถามความสมัครใจ (3 คน) และคัดเลือกตามวุฒิ (2 คน) ส่วนการเตรียมพร้อมผู้ปกครอง ผู้บริหารโรงเรียนใช้วิธีการชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้ปกครองหรือปฐมนิเทศ (9 คน) ศึกษาดูงาน (1 คน)

ปัญหาที่พบในการจัดเตรียมบุคลากร ผู้บริหารโรงเรียน ระบุว่า มีสาเหตุมาจากบุคลากรในโรงเรียนไม่ต้องการเป็นครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ (2 คน) ผู้ปกครองไม่เข้าใจหลักการพัฒนาเด็กวัยนี้ (2 คน) ครูไม่มีความรู้และประสบการณ์ทำให้การปฏิบัติจริงไม่ได้ผล (1 คน) และไม่มียงบประมาณในการจัดอบรมครูจ้างสอน (1 คน)

2. การจัดครูเข้าสอนในชั้นเรียนเด็กวัย 3 ขวบ ผู้บริหารโรงเรียนใช้วิธีการพิจารณาคุณวุฒิ (7 คน) บุคลิกลักษณะ (3 คน) ความสมัครใจ (3 คน) ร่วมพิจารณากับกรรมการโรงเรียนโดยใช้อัตราจ้างทั้งหมด (2 คน) และใช้ดุลพินิจของผู้บริหาร (1 คน) ในกรณีที่ครูลาป่วย สลากิจ หรือไปราชการ ผู้บริหารโรงเรียนจะจัดให้ครูในระดับก่อนการประถมศึกษาด้วยกันดูแลแทน (3 คน) จัดครูในระดับประถมศึกษาดูแล (1 คน) ผู้บริหารดูแลด้วยตนเอง (1 คน) ให้นำเด็กไปรวมกับชั้นเรียนอนุบาลด้วยกัน (1 คน) ให้พี่เลี้ยงดูแลแทน (1 คน) และให้ครูที่เข้ารับการอบรมสำรองไว้เข้าไปดูแลแทน (1 คน)

ปัญหาที่พบเกี่ยวกับการดำเนินการจัดครูเข้าสอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ผู้บริหารโรงเรียน ระบุว่า มีสาเหตุมาจากครูผู้สอนไม่ยอมสอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ (2 คน) ไม่มีพี่เลี้ยงช่วยครูประจำการ (1 คน) และเด็กไม่คุ้นเคยกับครูที่มสอนแทน (1 คน) ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการชี้แจงให้ครูปรับตัวให้เข้ากับเด็กให้ได้ (2 คน) และจัดตามความสมัครใจ (1 คน)

3. การสร้างเสริมขวัญและกำลังใจให้แก่ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ผู้บริหารโรงเรียนมีวิธีการดังนี้ ลดงานด้านอื่น ๆ และให้ความสะดวกด้านอุปกรณ์การสอน (5 คน) ให้สวัสดิการเงินกู้ (5 คน) พิจารณาความดีความชอบเป็นพิเศษ (4 คน) ชมเชยผลงานหรือมอบเกียรติบัตรครูดีเด่นในโรงเรียน (4 คน) ให้รับประทานอาหารกลางวันฟรี (2 คน) ช่วยแก้ไขปัญหากับเด็กและผู้ปกครอง (2 คน) มีสวัสดิการบ้านพัก (1 คน) ส่งเสริมให้ครูผู้สอนประกวดครูดีเด่น (1 คน) และจัดหาพี่เลี้ยงช่วย (1 คน)

สำหรับการจัดหาที่เล็ยงนั้น ผู้บริหารโรงเรียน ระบุว่าสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอจัดจ้างมาให้ (5 คน) โรงเรียนดำเนินการจัดหาเอง (4 คน) และขออนุญาตสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดเพื่อประกาศรับสมัคร (4 คน) ส่วนการคัดเลือกผู้บริหารโรงเรียนใช้วิธีการ สอบข้อเขียนเกี่ยวกับวิชาอนุบาลและสอบสัมภาษณ์เกี่ยวกับจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก (5 คน) ให้ กรรมการโรงเรียนสอบข้อเขียนและสัมภาษณ์ (4 คน) โรงเรียนและคณะกรรมการโรงเรียนร่วมกัน พิจารณาคัดเลือกด้วยการสัมภาษณ์และสอบภาคปฏิบัติ (2 คน) สอบข้อเขียน สัมภาษณ์และทดสอบ ภาคปฏิบัติ (1 คน) และคณะกรรมการบริหารโรงเรียนดำเนินการคัดเลือกเอง (1 คน) ส่วน ค่าตอบแทนผู้บริหารโรงเรียนจัดให้เทียบเท่าวุฒิ ม. 6 คือ 4,700 บาท/เดือน (10 คน) วุฒิ ม.3 คือ 4,100 บาท/เดือน (1 คน) 3,600 บาท/เดือน (1 คน) และขึ้นอยู่กับเงินที่ได้รับบริจาค (1 คน)

ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่พบปัญหาในการสร้างเสริมขวัญและกำลังใจให้แก่ ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ (9 คน) สำหรับผู้บริหารโรงเรียนที่พบปัญหาในเรื่องนี้ ระบุว่า มีสาเหตุ มาจาก จำนวนเงินในการพิจารณาความดีความชอบมีไม่เพียงพอ (1 คน) โรงเรียนต้องรับภาระเรื่อง ค่าตอบแทนที่เล็ยงเอง (1 คน) และครูจ้างสอนหรือที่เล็ยงรู้สึกไม่มั่นคงในอาชีพ (1 คน)

การแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารโรงเรียนใช้วิธีการบำรุงขวัญด้านอื่นที่ไม่ใช่การ พิจารณาความดีความชอบ เช่น พาไปทัศนศึกษา ให้สื่อการเรียนการสอน ไปศึกษาดูงาน เป็นต้น (1 คน) ไม่รบกวนผู้ปกครองในการขอรับการบริจาค แต่ขอบริจาคจากครูในโรงเรียน (1 คน) และ ให้คำแนะนำ เช่น ให้ศึกษาต่อเพื่อความมั่นคงในอาชีพ (1 คน)

สำหรับการจัดเตรียมบุคลากรนั้น ผู้บริหารโรงเรียนเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ควรเลือก คนที่มีคุณวุฒิ บุคลิกลักษณะเหมาะสมกับเด็ก (5 คน) ตัวผู้บริหารโรงเรียนต้องมีความเข้าใจในภาระ หน้าที่เอาใจใส่ดูแลครูผู้สอนอย่างใกล้ชิด (5 คน) หน่วยงานระดับสูงขึ้นไปควรจัดสรรงบประมาณใน การอบรมครูอย่างต่อเนื่อง และบ่อยๆ (3 คน) กำหนดนโยบายให้มีความชัดเจนต่อเนื่อง (1 คน) ควรให้ความรู้ด้านวิธีการหรือยุทธศาสตร์ในการเตรียมบุคลากรให้แก่ผู้บริหารโรงเรียน (1 คน) มี การติดตามประเมินผลการดำเนินงานเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง (1 คน) ให้โรงเรียนมีโอกาสได้เลือก บุคลากรด้วยตนเอง (1 คน) และควรเพิ่มค่าตอบแทนให้แก่ครูจ้างสอน (1 คน)

การจัดบริหารเอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตร

1. ผู้บริหารโรงเรียนมีการให้บริการด้านเอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตรด้วยการ ให้หลักสูตรกับครูประจำชั้นโดยตรง (8 คน) หาเอกสารจากโรงเรียนที่ดำเนินงานอนุบาล 3 ขวบ มาก่อน มาเป็นตัวอย่าง (4 คน) หาซื้อเอกสารที่สามารถนำมาใช้ได้ ให้ใช้ไปก่อน (9 คน)

ถ่ายเอกสารเพิ่มเติมให้ (3 คน) ใช้งบประมาณไปจัดหาจัดซื้อ ถ้าครูผู้สอนคิดว่าขาดเหลือเอกสาร (2 คน) จัดหาหลักสูตร คู่มือ และวัสดุฝึกให้ (1 คน)

ปัญหาที่พบในเรื่องการให้บริการด้านเอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียนระบุว่า มีสาเหตุมาจากเอกสารและคู่มือส่งมาล่าช้า (4 คน) นโยบายในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กวัย 3 ขวบไม่แน่นอน (1 คน) และครูไม่พยายามชวนช่วยช่วยเหลือตนเอง (1 คน)

สำหรับการจัดทำเอกสารเพิ่มเติมที่ผู้บริหารโรงเรียนไม่มีการดำเนินการ (6 คน) ส่วนที่มีการจัดทำเอกสาร ดำเนินการโดยให้ครูฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน และครูศิลปะร่วมกันจัดทำ โดยดูจากโรงเรียนที่เคยทำมาก่อนเป็นตัวอย่าง (3 คน) ใช้ประโยชน์จากเอกสารที่ทำงานอาจารย์ 3 (1 คน) ครูผู้สอนจัดทำ แล้วเสนอขอความเห็นชอบจากผู้บริหารโรงเรียน (1 คน) และผู้บริหารสร้างแบบประเมินผลด้วยตนเอง (1 คน)

สำหรับปัญหาที่พบในการจัดทำเอกสารผู้บริหารโรงเรียนระบุว่า มีสาเหตุมาจากการดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนงานและไม่บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ (2 คน) เอกสารที่โรงเรียนจัดทำล่าช้า (1 คน) ขาดเครื่องมือในการจัดทำ เช่น เครื่องโรเนียว (1 คน) และครูขาดความรู้ความสามารถในการจัดทำ (1 คน)

ส่วนการแก้ไขปัญหาดังกล่าวนี้ ผู้บริหารโรงเรียนมีเห็นว่าต้องแก้ไขตัวครูผู้สอนให้ช่วยเหลือตนเองในเรื่องเอกสารให้มากขึ้น (2 คน) ฝ่ายวิชาการควรหารือเพื่อหาข้อสรุปมาปรับปรุงแก้ไขทุกปี (1 คน) กลุ่มโรงเรียนควรมีการจัดทำร่วมกันเพื่อใช้เครื่องมือในการจัดทำร่วมกัน (1 คน) และควรมีการสร้างแบบประเมินเด็กมาให้พร้อมกับหลักสูตร (1 คน)

2. ผู้บริหารโรงเรียนให้การสนับสนุน การจัดบริการเอกสารประกอบหลักสูตรด้วยการเข้าไปช่วยเหลือครูผู้สอนทุกเรื่อง ทั้งการจัดทำ และการจัดซื้อ (5 คน) สนับสนุนให้ทำผลงานอาจารย์ 3 เพื่อเป็นแบบอย่างในกลุ่มโรงเรียน และในโรงเรียน (2 คน) เชิญครูวิชาการโรงเรียนและครูในโรงเรียนมาหารือร่วมกัน (1 คน) ขอความช่วยเหลือจากครูศิลปะมาช่วยเหลือในการจัดทำ (1 คน) และหางบประมาณในการจัดทำมาให้ (1 คน)

ผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่พบปัญหาในการสนับสนุน (8 คน) ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่พบปัญหา ระบุว่า มีสาเหตุมาจาก เมื่อหาวัสดุอุปกรณ์มาให้แล้วครูผู้สอนก็ทำบ้างไม่ทำบ้าง (2 คน) ขาดงบประมาณ (1 คน) ครูและผู้บริหารต้องจ่ายเงินไปก่อนเมื่อได้งบประมาณมาจึงได้ทดแทน (1 คน)

สำหรับข้อเสนอแนะในเรื่องการจัดบริการเอกสารและคู่มือ ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่าปัจจุบันศึกษาจังหวัดจัดสรรงบประมาณให้กับโรงเรียนเอกชนซึ่งมีเงินอยู่มาก จึงอยากให้คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกลับมาจัดสรรเหมือนเดิม และคิดเงินรายหัวเด็กให้เท่าเทียมกัน (4 คน) ให้ทางราชการพิมพ์เอกสารคู่มือให้กับโรงเรียนที่เปิดสอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ทุกโรงเรียน (3 คน) นโยบายต้องชัดเจน (2 คน) จัดส่งเอกสารให้โรงเรียนก่อนเปิดภาคเรียนเพื่อโรงเรียนจะได้เตรียมจัดการศึกษาได้ตรงตามเป้าหมายและหลักสูตร (2 คน) ส่วนกลางควรมีการติดตามประเมินผลการดำเนินการชั้นอนุบาล 3 ขวบ อย่างต่อเนื่อง (1 คน) ต้องศึกษาเอกสารจากคุรุสภาและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง แล้วจัดซื้อหรือขอมหาไว้ในห้องสมุดเพื่อความสะดวกในการเลือกใช้ (1 คน) เอกสารที่ได้รับควรนำมาพัฒนาเพื่อนำไปใช้ (1 คน) และควรให้แต่ละโรงเรียนมีเครื่องมือในการจัดทำเอกสารเป็นของตัวเอง (1 คน)

การจัดบริการสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1. ผู้บริหารโรงเรียนมีการวางแผนเกี่ยวกับการจัดบริการสื่อ เครื่องเล่น และวัสดุอุปกรณ์เพื่อให้ตอบรับกับวิกฤตภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน โดยการขอบริจาคเงินและเศษวัสดุจากชุมชน (6 คน) นำของเล่นที่เด็ก 4-5 ขวบไม่ใช้แล้วมาซ่อมแซมใช้ใหม่ (2 คน) รณรงค์ให้ครูสร้างสื่อใช้เอง (2 คน) ขอความร่วมมือจากผู้ปกครองมาช่วยทำเครื่องเล่นให้เด็ก (1 คน) ออกแบบและหาวัสดุที่มีในท้องถิ่นให้การโรงช่วยจัดทำ (1 คน) ใช้สื่อร่วมกับเด็ก 4-5 ขวบ (1 คน) และให้ครูใช้วัสดุที่มีอยู่ให้คุ้มค่าที่สุด โดยปรับให้เข้ากับเนื้อหาของหลักสูตร (1 คน)

2. ผู้บริหารโรงเรียนมีวิธีการให้บริการสื่อ เครื่องเล่น และวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัย 3 ขวบ ด้วยการให้สิ่งที่ครูผู้สอนขอ แต่ต้องผ่านการพิจารณาความเหมาะสมจากฝ่ายวิชาการก่อน (4 คน) มีศูนย์สื่อให้ยืม (3 คน) ยืมจากชั้นอนุบาล 4-5 ขวบ (2 คน) จัดหาให้ตามกำลังงบประมาณทั้งในและนอกระบบ (2 คน) จัดซื้อตามงบประมาณที่ได้รับแล้วทำทะเบียนเบิกจ่ายไปใช้ (2 คน) และให้บริการซ่อมแซม (1 คน)

ผู้บริหารโรงเรียนระบุว่า ปัญหาที่พบในการจัดบริการสื่อ มีสาเหตุมาจากงบประมาณของทางราชการจะต้องจัดซื้อสื่อ เครื่องเล่น ตามรายการที่เสนอมาซึ่งไม่ตรงกับความต้องการ (1 คน) เด็กนำของเล่นกลับบ้าน หรือเด็กในชั้นเรียนอื่นขโมยไป (1 คน) ไม่มีสถานที่เก็บรักษาที่เหมาะสม (1 คน) และขาดเครื่องเล่นสนาม และอุปกรณ์ในการจัดมุมประสบการณ์ (1 คน)

สำหรับการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการโดยการเปิดกว้างรับเงินอุดหนุนจากทุกทาง (1 คน) ขอความอนุเคราะห์จากชุมชน หน่วยงานราชการต่างๆ ในการจัดสรรครุภัณฑ์ (1 คน) และจัดเก็บใส่ตู้ ใส่กุญแจ (1 คน)

3. การสำรวจสื่อ เครื่องเล่น และวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัย 3 ขวบ ผู้บริหารโรงเรียนใช้วิธีการให้ครูประจำชั้นสำรวจแล้วรายงานให้ผู้บริหารทราบ (8 คน) สอบถามจากครูผู้สอนตามความเหมาะสม (2 คน) มีทะเบียนควบคุมไว้ในแต่ละปี จึงสามารถตรวจสอบได้ทันที (1 คน) และส่วนใหญ่ไม่พบปัญหาในการสำรวจ (10 คน) ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่พบปัญหา ระบุว่า มีสาเหตุมาจากรายการสื่อที่หน่วยงานระดับสูงขึ้นไปกำหนดให้ไม่ตรงกับความต้องการ (1 คน) และควรให้โรงเรียนและชุมชนมีโอกาสในการเลือกสื่อใช้เอง (1 คน)

4. การสนับสนุนการจัดหา จัดซื้อ และการผลิตสื่อ เครื่องเล่น ผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการโดยการจัดซื้อให้เต็มตามงบประมาณ และหาเงินนอกระบบมาสนับสนุน (6 คน) จัดหาวัสดุให้ครูผลิตเอง โดยขอความร่วมมือจากช่างในชุมชน (2 คน) ทำการสำรวจสื่อที่มีในท้องตลาด เพื่อให้ครูมีโอกาสเลือก (1 คน) ผลิตวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องเล่นให้ (1 คน) ใช้เงินสวัสดิการของโรงเรียนจัดซื้อเพิ่มเติมให้ (1 คน) จัดหาให้โดยไม่ต้องรออนุมัติงบประมาณ (1 คน) ให้เงินงบประมาณของชั้นอนุบาล 3 ขวบ แก่ครูผู้สอนไปจัดสรรจัดหาด้วยตนเอง (1 คน) และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหรืออำเภอจัดสรรมาให้ (1 คน)

ปัญหาที่พบในเรื่องการจัดหา จัดซื้อ และการผลิต ผู้บริหารโรงเรียนระบุว่า มีสาเหตุมาจากระบบการจัดเก็บของโรงเรียนไม่ดีพอ (1 คน) บางเรื่องที่โรงเรียนควรดำเนินการเอง แต่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหรืออำเภอนำไปดำเนินการแทน ทำให้ไม่ตรงกับความต้องการของโรงเรียนและอาจมีการทุจริตด้วย (1 คน) สื่อที่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหรืออำเภอจัดซื้อเมื่อโรงเรียนตรวจรับบางครั้งได้รับสื่อไม่ครบ (1 คน) และสื่อบางชนิดที่ต้องการ ทางร้านที่โรงเรียนจัดซื้อไม่มี (1 คน)

การแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้น ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่า ต้องให้โรงเรียนดำเนินการเรื่องการจัดซื้อเองจึงจะกระจายทั่วถึง แต่ถ้าให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหรืออำเภอดำเนินการก็ไม่สามารถแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นได้ (1 คน) และให้ร้านค้าจัดหาสื่อให้ตามที่ต้องการ (1 คน)

ข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดบริการสื่อ เครื่องเล่น และวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คือ นำเงินงบประมาณให้ทางโรงเรียนจัดหาเอง ไม่ว่าจะเป็นการจัดซื้อหรือการผลิต จะมีคุณภาพคุ้มค่าเงินมากกว่า (3 คน) ครูควรใช้สื่อที่มีอยู่กับเด็กให้เต็มตามประสิทธิภาพของสื่อแต่ละชิ้น (2 คน) จัดซื้อให้เหมาะสมกับเด็กโดยขอมรับความคิดเห็นของครู (1 คน) ควรมีห้องสื่อแยกจากห้องเรียน (1 คน) ควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอกับจำนวนเด็ก (1 คน) และควรให้ความสนใจในความคิดเห็นของครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ เป็นพิเศษ (1 คน)

การจัดอาคารสถานที่ และแหล่งวิทยาการเพื่อนำหลักสูตรไปใช้

1. การจัดอาคารสถานที่

1.1 การจัดอาคารเรียน ผู้บริหารโรงเรียนจัดเป็นอาคารชั้นเดียวสำหรับชั้นอนุบาลโดยเฉพาะ (7 คน) จัดให้อยู่ชั้นล่างของอาคารเรียน (3 คน) และเป็นอาคารเรียนชั้นเดียว แต่ยกพื้นตอมชั้นบันได (2 คน)

ปัญหาที่พบในเรื่องการจัดอาคารเรียน ผู้บริหารโรงเรียนระบุว่า มีสาเหตุมาจากห้องเรียนไม่เพียงพอ (2 คน) อาคารเรียนเก่า และเริ่มชำรุด (1 คน) และเด็กชนและยังช่วยเหลือตนเองไม่ค่อยได้ (1 คน) ซึ่งปัญหาดังกล่าวผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการแก้ไขโดยการใช้ห้องปฏิบัติการเป็นห้องเรียนประจำของเด็กชั้นอื่น (1 คน) ทำเรื่องเสนอขอรั้ว (1 คน) และต้องให้ครูผู้สอนดูแลเด็กวัยนี้อย่างใกล้ชิด (1 คน)

1.2 การจัดบริเวณโรงเรียนเพื่อให้เหมาะสมกับเด็กวัย 3 ขวบ ผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการโดยจัดให้มีสนามวิ่งเล่นที่กว้างขวาง (10 คน) มีรั้วรอบบริเวณโรงเรียน (10 คน) มีต้นไม้ใหญ่ให้ร่มเงาร่มรื่น (9 คน) มีสนามเด็กเล่นเป็นเอกเทศ (8 คน) จัดให้มีสวนหย่อมและแปลงเกษตร (6 คน) มีห้องน้ำห้องส้วมอยู่ในห้องเรียน (3 คน) และมีสถานที่สำหรับทัศนศึกษาใกล้ ๆ เช่น ค่ายลูกเสือ (1 คน)

ปัญหาที่พบในการจัดบริเวณโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนระบุว่า มีสาเหตุมาจากน้ำท่วมปีละ 3-4 ครั้ง (2 คน) ขาดงบประมาณในการปรับพื้นที่ของโรงเรียน (1 คน) ฤดูฝนต้นไม้เล็กจะตายง่าย เนื่องจากถูกเด็กเหยียบย่ำ (1 คน) เนื้อที่ของโรงเรียนมีจำกัด ทำให้จัดสนามเฉพาะระดับชั้นอนุบาลไม่ได้ (1 คน) และมีการก่อสร้างบริเวณใกล้กับห้องเรียนเด็กวัย 3 ขวบ (1 คน)

การแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการโดยเตรียมการจัดเก็บของให้เหมาะสมเตรียมรับสถานการณ์น้ำท่วมล่วงหน้า (2 คน) หากเงินทั้งในและนอกงบประมาณปรับพื้นที่ของโรงเรียน (1 คน) ให้เด็กมัธยมช่วยปรับปรุงสวนหย่อม (1 คน) และให้ครูควบคุมดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด (1 คน)

1.3 การจัดห้องเรียนสำหรับเด็กวัย 3 ขวบ ผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการโดยจัดให้มีแสงสว่างเพียงพอ (9 คน) จัดเป็นมุมประสบการณ์ (9 คน) จัดให้สะอาดปลอดภัย อุดหนุนมีเหมาะสม (8 คน) จัดบรรยากาศให้เหมือนบ้าน (7 คน) มีพื้นที่ว่างสำหรับทำกิจกรรมร่วมกัน

(3 คน) จัดให้มีพื้นที่เล่นน้ำ เล่นทราย แยกเป็นสัดส่วนนอกห้องเรียน (3 คน) จัดรวมกับชั้นอนุบาล 4 ขวบ (1 คน) และจัดโต๊ะเก้าอี้ให้เหมาะสมกับการเรียนอ่าน เขียน (1 คน)

ปัญหาที่พบในการจัดห้องเรียน ผู้บริหารโรงเรียนระบุว่า มีสาเหตุมาจากขาดครุภัณฑ์ในการจัดเก็บสื่อ (1 คน) ครูที่เลี้ยงไม่เข้าใจหลักการจัดห้องเรียนที่เหมาะสม (1 คน) และเด็กมีจำนวนมากทำให้แออัดไม่สามารถจัดทำมุมประสบการณ์ได้ (1 คน)

1.4 การจัดห้องประกอบ ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีห้องน้ำ ห้องส้วม ซึ่งแยกเป็นเอกเทศไกลกับห้องเรียน (8 คน) จัดให้มีในห้องเรียน (3 คน) และใช้ร่วมกันทั้งโรงเรียน (1 คน) จัดให้มีห้องพยาบาลโดยใช้ร่วมกันทั้งโรงเรียน (10 คน) จัดเป็นห้องเฉพาะของชั้นอนุบาล (1 คน) และมีมุมพยาบาลในห้องเรียน (1 คน) สำหรับการจัดห้องนอนผู้บริหารโรงเรียนจัดให้ใช้ห้องเรียนเป็นห้องนอน (12 คน) ส่วนการจัดห้องรับประทานอาหาร จัดให้รับประทานอาหารที่บริเวณหน้าห้องเรียน (5 คน) ให้รับประทานอาหารในโรงอาหารก่อนชั้นเรียนอื่น (5 คน) รับประทานอาหารในห้องเรียน (2 คน) และให้รับประทานอาหารใต้ถุนอาคารเรียน (1 คน)

การแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการโดยการจัดให้เป็นระเบียบ เน้นความสะอาด (1 คน) ครูต้องควบคุมดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด (1 คน) ขอแรงชาวบ้านมาช่วยซ่อมแซมต่อเติมอาคารให้ใช้งานได้ดียิ่งขึ้น (1 คน) ขอเงินบริจาคมาจัดทำห้องเพิ่มเติม (1 คน) และประชุมชี้แจงเด็กชั้นอื่นประจำสัปดาห์ เขียนป้ายบอกชัดเจนเรื่องการใช้ห้องน้ำ ห้องส้วม (1 คน)

สำหรับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดอาคารสถานที่ ผู้บริหารมีความเห็นว่าควรจัดเป็นอาคารเอกเทศ มีห้องประกอบพร้อมจัดบรรยากาศเหมือนบ้าน (6 คน) ควรมีสวนเด็กเล่นพร้อมอุปกรณ์ที่เหมาะสม แยกจากเด็กโต (3 คน) ควรมีรั้วรอบขอบชิด (1 คน) ทำความเข้าใจกับครูเด็กอื่น ๆ และผู้ปกครอง เรื่องเด็กวัย 3 ขวบ ก่อน (1 คน) รัฐบาลจะต้องกำหนดนโยบายและวางแผนให้ชัดเจน (1 คน) ควรมีมุ้งฆาดในห้องที่เด็กทำกิจกรรมต่าง ๆ (1 คน) และไม่ควรรออยู่ในที่สูง (1 คน)

2. การใช้แหล่งวิทยากรเพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตร

2.1 แหล่งวิทยากรในโรงเรียนที่นำมาใช้เพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตรสำหรับเด็กวัย 3 ขวบ ผู้บริหารโรงเรียนระบุว่า ใช้ห้องสมุด (5 คน) มุมวิชาการ (2 คน) ห้องปฏิบัติการทางภาษา (1 คน) โรงฝึกงาน (1 คน) และห้องสโตนศึกษา (1 คน) และผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่พบปัญหาในการใช้แหล่งวิทยากรในโรงเรียน (9 คน) ส่วนปัญหาที่พบ ผู้บริหารโรงเรียนระบุว่า มีสาเหตุมาจากมีหนังสือที่เหมาะสมกับเด็กวัย 3 ขวบน้อย (3 คน) การแก้ไขปัญหาดังกล่าวผู้บริหารโรงเรียน

ดำเนินการโดยขอรับการบริจาคหนังสือ เอกสาร หาเอกสารมาเพิ่มเติม (2 คน) และนำส่วนที่มีอยู่ที่เกี่ยวข้องกับเด็กวัย 3 ขวบ มาประยุกต์ใช้ให้มากที่สุด (1 คน)

2.2 การใช้แหล่งวิทยาการในกลุ่มโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนระบุว่า มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับโรงเรียนที่มีการดำเนินงานอนุบาลเด็ก 3 ขวบ ประสบความสำเร็จ (3 คน) เชิญครูที่เคยจัดการศึกษาสำหรับเด็กวัย 3 ขวบ ในกลุ่มโรงเรียนมาก่อน มาเป็นวิทยากรให้โรงเรียน (1 คน) และการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวไม่พบปัญหา (11 คน) ส่วนปัญหาที่พบผู้บริหารโรงเรียนระบุว่า หนังสือ เอกสาร ที่เกี่ยวกับเด็กวัย 3 ขวบ มีน้อย (1 คน) และแก้ไขปัญหานี้ด้วยการหาหนังสือ เอกสารเพิ่มเติมไปเรื่อย ๆ (1 คน)

2.3 การใช้แหล่งวิทยาการในท้องถิ่น ผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการโดยเชิญศิษย์เก่าหรือผู้ปกครองมาช่วยดูแลเด็ก (3 คน) เชิญกรรมการโรงเรียนมาให้ข้อชี้แนะ (3 คน) เชิญเจ้าหน้าที่สาธารณสุข (หมออนามัย) มาช่วยตรวจสุขภาพหรือหยอดวัคซีน (2 คน) ขอบุคคลอาชีพต่างๆ มาเป็นวิทยากร (2 คน) และขอใช้สถานที่ในชุมชน เช่น ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน วัด ไร่ นา สวนผสม เป็นต้น (2 คน) การดำเนินการในเรื่องดังกล่าว ผู้บริหารโรงเรียนได้รับความร่วมมือจากชุมชนเป็นอย่างดี ไม่พบปัญหา (10 คน) ส่วนที่พบปัญหา ผู้บริหารโรงเรียนระบุว่า มีสาเหตุมาจากครูผู้สอนไม่เห็นด้วยเพราะต้องทำงานหนักขึ้น ควบคุมดูแลเด็กยาก (1 คน) และสถานที่ที่พาเด็กไปไม่ร่มรื่น (1 คน) การแก้ไขปัญหาดังกล่าวผู้บริหารโรงเรียนจึงดำเนินการโดยการชี้แจงทำความเข้าใจกับครูผู้สอน (1 คน)

2.4 การใช้แหล่งวิทยาการนอกท้องถิ่น ผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการโดยพาครูผู้สอนไปศึกษาดูงานโรงเรียนดีเด่น หรือโรงเรียนที่จัดเป็นต้นแบบ (2 คน) ขอคำแนะนำจากศึกษานิเทศก์อำเภอ (2 คน) เชิญวิทยากรจากหน่วยงานต่างๆ มาให้ความรู้ทั้งเด็กและครู (1 คน) พาเด็กไปทัศนศึกษาตามวัดหรือแหล่งศิลปะวัฒนธรรมต่าง ๆ (1 คน) และเชิญแพทย์หรือพยาบาลจากโรงพยาบาลหรือสาธารณสุขจังหวัดมาตรวจสุขภาพ (1 คน) ซึ่งการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวนี้ผู้บริหารโรงเรียนไม่พบปัญหา (12 คน)

สำหรับการใช้แหล่งวิทยาการ เพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตรสำหรับเด็กวัย 3 ขวบ ผู้บริหารโรงเรียนมีข้อเสนอแนะว่า ควรจัดให้มีอาสาสมัครหรือหน่วยงานที่มีความรู้เฉพาะด้านมาให้ความรู้เพิ่มเติม (5 คน) ควรจัดหาหนังสือสำหรับเด็กไว้ในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านหรือห้องสมุดโรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียน (2 คน) การใช้แหล่งวิทยาการให้ได้ดีและมีประสิทธิภาพ ควรจะหารือกับผู้นำชุมชน เพื่อให้คนในชุมชนทราบทบทวนกันเองก่อน จากนั้นจึงทำหนังสืออย่างเป็นทางการ (2 คน) ผู้บริหารต้องเป็นผู้อนุรักษ์และมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี (1 คน) ในชุมชนยังขาดภูมิปัญญาที่จะนำมาใช้กับเด็กวัยนี้ (1 คน) ในแต่ละกลุ่มโรงเรียนควรมีโรงเรียนที่สอนเด็กวัย 3 ขวบโดยเฉพาะ เพื่อความมี

ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ทั้งในด้านงบประมาณและการพัฒนาเด็กให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร (1 คน) และนโยบายของชาติ คือการพัฒนาคน แต่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมุ่งเน้นทางด้านเศรษฐกิจมากเกินไป จนลืมว่าต้องพัฒนาการศึกษาเป็นพื้นฐาน (1 คน)

การนิเทศและการติดตามผลการใช้หลักสูตร

1. การนิเทศภายในผู้บริหารโรงเรียนใช้กิจกรรม การเยี่ยมชั้นเรียน (12 คน) การให้คำแนะนำ (12 คน) การสอบถามปัญหา (9 คน) การตรวจงานธุรการในชั้นเรียน (5 คน) การประชุมชี้แจง (5 คน) การแจ้งให้ผู้รับการนิเทศทราบผลการนิเทศ (2 คน) การทดสอบ (2 คน) สาธิตการสอน (1 คน) และการให้ครูผู้สอนกรอกแบบประเมินตนเอง (1 คน)

การใช้กิจกรรมการนิเทศดังกล่าวผู้บริหารโรงเรียนไม่พบปัญหา (9 คน) ส่วนที่พบปัญหา ผู้บริหารโรงเรียนระบุว่า ครูในโรงเรียนไม่เข้าใจ คิดว่าครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ เอาเปรียบ (1 คน) ครูผู้สอนไม่ยอมเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอน ขีดตนเองเป็นศูนย์กลาง (1 คน) และครูผู้สอนมีภารกิจมาก ทำให้ไม่สามารถให้คำแนะนำในเวลาสอนได้ (1 คน)

วิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการโดยแยกการนิเทศของชั้นอนุบาล 3 ขวบ ไว้ต่างหากและนิเทศตามปฏิทินงานที่โรงเรียนกำหนดด้วย (1 คน) ทำการนิเทศบ่อยๆ ด้วยบุคคลากรหลายระดับ เพื่อให้ครูเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอน (1 คน) และใช้การนิเทศนอกเวลาแบบไม่เป็นทางการ (1 คน)

2. ผู้ทำหน้าที่นิเทศการสอน ผู้บริหารโรงเรียนระบุว่า ดำเนินการด้วยตนเอง (8 คน) แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการนิเทศ (4 คน) มอบหมายให้หัวหน้าฝ่ายวิชาการโรงเรียนรับผิดชอบ (2 คน) ผู้ช่วยผู้อำนวยการหรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ (2 คน) หัวหน้าสายชั้นอนุบาล (2 คน) และนิเทศแบบคู่สัญญา คือ การให้ครูจับคู่กันนิเทศกันเอง (1 คน)

สำหรับปัญหาเกี่ยวกับผู้รับผิดชอบการนิเทศ ผู้บริหารโรงเรียนระบุว่า มีสาเหตุมาจากผู้รับผิดชอบการนิเทศขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่จะต้องทำการนิเทศ (3 คน) ผู้นิเทศไม่ยึดหลักสูตรเป็นหลักในการนิเทศ แต่สังเกตจากภาพรวมตามความเข้าใจของตนเอง (1 คน) ผู้รับผิดชอบไม่ให้ความสำคัญกับงานที่ได้รับมอบหมาย (1 คน) และผู้นิเทศไม่มีเวลาพอ (1 คน)

การแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการโดยให้ผู้รับผิดชอบการนิเทศศึกษารื่องที่จะทำการนิเทศและศึกษาระบบการนิเทศการสอน (2 คน) ประชุมกำหนดขอบเขตการ

ปฏิบัติหน้าที่ (2 คน) เน้นการนิเทศตามหลักสูตรให้มากขึ้น เพื่อไม่ให้ครูผู้สอนเป็นเลื่อนอนกิน (1 คน) และกระจายงานกันในระดับผู้บริหาร (1 คน)

3. การติดตามประเมินผลครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้บริหารโรงเรียน ใช้วิธีสังเกตการสอน (6 คน) ดูผลงานเด็กและพฤติกรรมของเด็กที่เปลี่ยนแปลงไป (4 คน) ดูเอกสารหลักฐานงานธุรการในห้องเรียน (3 คน) ให้ครูผู้สอนประเมินตนเองแล้วเขียนรายงานเป็นลายลักษณ์อักษร (2 คน) ประเมินตามแบบที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษากำหนดให้ใช้ในชั้นอนุบาล 4 ขวบ (1 คน) สอบถามความคิดเห็นของผู้ทำการนิเทศ (1 คน) และประชุมชี้แจงสรุปผลการปฏิบัติงาน (1 คน)

การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการโดยการหาเอกสาร หนังสือ คู่มือการเลี้ยงดูเด็กวัย 3 ขวบ ให้ครูผู้สอนศึกษาเพิ่มเติม (1 คน) ชี้แจงทำความเข้าใจกับครูผู้สอนให้เห็นถึงประโยชน์ของการใช้สื่อ (1 คน) และผู้บริหารร่วมกับครูผู้สอนทำความเข้าใจกับผู้ปกครอง (1 คน)

สำหรับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการนิเทศและการติดตามผลการใช้หลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่า ผู้ทำหน้าที่นิเทศและติดตามผลควรมีความรู้ในเรื่องที่จะทำการนิเทศ เป็นอย่างดี (2 คน) ก่อนทำการนิเทศ ควรมีการทำความเข้าใจระหว่างผู้ให้การนิเทศและผู้รับการนิเทศ (2 คน) ผู้บริหารโรงเรียนต้องติดตามดูแลบ่อยๆ อย่างน้อยสัปดาห์ละ 2 ครั้ง (2 คน) หน่วยงานระดับสูงขึ้นไปควรจัดทำเกณฑ์การประเมินไว้ให้ชัดเจนและสามารถนำมาใช้ได้เลย (2 คน) ผู้ปกครองควรติดตามดูแลและให้ความสนใจลูกเวลาอยู่โรงเรียนให้มากที่สุด (2 คน) ควรใช้กิจกรรมการนิเทศที่หลากหลาย (1 คน) ควรมีหลักฐานการนิเทศทั้งผู้ให้การนิเทศและผู้รับการนิเทศ (1 คน) ควรให้ศึกษานิเทศก์จังหวัดหรืออำเภอออกมานิเทศและติดตามผลการปฏิบัติงานให้มากขึ้นและบ่อยขึ้น (1 คน) และควรมีแบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์ทั้งครูและเด็ก (1 คน)

การประชาสัมพันธ์หลักสูตร

1. การประชาสัมพันธ์หลักสูตรอนุบาลของเด็กวัย 3 ขวบ ผู้บริหารโรงเรียนใช้วิธีการประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย (7 คน) ทำเอกสารแผ่นพับแจกจ่าย (6 คน) เชิญผู้ปกครองมาประชุมให้ความรู้เรื่องหลักสูตรสำหรับเด็กวัย 3 ขวบ (4 คน) ผู้บริหารโรงเรียนเข้าร่วมประชุมกับการประชุมของหมู่บ้าน เช่น การประชุมองค์การบริหารส่วนตำบล (4 คน) ประชาสัมพันธ์ในงานเลี้ยงที่ชาวบ้านจัดขึ้น (2 คน) แจงผู้ใหญ่บ้านให้ประชาสัมพันธ์ในหมู่บ้าน (1 คน) จัดป้ายนิเทศในโรงเรียน (1 คน) แจงเด็กโตผ่านไปยังผู้ปกครอง (1 คน) ออกเยี่ยมบ้าน สอบถามโดยตรง (1 คน) และยังไม่กล้าดำเนินการ (1 คน)

ปัญหาที่พบในการประชาสัมพันธ์หลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียนระบุว่า ผู้ปกครองบางคนไม่เข้าใจเนื้อหาของหลักสูตร (2 คน) ผู้ปกครองมาสำรวจลำช้า (2 คน) และนโยบายการดำเนินการของรัฐไม่ชัดเจน (1 คน)

การแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการโดยให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมกับการทำกิจกรรมของโรงเรียน (1 คน) ชี้แจงกับผู้ปกครองเป็นการส่วนตัว (1 คน) โรงเรียนประสานงานกับผู้นำชุมชน (1 คน) ส่งเอกสารเพิ่มเติมไป 3 ครั้ง (1 คน) และรอให้นโยบายชัดเจนจึงจะดำเนินการต่อไป (1 คน)

2. การนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนใช้วิธีการให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของโรงเรียน (6 คน) ให้ครูเข้าร่วมกิจกรรมประเพณีท้องถิ่น (4 คน) ให้บริการเรื่องสถานที่ (2 คน) ทำความเข้าใจกับผู้นำชุมชน แล้วเชิญชวนให้เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน (2 คน) แต่งตั้งเป็นกรรมการของโรงเรียน (2 คน) ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการนิเทศการสอน (2 คน) เชิญผู้ปกครองเข้าชมห้องเรียน (2 คน) รับฟังและทำความเข้าใจกับผู้ปกครองให้มากที่สุด (2 คน) พานักเรียนไปช่วยงานในชุมชน เช่น เสรีพินิจ อังกะลุงไปช่วยงานศพ (1 คน) จัดกิจกรรมให้ความรู้ชุมชนในเรื่องยาเสพติด (1 คน) และจัดตั้งสมาคมครูผู้ปกครอง (1 คน)

ปัญหาที่พบในการนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนระบุว่า ผู้ปกครองให้ความร่วมมือน้อย (2 คน) คนที่ไม่มีบุตรหลานอยู่ในโรงเรียนไม่เข้าใจจุดมุ่งหมายของโรงเรียน (1 คน) และผู้ปกครองต้องการฝากลูกที่มีอายุไม่ถึง 3 ขวบ (1 คน)

การแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการโดยการพบปะผู้ปกครองให้บ่อยขึ้นเพื่อสร้างความคุ้นเคยและชี้แจงทำความเข้าใจ (2 คน) และปฏิเสธการรับเด็กอายุต่ำกว่าเกณฑ์ โดยอ้างเรื่องงบประมาณและสวัสดิการที่จะได้รับ (1 คน)

3. การให้ความรู้แก่ผู้ปกครองของเด็กวัย 3 ขวบ ผู้บริหารโรงเรียนใช้การประชุมชี้แจงบอกวัตถุประสงค์ของการทำงานของเด็กวัย 3 ขวบ ตามหลักสูตร (10 คน) ชี้แจงเรื่องการดูแลเด็ก การสังเกตพฤติกรรมและโภชนาการของเด็กวัยนี้ (2 คน) ทำหนังสือแจ้งระเบียบการหลักสูตร จุดประสงค์ และการประเมินผล (1 คน) พาผู้ปกครองเยี่ยมชมห้องเรียนก่อนการเปิดเทอม (1 คน) และให้ครูผู้สอนชี้แจงเป็นรายบุคคลเวลามารับหรือส่งเด็ก (1 คน)

การดำเนินการในเรื่องดังกล่าวผู้บริหารโรงเรียนไม่พบปัญหา (8 คน) ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่พบปัญหาระบุว่า ผู้ปกครองบางส่วนไม่เข้าใจและไม่ให้ความร่วมมือ (2 คน) และผู้ปกครองมีความเชื่อเรื่องการกินของแสลง เช่น เป็นแผลแล้วห้ามกินไข่ เพราะจะทำให้เป็นแผลเป็น (1 คน)

การแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องพยายามค่อยๆ ปรับเปลี่ยนทัศนคติของผู้ปกครอง (1 คน)

ผู้บริหารโรงเรียนเสนอแนะว่า ควรให้ความสนใจกับผู้ปกครองเรื่องหลักสูตรให้มากที่สุด (5 คน) นโยบายควรมีความชัดเจน (3 คน) หน่วยงานระดับสูงขึ้นไปควรให้ความสำคัญเรื่องหลักสูตรให้มากขึ้น โดยเฉพาะสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและจังหวัด (2 คน) ควรมีการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับท้องถิ่นให้จริงจัง (1 คน) ควรปฏิบัติต่อเด็กให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ เนื่องจากเด็กเป็นประชาสัมพันธ์ที่ดีที่สุดของโรงเรียน (1 คน) ควรจัดให้มีผู้เชี่ยวชาญด้านนี้มาชี้แจงกับผู้ปกครองโดยตรง เพื่อให้ผู้ปกครองมีความเชื่อถือการดำเนินงานของโรงเรียนมากขึ้น (1 คน)

การประเมินผลการใช้หลักสูตรด้านการบริหารและบริการหลักสูตร

หลักเกณฑ์ในการประเมินผลการใช้หลักสูตร ด้านการบริหารและการบริการหลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียนใช้พัฒนาการของเด็ก (8 คน) ความคิดเห็นของครู (4 คน) ความคิดเห็นของผู้ปกครอง (3 คน) เกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียน (2 คน) เป็นเกณฑ์ และมีผู้บริหารโรงเรียนบางแห่งที่ไม่ดำเนินการเรื่องนี้ (1 คน)

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการใช้หลักสูตร ด้านการบริหารและบริการหลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียนใช้ แบบสอบถามที่ผู้บริหารออกแบบขึ้นเพื่อใช้สอบถามครู (3 คน) แบบประเมินที่ครูผู้สอนสร้างขึ้นเพื่อรายงานผู้บริหาร (3 คน) แบบประเมินพัฒนาเด็ก (ป.๐๑) (3 คน) แบบประเมินของโรงเรียนหรือสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2 คน) และใช้การสังเกตและสัมภาษณ์ครูผู้สอน (1 คน)

ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การใช้หลักสูตร ด้านการบริหารและบริการหลักสูตรในโรงเรียนบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ (10 คน) มีผู้บริหารโรงเรียนส่วนน้อยที่มีความเห็นว่าการใช้หลักสูตรไม่บรรลุตามเป้าหมาย (1 คน) และมีผู้บริหารบางส่วนที่ไม่แน่ใจ เนื่องจากไม่มีเกณฑ์เปรียบเทียบ (1 คน)

2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร

ผลการสัมภาษณ์ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ เป็นรายบุคคล จำนวน 12 คน ผู้วิจัยนำเสนอวิธีการปฏิบัติงานและความคิดเห็นที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ในรูปของการบรรยายตามลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย มีรายละเอียดในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ครูผู้สอนที่ตอบแบบสัมภาษณ์เป็นหญิง 12 คน มีอายุระหว่าง 21-25 ปี 3 คน อายุ 36-40 ปี 2 คน อายุ 46-50 ปี 2 คน อายุต่ำกว่า 21 ปี 1 คน อายุ 26-30 ปี 1 คน อายุ 31-35 ปี 1 คน อายุ 41-45 ปี 1 คน และอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป 1 คน จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาอื่น 8 คน อนุปริญญา 2 คน ปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัย 1 คน และ ม.6 1 คน

ตอนที่ 2 การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การใช้เอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตร

จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ จำนวน 12 คน มีครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ใช้หลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (10 คน) กรมวิชาการ (7 คน) ใช้หลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติร่วมกับหลักสูตรของกรมวิชาการ (6 คน) และใช้หลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาเอกชน (1 คน)

เอกสารที่นำมาใช้ ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ระบุว่า ใช้หลักสูตรระดับก่อนประถมศึกษา พ.ศ. 2540 ของกรมวิชาการ (6 คน) คู่มือหลักสูตรระดับก่อนประถมศึกษาของกรมวิชาการ (6 คน) แผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาล 1 ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (6 คน) แนวการจัดประสบการณ์อนุบาล 3 ขวบ (5 คน) คู่มือดำเนินงานอนุบาล 3 ขวบ (5 คน) คู่มือประเมินพัฒนาการเด็กระดับก่อนการประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (3 คน) แนวการจัดกิจกรรมและสื่อการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษา (2 คน) คู่มือเกมการศึกษาชั้นอนุบาล 1 ของสำนักงานคณะกรรมการการ

ประถมศึกษาแห่งชาติ (2 คน) แผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาล 1 ของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (1 คน) และคู่มือการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา (1 คน)

ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ มีวิธีการใช้เอกสารดังกล่าว ด้วยการศึกษาทำความเข้าใจ เพื่อเขียนแผนการจัดทำกิจกรรมการเรียนการสอนล่วงหน้า (4 คน) ศึกษาแล้วทำตาม (3 คน) ศึกษาแล้วปรับปรุงให้เหมาะสมกับท้องถิ่น นำไปเขียนกำหนดการสอน แล้วจึงเขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (3 คน) และใช้เป็นหลักในการทำกิจกรรม (2 คน)

สำหรับปัญหาที่พบในการใช้เอกสารและคู่มือประกอบกับหลักสูตร ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ระบุว่า มีสาเหตุมาจากพัฒนาการของเด็กที่หลักสูตรกำหนดยากเกินไป เด็กบางส่วนทำไม่ได้ (4 คน) กิจกรรมที่ระบุในหลักสูตรไม่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม (2 คน) สื่อที่กำหนดในหลักสูตรหายาก (1 คน) ข้อความในหลักสูตรบางประเด็นตีความยาก (1 คน) หลักสูตรเขียนกว้าง เหมาะกับโรงเรียนที่มีความพร้อมมาก ๆ เท่านั้น (1 คน) ภาคเรียนแรกไม่สามารถจัดกิจกรรมได้ตามหลักสูตรที่กำหนดได้ เพราะเด็กต้องปรับตัวมาก (1 คน) เอกสารที่ได้รับไม่เพียงพอกับห้องเรียน (1 คน)

สำหรับวิธีการแก้ปัญหาในเรื่องนี้ ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ใช้วัสดุที่หาได้ในท้องถิ่น (2 คน) ใช้สื่อของจริง เพื่อให้เด็กเข้าใจได้มากขึ้น (1 คน) ใช้รูปภาพแทนสื่อที่หาของจริงไม่ได้ (1 คน) ชำมกิจกรรมที่หาวัสดุอุปกรณ์ไม่ได้ไปเลย (1 คน) ฝึกเด็กเป็นรายบุคคลบ่อย ๆ ซ้ำ ๆ (1 คน) ลดเกณฑ์การประเมินพัฒนาการลง (1 คน) และยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้เด็กคุ้นเคยกับโรงเรียน (1 คน)

สำหรับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้เอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตร ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ เสนอว่าควรสร้างหลักสูตรโดยแยกเป็นของแต่ละภูมิภาค (3 คน) ควร มีคู่มือและเอกสารสื่อในแต่ละหน่วย (2 คน) จัดให้มีการอบรมใช้หลักสูตร (1 คน) ให้ผลิตสื่อสำหรับใช้ในกิจกรรมมาให้พร้อมกับเอกสารหลักสูตร (1 คน) ให้ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ มีส่วนในการสร้างหลักสูตร (1 คน) ควรจัดทำเอกสารหลักสูตรของชั้นอนุบาล 3 ขวบ เช่น แผนการจัดประสบการณ์ ให้ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ โดยตรง เหมือนชั้นอนุบาล 4-5 ขวบ (1 คน) ควรนำเอกสารที่เกี่ยวข้องและมีอยู่ทั้งหมดมาใช้กำหนดหน่วยการสอนร่วมกันโดยการประชุมวางแผน แล้วจึงกำหนดการสอน.(1 คน)

การเตรียมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1. การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ระบุว่าไม่มีการพัฒนาหลักสูตรอย่างจริงจัง (9 คน) การพัฒนาหลักสูตร ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ดำเนินการโดยการสอดแทรกประเพณีท้องถิ่น และทำแผนการจัดกิจกรรมล่วงหน้า (1 คน) ใช้วัสดุท้องถิ่น และทำแผนล่วงหน้าเป็นรายสัปดาห์ (1 คน) ปรับตามสภาพพื้นฐานของเด็กในท้องถิ่น (1 คน) และประชุมวางแผนร่วมกันเพื่อกำหนดเรื่องเป็นหน่วยการสอน โดยใช้หลักสูตรของกรมวิชาการ แผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาล 1 และแนวการจัดประสบการณ์อนุบาล 3 ขวบ มาเขียนกำหนดการสอน (1 คน)

สำหรับปัญหาที่พบในการพัฒนาหลักสูตร ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ระบุว่า มีสาเหตุมาจาก ตัวครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ไม่มีประสบการณ์ ไม่เข้าใจหลักสูตร (1 คน) ต้องรวมห้องอนุบาล 3 ขวบ ไว้กับอนุบาล 4 ขวบ ทำให้ไม่สามารถพัฒนาหลักสูตรสำหรับเด็กวัย 3 ขวบได้ (1 คน) ผู้ปกครองเข้ามาเกี่ยวข้องการจัดการจัดกิจกรรมของครู ต้องการให้สอนอ่าน เขียน (1 คน) และไม่สามารถตั้งชื่อหน่วยการสอนที่ปรับปรุงขึ้นให้กะทัดรัดชัดเจนได้ (1 คน)

ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ แก้ไขปัญหาเรื่องนี้ โดยปฏิบัติงานด้วยความคิดว่า ปฏิบัติเพื่อตอบสนองนโยบาย เด็กทุกคนไม่จำเป็นต้องเหมือนกัน (1 คน) ครูในระดับอนุบาล ร่วมกันแก้ปัญหาพร้อมกับผู้บริหารโรงเรียน (1 คน) และตั้งชื่อหน่วยการสอนตามแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาล 1 ทั้งเล่ม 1 และ เล่ม 2 (1 คน)

2. การเตรียมการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ มีการศึกษาจากเอกสารโดยทำกำหนดการสอนและเขียนแผนการสอน (3 คน) ฝ่ายวิชาการจัดทำแบบฟอร์มให้ (3 คน) มีการจัดเตรียมสื่ออุปกรณ์ เพลง นิทาน ให้เข้ากับหน่วยการสอน (2 คน) สำรวจความสนใจของเด็ก (1 คน) ศึกษาหน่วยการสอน แล้วบูรณาการ วิชา คณิตศาสตร์ ภาษาไทย สร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิต สร้างเสริมลักษณะนิสัย ภาษาอังกฤษ และ ศิลปะ (1 คน) ร่างกำหนดการสอนโดยดูจากวันหยุด วันสำคัญ ความสนใจของเด็ก เน้นพัฒนาการที่ต้องการทดสอบเพื่อสอนเป็นพิเศษ (1 คน) และครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ บางคนสอนโดยไม่มีการจัดทำแผนการจัดกิจกรรม แต่จัดตามแผนของอนุบาล 1 ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (1 คน)

ปัญหาที่พบในการเตรียมการก่อนการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ระบุว่า เด็กไม่มีความพร้อมตามแผนที่เตรียมไว้ (3 คน) ไม่สามารถจัดหาอุปกรณ์ตามหลักสูตรได้ (3 คน) อ่านหลักสูตรไม่เข้าใจ ทำให้เตรียมการสอนไม่ถูก (3 คน)

ครูผู้สอนจำนวนหนึ่งไม่พบปัญหา (2 คน) มีครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ บางคนวิตกกังวลว่าจะทำไม่ได้ ขาดความมั่นใจ (1 คน) และครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ บางคนเห็นว่า เป็นการเสียเวลา เมื่อพบปัญหาที่ต้องเปลี่ยนแผนใหม่ (1 คน)

ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ แก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยใช้วิธีการ ทำไปเรื่อย ๆ เท่าที่สามารถทำได้ (4 คน) ใช้ความพยายามจัดเตรียมให้ครบทุกอย่างถึงแม้จะทำไม่ได้ทุกกิจกรรม (1 คน) มีการจัดเตรียมสื่อที่สามารถทดแทนสื่อที่กำหนดในหลักสูตรมาใช้ (1 คน) และหากมีกิจกรรมที่หาสื่อไม่ได้ก็ผ่านกิจกรรมนั้นไปเลย (1 คน)

3. ในด้านการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ส่วนใหญ่มีการวางแผนระยะสั้นล่วงหน้าในแต่ละสัปดาห์ (5 คน) มีจำนวนไม่น้อยที่ไม่มีการวางแผนการจัดกิจกรรม (3 คน) และโดยทั่วไปจะเป็นการวางแผนระยะสั้นตามหน่วยในหนังสือคู่มือเกมชั้นอนุบาล 1 ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (1 คน) จัดเตรียมสื่อ เครื่องเล่น วัสดุอุปกรณ์ และเอกสารให้ตรงตามแผนที่เขียนในหลักสูตร (1 คน) วางแผนร่วมกับครูผู้สอนชั้นอนุบาล 4 ขวบ โดยการจัดกิจกรรมหมุนเวียนกัน (1 คน)

ในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ส่วนใหญ่ไม่พบปัญหา (9 คน) นอกนั้นเป็นครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ เพียงเล็กน้อยที่พบปัญหา ได้แก่ สภาพที่แท้จริงไม่ตรงกับที่หลักสูตรกำหนด (1 คน) ไม่สามารถกำหนดเรื่องที่จะวางแผนการสอนระยะสั้นได้ (1 คน) และไม่สามารถจัดกิจกรรมให้สำเร็จตามแผนที่วางไว้ (1 คน)

ครูสอนแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น โดยใช้วิธีการยืดหยุ่นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน (1 คน) ทำเท่าที่สามารถทำได้ (1 คน) และสำรวจความสนใจของเด็ก (1 คน)

4. การเลือกเนื้อหาประสบการณ์ เพื่อเตรียมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ใช้วิธีการเลือกตามหน่วยการสอนของอนุบาล 4 ขวบ โดยปรับตามความเหมาะสม (4 คน) เลือกจากความสนใจของเด็ก (3 คน) เลือกให้สอดคล้องกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงนั้น ๆ (1 คน) กำหนดตามหลักสูตร (1 คน) กำหนดตามแบบบันทึกพัฒนาการเด็ก ฉบับทดลอง (1 คน) เลือกเฉพาะหน่วยที่หาสื่อได้ และจัดตามหน่วยการสอนของแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาล 1 ของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (1 คน)

การดำเนินการในเรื่องการเตรียมเนื้อหาเพื่อการจัดกิจกรรมนี้ ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ส่วนใหญ่ไม่พบปัญหา (7 คน) ส่วนปัญหาที่พบ ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ระบุว่า มี

สาเหตุมาจากเนื้อหาที่กำหนดเป็นนามธรรมเกินไป หนังสือยากเด็กไม่เข้าใจ (3 คน) เนื้อหาบางเรื่องที่หลักสูตรกำหนดไม่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น (1 คน) และบางครั้งต้องจัดกิจกรรมซ้ำเรื่องเดิม (1 คน)

ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยการให้เด็กทำกิจกรรมที่ไม่เข้าใจซ้ำ ๆ และบ่อย ๆ (2 คน) ไม่ยึดเนื้อหาที่กำหนดในหลักสูตรมากเกินไป เลือกเรื่องที่ย่างใกล้ตัวเด็ก (1 คน) และจัดกิจกรรมเท่าที่สามารถทำได้ (1 คน)

5. สำหรับการสนับสนุนการเตรียมการจัดกิจกรรมนั้น ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ระบุว่า ส่วนมากเป็นการสนับสนุนเรื่องสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ประกอบการจัดกิจกรรม (10 คน) รองลงมาระบุว่า เป็นการสนับสนุนเงินงบประมาณ (5 คน) ให้การแนะนำ (3 คน) การสนับสนุนด้านสถานที่ (3 คน) สนับสนุนเรื่องการวางแผนการสอนล่วงหน้า (2 คน) การจัดหาตัวอย่างเอกสารประกอบหลักสูตรมาเพิ่มเติมให้ (2 คน) และเป็นการจัดเพื่อสนองนโยบายมีการสนับสนุน (1 คน)

ในส่วนของการสนับสนุนการเตรียมการจัดกิจกรรม ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ส่วนน้อยที่พบปัญหาในเรื่องงบประมาณไม่เพียงพอ (1 คน) ซึ่งครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ดำเนินแก้ไขโดยการใช้จ่ายเงินส่วนตัว (1 คน)

6. การสำรวจแหล่งวิทยาการท้องถิ่น ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ส่วนใหญ่ไม่มีการสำรวจแหล่งวิทยาการท้องถิ่น (9 คน) ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ บางคนเป็นคนในท้องถิ่น (2 คน) บางคนสอบถามจากผู้ปกครอง ผู้ใหญ่บ้าน ชาวบ้าน (1 คน) และครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ไม่พบปัญหาในการสำรวจแหล่งวิทยาการท้องถิ่นแต่อย่างใด (12 คน) สำหรับการใช้นแหล่งวิทยาการ ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ส่วนมากไม่ได้นำแหล่งวิทยาการท้องถิ่นมาใช้ (6 คน) ส่วนที่นำมาใช้ เป็นการใช้สถานที่ของท้องถิ่นให้เป็นประโยชน์ (5 คน) ใช้วัสดุท้องถิ่น (3 คน) และครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ไม่พบปัญหาในเรื่องนี้ (12 คน)

สำหรับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ มีความเห็นว่า ควรให้มีการจัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมของเด็ก 3 ขวบโดยตรง (2 คน) ควรจัดทำคู่มือการจัดทำสื่อประกอบการสอนสำหรับเด็ก 3 ขวบ (2 คน) ตลอดจนควรมีการเตรียมความพร้อมความสนใจ และระดับพัฒนาการของเด็ก (1 คน) จัดให้มีการเปิดอบรมครูก่อนเปิดดำเนินการ (1 คน) ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร มีการเตรียมอุปกรณ์และจัดหาสื่อในท้องถิ่นเพิ่มเติม (1 คน) และบางส่วนเห็นว่า ไม่ควรวางกรอบของหลักสูตรกว้างเกินไป และกำหนดระดับพัฒนาการเด็ก 3 ขวบ ไว้สูงเกินไป (1 คน)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร

1. ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ มีการจัดตารางกิจกรรมในแต่ละวัน โดยจัดตาม ที่ระบุไว้ในแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาล 1 ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ (7 คน) ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ บางคนมีการปรับจากชั้นอนุบาล 3 ขวบ และอนุบาล 1 ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามความเหมาะสม (3 คน) จัดตาม หลักสูตรระดับก่อนประถมศึกษา พ.ศ. 2540 ของกรมวิชาการ (1 คน) และจัดตามแผนการจัด ประสบการณ์ชั้นอนุบาล 1 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (1 คน)

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรส่วนใหญ่ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ไม่พบปัญหา (9 คน) และครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบบางคนพบปัญหา อันเนื่องมาจากเด็ก ไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม (2 คน) และการจัดกิจกรรมบางกิจกรรมไม่ทันตามเวลาที่ กำหนดในตาราง (2 คน)

สำหรับการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ดำเนินการโดยแนะนำกิจกรรมใหม่ให้แก่เด็กที่ ไม่สนใจกิจกรรม (2 คน) ยึดหยุ่นโดยการรวมกิจกรรมหรือเลื่อนบางกิจกรรมออกไป แต่จัดให้ ครบใน 1 สัปดาห์ (1 คน)

2. การจัดมุมประสบการณ์ในชั้นเรียนอนุบาล 3 ขวบ ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ จัดมุมบ้าน (7 คน) มุมบล็อก (7 คน) มุมหนังสือ (5 คน) มุมเครื่องเล่นสัมผัส (3 คน) มุมหม้อ (3 คน) มุมศิลปะ (2 คน) มุมแต่งตัว (2 คน) มุมวิทยาศาสตร์ (2 คน) มุมเล่นน้ำ (2 คน) มุมเล่นทราย (2 คน) มุมครัว (2 คน) ไม่จัดมุมประสบการณ์ (2 คน) มุมดนตรี (1 คน) มุมเกมการศึกษา (1 คน) มุมร้านค้า (1 คน) มุมเครื่องเล่นปั้นแป้ง (1 คน) มุมบทบาทสมมติ (1 คน) และไม่จัดในห้องเรียนแต่จัดเป็นห้องสมุดสื่อ (1 คน)

ในการจัดมุมประสบการณ์ ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ส่วนมากพบปัญหาเรื่อง อุปกรณ์ในแต่ละมุมไม่เพียงพอกับเด็ก (5 คน) ข้อจำกัดเกี่ยวกับงบประมาณของทางราชการต้อง ซื่อตามรายการที่กำหนด ทำให้ได้อุปกรณ์ไม่ครบ (2 คน) เด็กเล่นไม่เป็น ไม่รู้วิธีการเล่น การ จัดเก็บ การรักษาสื่อ (2 คน) และขาดงบประมาณในการจัดหาสื่อมาจัดมุมต่าง ๆ ได้ (1 คน)

ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ มีความเห็นว่า การแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น ครูผู้สอนชั้น อนุบาล 3 ขวบ ต้องเป็นผู้จัดหาเศษวัสดุอุปกรณ์ในห้องถิ่นมาเพิ่มเติม (5 คน) มีการชี้แจงวิธีการ

เล่นการเก็บรักษาบ่อยๆ เป็นประจำให้เด็กทราบ (2 คน) บางส่วนเห็นว่าควรจัดเท่าที่อุปกรณ์หาได้ก็พอแล้ว (2 คน) ใช้วิธีการสมมติหรือใช้รูปภาพแทน (1 คน) และครูช่วยเด็กจัดเก็บ (1 คน)

3. การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายโดยใช้การจัดกิจกรรมกลางแจ้ง (11 คน) กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ (10 คน) ศิลปะ เช่น การปั้น (4 คน) กิจกรรมเสรี (3 คน) กิจกรรมการออกกำลังกายด้วยการบริหารร่างกาย (2 คน) กิจกรรมวงกลม (1 คน) และเกมการศึกษา (1 คน)

การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ จัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ (4 คน) พุดชมเชย ให้กำลังใจ จูงใจ (3 คน) จัดกิจกรรมกลางแจ้ง (3 คน) กิจกรรมศิลปะ (3 คน) และการเล่านิทาน (2 คน)

การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์และสังคมร่วมกัน ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ จัดกิจกรรมการพูดคุยยกตัวอย่างยกย่องชมเชย ให้กำลังใจ (2 คน) ร้องเพลงเล่านิทาน เล่นตามมุม (1 คน) และจัดกิจกรรมขึ้นเองโดยยึดหลักเกณฑ์การประเมินพัฒนาการ (1 คน)

การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ดัดเนินการโดยจัดกิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่ม (6 คน) การหมุนเวียนกันเล่น (1 คน) การแบ่งปัน (1 คน) การรอคอย (1 คน) กิจกรรมเสรี (1 คน) การเล่านิทาน (1 คน) และสอดแทรกทุกกิจกรรมในตารางกิจกรรมประจำวัน (1 คน)

การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ จัดกิจกรรมการสอนอ่าน เขียน ในกิจกรรมวงกลม (4 คน) สนทนาซักถามเกี่ยวกับหน่วยการเรียนรู้ (3 คน) จัดกิจกรรมวงกลมตามหน่วยการเรียนรู้ของชั้นอนุบาล 1 (2 คน) จัดทุกกิจกรรมตามตาราง (2 คน) จัดกิจกรรมศิลปะ (2 คน) เกมการศึกษา (2 คน) เล่านิทาน ท่องคำคล้องจอง คำกลอน (2 คน) และจัดกิจกรรมขึ้นเพื่อให้เด็กมีพัฒนาการตามเกณฑ์ประเมิน (1 คน)

ในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการ ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ส่วนใหญ่ไม่พบปัญหา (5 คน) ส่วนครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ที่พบปัญหา ระบุว่า เป็นปัญหาเกี่ยวกับการที่เด็กทำกิจกรรมไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ (4 คน) พัฒนาการเด็กไม่เท่ากัน (1 คน) และผู้ปกครองต้องการเน้นให้เด็กอ่านออกเขียนได้ (1 คน)

สำหรับการแก้ไขปัญหานี้ ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ดำเนินการโดยให้เด็กทำกิจกรรมบางอย่างที่ไม่ผ่านซ้ำๆ บ่อยๆ ณ (2 คน) ปล่อกไปตามระดับพัฒนาการของเด็ก

แต่ละคน (2 คน) เด็กทำกิจกรรมบางอย่างได้ก็ประเมินผ่านเกณฑ์ทั้งหมด (1 คน) และจัดกิจกรรมตามใจผู้ปกครอง (1 คน)

ข้อเสนอแนะในเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ เสนอว่า ควรจัดอุปกรณ์ที่ใช้จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ให้เพียงพอ (3 คน) ให้เด็กได้เรียนการอ่าน เขียน ไม่ใช่เตรียมความพร้อมอย่างเดียว (2 คน) ควรจัดสรรงบประมาณให้ทันกับช่วงเวลาที่นำมาใช้ (1 คน) ไม่ควรยึดติดกับหลักสูตร ควรมีการปรับปรุงตามความเหมาะสม (1 คน) และหน่วยงานระดับสูงขึ้นไปควรจัดส่งเอกสารให้กับโรงเรียนให้ครบก่อนเปิดทำการสอน (1 คน)

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

1. การจัดกิจกรรมนอกเหนือจากกิจกรรมประจำวัน ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ จัดกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ (8 คน) จัดละคร 1 วัน ในแต่ละสัปดาห์ (3 คน) ฝึกสมาธิ (2 คน) จัดทัศนศึกษา (2 คน) กีฬาสี (2 คน) ไม่ได้จัดดำเนินการใด ๆ (2 คน) จัดทำโครงการร่วมด้วยช่วยกัน (1 คน) โครงการหนูน้อยออมทรัพย์ (1 คน) กีฬาสีกลุ่มโรงเรียน (1 คน) และกิจกรรมนันทนาการทั้งระดับอนุบาล สัปดาห์ละ 1 ครั้ง (1 คน)

ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ส่วนใหญ่ไม่พบปัญหา (11 คน) มีบางส่วนที่พบปัญหา ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ระบุว่า เด็กก่อความวุ่นวายไม่ชอบร่วมกิจกรรม (1 คน) ซึ่งดำเนินการแก้ไขด้วยการดูแลอย่างใกล้ชิด (1 คน)

การจัดบริการด้านสุขภาพและอนามัยให้แก่เด็กวัย 3 ขวบ ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ดำเนินการโดยประสานงานกับเจ้าหน้าที่อนามัยมาตรวจสอบสุขภาพเด็กตามระยะเวลาที่กำหนด (9 คน) ครูเป็นผู้ตรวจสุขภาพและดูแลเรื่องความสะอาด และบันทึกบัตรสุขภาพ (6 คน) ให้เด็กแปรงฟันหลังอาหารทุกครั้ง (2 คน) ชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงของเด็ก (2 คน) ให้เด็กอมฟลูออไรด์เดือนละ 2 ครั้ง (2 คน) จัดให้มีรถรับ-ส่ง (1 คน) และประสานงานกับเจ้าหน้าที่วิทยาลัยพยาบาลเกี่ยวกับเรื่องทันตกรรมของเด็ก (1 คน)

ปัญหาในการจัดบริการด้านสุขภาพอนามัย ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ส่วนใหญ่ไม่พบปัญหา (9 คน) บางส่วนที่พบปัญหา ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ระบุว่า เด็กฟันผุ (1 คน) ป่วยเป็นโรคติดต่อ (1 คน) และเด็กเป็นไข้หวัด นำมูกไหล ไม่ดูแลตัวเอง (1 คน)

สำหรับวิธีการแก้ไขปัญหา ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ดำเนินการโดยการจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงข้อบกพร่อง วิธีการป้องกัน และแก้ไข (1 คน) ให้เด็กหยุดเรียน (1 คน) และพยายามให้เด็กแปร่งฟัน (1 คน)

2. การจัดบริการด้านโภชนาการให้กับเด็กวัย 3 ขวบ ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ดำเนินการโดยจัดให้เด็กดื่มนมวันละ 1 ถูง (9 คน) จัดโครงการอาหารกลางวันเสริมพร้อมกับเด็ก นำมาจากบ้านด้วย (5 คน) จัดอาหารว่างเสริมให้ (4 คน) จัดโครงการอาหารกลางวันสำหรับเด็ก ขากจน (2 คน) จัดโครงการอาหารกลางวันจ่ายเป็นภาคเรียน (2 คน) จัดโครงการอาหารกลางวัน สัปดาห์ละ 1 ครั้ง (1 คน) จัดโครงการอาหารกลางวัน ๆ ละ 5 บาท (1 คน) จัดโครงการอาหาร กลางวันเด็กจ่ายรายวัน ๆ ละ 5 บาท (1 คน) เด็กไปรับประทานอาหารที่บ้าน หรือหาเองตาม ร้านค้าทั่วไป (1 คน) เด็กนำอาหารมารับประทานเอง (1 คน) ให้เด็กดื่มนมวันละ 2 ถูง (1 คน) และโรงเรียนจัดอาหารว่างให้โดยให้ผู้ปกครองจ่ายเงิน เดือนละ 50 บาท (1 คน)

ปัญหาด้านการจัดโภชนาการให้กับเด็กวัย 3 ขวบ ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ส่วนใหญ่ไม่พบปัญหา (9 คน) มีครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ บางคนพบปัญหา เด็กอมข้าว (1 คน) เด็กขาดแคลนไม่มีค่าอาหารกลางวัน (1 คน) และอาหารที่โรงเรียนจัดเสริมให้ไม่เพียงพอ กับเด็ก (1 คน)

3. การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ระบุว่า ได้รับการสนับสนุนในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรจากผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูใน โรงเรียน (8 คน) ได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครอง (4 คน) ได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณที่ใช้ในการจัดกิจกรรม (3 คน) และได้รับการสนับสนุนจากสาธารณสุขจังหวัดในการจัดนมมาเสริม ให้ (2 คน)

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ มีความเห็นว่า ควรพาเด็กไปทัศนศึกษา (2 คน) ให้เด็กวัย 3 ขวบ ได้ร่วมกิจกรรมกับทาง โรงเรียนมากขึ้น (1 คน) และควรมีคู่มือการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ด้วย (1 คน)

การใช้สื่อ เครื่องเล่น และวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1. สื่อ เครื่องเล่น และวัสดุอุปกรณ์ ที่ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ นำมาใช้ ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบ่งเป็น 4 ประเภท ได้แก่ สื่อประเภทภาพใสต สื่อทั่วไป สื่อจากธรรมชาติ และสื่ออื่นๆ

ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ใช้สื่อประเภทใสต ซึ่งได้แก่ วิทยุเทป (11 คน) โทรทัศน์ (6 คน) วีดีโอ (4 คน) คอมพิวเตอร์ (1 คน) ไมโครโฟนและลำโพง (1 คน)

ใช้สื่อทั่วไป ซึ่งได้แก่ หนังสือ (11 คน) รูปภาพ (9 คน) สื่อในมุมประสบการณ์ (7 คน) แบบฝึกหัดต่าง ๆ (6 คน) บัตรคำ (3 คน) และของจริง (1 คน)

ใช้สื่อจากธรรมชาติ ซึ่งได้แก่ พืช ผัก ผลไม้ (9 คน) เศษวัสดุ เช่น ไม้ กล้อง กระดาษ ขวด เป็นต้น (7 คน) และ หิน ดิน ทราย (3 คน)

และใช้สื่ออื่น ๆ ซึ่งเป็นสื่อที่ครูผลิตขึ้นใช้เอง เช่น เกมการศึกษา (4 คน)

สำหรับวิธีการใช้สื่อชนิดต่าง ๆ ดังกล่าว ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ใช้ประกอบการอธิบาย (8 คน) ใช้สื่อเพื่อทดลองให้เด็กได้มีโอกาสทดลองปฏิบัติจริงด้วยตัวเอง (7 คน) ใช้เพื่อสาธิต (3 คน) ใช้เพื่อประกอบการทำกิจกรรม (3 คน) ใช้เพื่อดึงดูดความสนใจของเด็ก (2 คน) และใช้อ่านหรือเล่าให้เด็กฟัง (1 คน)

ปัญหาที่พบในเรื่องการใช้สื่อ ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ระบุว่า มีสาเหตุมาจากสื่อไม่เพียงพอ (6 คน) งบประมาณที่ได้จัดซื้อต้องจัดซื้อตามรายการกำหนด ซึ่งไม่ตรงกับความต้องการ (2 คน) เด็กเล่นไม่เป็น ไม่มีระเบียบวินัย (2 คน) และเด็กเบื่อง่าย (1 คน)

การแก้ไขปัญหาดังกล่าว ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ มีความเห็นว่า ครูผู้สอนต้องเตรียมสื่อเพิ่มเติม หรือหากจากในบริเวณโรงเรียน (4 คน) ต้องคอยช่วยเหลือและนำเด็กเป็นพิเศษ (3 คน) ใช้วิธีการจัดกิจกรรมเป็นกลุ่ม (1 คน) จัดกิจกรรมเท่าที่มีสื่อ (1 คน) และเปลี่ยนกิจกรรมบ่อย ๆ (1 คน)

สำหรับข้อเสนอแนะในการใช้สื่อ นั้น ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ เสนอว่า ควรจัดสรรสื่อเพิ่มเติมให้มากกว่านี้ (5 คน) สื่อที่ใช้กับเด็กควรเป็นของจริงเด็กสามารถทดลองจริงด้วยตัวเองได้ (3 คน) สื่อ เครื่องเล่น ควรมีขนาดเหมาะสมกับเด็ก (1 คน) ควรมีเครื่องเล่นสนามอย่างครบครัน (1 คน) และไม่ควรมีระบบหมุนเวียนสื่อใช้กันในกลุ่มโรงเรียน (1 คน)

นอกจากนี้ขณะที่ประเทศกำลังขาดแคลนงบประมาณสนับสนุน ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ มีความเห็นว่า สามารถนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้แทนสื่อสำเร็จรูปได้ (10 คน) และใช้แทนไม่ได้ (2 คน) การนำสื่อทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ให้เหตุผลว่า เด็กมีประสบการณ์โดยตรง เด็กชื่นชอบมากกว่า (4 คน) มีประสิทธิภาพไม่แตกต่างกัน

ถึงแม้เด็กจะสนใจน้อยกว่าสื่อสำเร็จรูป (4 คน) ใช้แทนได้ในระยะสั้น ๆ (2 คน) และสื่อที่ทำเอง ดีที่สุด (1 คน)

การประเมินพัฒนาการ

1. การประเมินพัฒนาการเด็กวัย 3 ขวบ ครูผู้สอนใช้วิธีสังเกตพฤติกรรม บันทึก เป็นรายบุคคลตามแบบว่า ได้หรือไม่ได้ (6 คน) จัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กแสดงพฤติกรรมที่ ต้องการวัดตามแบบประเมิน (4 คน) สังเกตพฤติกรรมโดยไม่ต้องมีการบันทึกหรือรายงานผล (1 คน) ทดสอบสมรรถภาพ (1 คน) และใช้การสัมภาษณ์ (1 คน)

ปัญหาที่พบในการดำเนินการประเมินพัฒนาการ ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ระบุว่า มีสาเหตุมาจาก เด็กไม่ผ่านตามเกณฑ์ประเมินผลที่หลักสูตรกำหนด (3 คน) ครูผู้สอนไม่เข้าใจ แบบบันทึกการประเมิน (2 คน) และเกณฑ์ที่กำหนดบางข้อไม่สามารถวัดเด็กได้ (1 คน)

ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยการแนะนำและ สาธิตให้เด็กทำงานผ่านเกณฑ์การประเมิน (2 คน) จัดสถานการณ์เพื่อให้เด็กแสดงพฤติกรรมที่ ต้องการวัดให้ได้ (1 คน) ปรึกษาหัวหน้าสายชั้นหรือผู้บริหารโรงเรียน (1 คน) และเตาสุ่มตาม ความเห็นของครูผู้สอน (1 คน)

2. ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ มีวิธีการศึกษาพฤติกรรมของเด็ก เพื่อประเมิน พัฒนาการด้วยการสังเกต (8 คน) สนทนา (5 คน) สังเกตพฤติกรรม และจดบันทึก (4 คน) ฟังสะสมผลงาน (4 คน) สัมภาษณ์บันทึกคำพูด (1 คน) และทดสอบเป็นรายบุคคล (1 คน)

ปัญหาการศึกษาพฤติกรรมเด็กที่พบ ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ระบุว่า มีสาเหตุ มาจาก ความสามารถของเด็กบางคนยังไม่ถึงเกณฑ์ (2 คน) เด็กไม่ค่อยพูด (1 คน) และเด็กไม่ แสดงพฤติกรรมที่ต้องการประเมิน (1 คน)

การแก้ไขปัญหาดังกล่าว ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ดำเนินการโดย ช่วยเหลือ แนะนำให้เด็กลองทำบ่อยๆ จนทำได้ถึงเกณฑ์ (2 คน) พูดคุยกับเด็กบ่อย ๆ (2 คน) และให้ เพื่อนเข้าไปเล่นด้วย (1 คน)

3. หลังจากการประเมินพัฒนาการ ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ รายงานให้ ผู้ปกครองช่วยกันพัฒนาและแก้ไข (6 คน) บันทึกในแบบประเมินพัฒนาการ (4 คน) ประเมินซ้ำ

(4 คน) จัดกิจกรรมต่อไปจนกว่าจะปิดภาคเรียน (4 คน) ส่งเสริมและแก้ไขพฤติกรรมบางอย่างให้เด็ก (2 คน) และบันทึกในแบบประเมินพัฒนาการ รายงานผู้บริหาร ส่งให้ผู้ปกครอง หลังจากนั้นส่งกลับมาให้ครูก่อนปิดภาคเรียน (1 คน) การดำเนินการในเรื่องดังกล่าวไม่พบปัญหา(12 คน)

สำหรับข้อเสนอแนะในการประเมินการพัฒนาการเด็กวัย 3 ขวบ ครูผู้สอนมีความเห็นว่า ควรออกแบบบันทึกพัฒนาการให้ดูเข้าใจง่ายมากขึ้น (2 คน) ควรจัดทำตัวบ่งชี้พฤติกรรมเพื่อใช้ประเมินพัฒนาการของเด็กวัย 3 ขวบ โดยเฉพาะ (2 คน) ควรสังเกตพฤติกรรมที่เด็กแสดงทุกวันอย่างสม่ำเสมอ (1 คน) ครูควรประเมินตามความเป็นจริง (1 คน) ควรให้ผู้ปกครองช่วยส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่บ้านด้วย (1 คน) และอยากให้มีแบบประเมินพัฒนาการสำหรับเด็กวัย 3 ขวบ โดยตรงโดยครูไม่ต้องสร้างขึ้นเอง (1 คน)

การประเมินผลการใช้หลักหลักสูตรด้านการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร

เกณฑ์การประเมินผลการใช้หลักสูตรด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ดูจากพฤติกรรมของเด็กที่เปลี่ยนแปลงไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้มากน้อยเพียงใด (7 คน) สอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครอง (1) และดูจากความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ที่เข้ามาประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (1) ครูผู้สอนบางส่วนไม่มีการดำเนินการในเรื่องนี้ (5 คน)

ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ส่วนใหญ่ ระบุว่า ไม่มีเครื่องมือที่จะใช้ในการประเมินผลการใช้หลักสูตร (10 คน) ส่วนที่มีเครื่องมือ คือ แบบประเมินพัฒนาการของเด็ก (2 คน)

นอกจากนี้ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ส่วนใหญ่ มีความเห็นว่า การใช้หลักสูตรด้านการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรของตนเอง บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ (8 คน) มีบางส่วนมีความเห็นว่า ไม่บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ (2 คน) และบางส่วนยังไม่แน่ใจ (2 คน)